

Den proletariske revolusjon og renegaten Kautsky

Karl Kautsky var en ledende Marxistisk teoretiker, som hadde sterke bånd til Engels etter Marx sin død. Da Engels døde var det mange som så på tyskeren Kautsky som den ledende marxistiske teoretikeren. En av hans mest betydningfulle verker var «Klassekampen» – en bok som var en utfyllende kommentar til Erfurt programmet, som ble vedtatt som det tyske sosialdemokratiske partiets program((på denne tiden var det ikke noe skille på sosialdemokrater og kommunister)). Lenin oversatte i sine yngre år «Klassekampen» til russisk([https://en.wikipedia.org/wiki/The_Class_Struggle_\(Erfurt_Program\)](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Class_Struggle_(Erfurt_Program))), og det ble påstått at teksten ble mer studert i Russland en i Tyskland.

Under andre verdenskrig stilte de tyske sosialdemokratene seg på side med sitt nasjonale borgerskap og støttet de nødvendige krigsbevilgningene som la det økonomiske grunnlaget for 1 verdenskrig. Dette i strid med hva sosialister og kommunister hadde blitt enig om i den andre internasjonale. Etter dette ble det en splittelse mellom kommunistene og sosialdemokratene, hvor kommunistene var imot krigen, mens sosialdemokratene i praksis stilte seg for krigen. Kautsky fortsatte som ledende teoretiker og politiker for den sosialdemokratiske fløyen. I tillegg til dette utviklet Kautsky en rekke revisjonistiske teorier, som fjernet det revolusjonære innholdet fra marxismen. Det er på denne bakgrunn Lenin kalte Kautsky for å være en renegat((Renegat – overløper/foræder)). *Revolusjonære Kommuniste, Oktober 2021*

Last ned som: [ePub](#) / [azw3](#) / [MOBI](#)

FORORD

Kautskys brosjyre «Proletariatets diktatur» som nylig kom ut i Wien, (Wien, 1918, Ignaz Brand, 63 sider) er et særdeles anskuelig eksempel på Den 2. internasjonales fullstendige og forsmedelige bankerott, som alle hederlige sosialister i alle land lenge har snakket om. Spørsmålet om den proletariske revolusjon stilles nå praktisk på dagsordenen i en hel rekke land. Derfor er det nødvendig å foreta et oppgjør med Kautskys renegatsofismer («Sofisme» – Spisfinding ordkløyving – Red.) og hans fullstendige frafall fra marxismen.

Men innledningsvis må det understrekes at den som skriver disse linjene, like fra krigens begynnelse mange ganger har måttet peke på Kautskys brudd med marxismen. En rekke artikler fra årene 1914-1916 i den utenlandske «SotsialDemokrat» og «Kommunist» handlet om dette. Disse artiklene er samlet i Petrogradsovjetets publikasjon: G. Sinovjev og N. Lenin: «Mot strømmen», Petrograd 1918 (550 sider). I en brosjyre som ble utgitt i Geneve i 1915 og som med en gang ble oversatt til tysk og fransk, skrev jeg om «kautskyismen»:

«Kautsky, Den 2. internasjonales største autoritet, er et i høyeste grad typisk og slående eksempel på at anerkjennelsen av marxismen i ord, i praksis har ført til at marxismen er blitt forvandlet til «struvisme» eller «brentanisme»» (dvs. en liberalborgerlig lære som anerkjenner proletariatets ikkerevolusjonære «klasse»kamp, noe som den russiske forfatteren Struve og den tyske økonomen Brentano har uttrykt på en særlig slående måte). «Vi ser dette av Plekhanovs eksempel. Med åpenbare sofismer kastrerer man den revolusjonære levende ånd i marxismen, i marxismen anerkjenner man alt så nær som de revolusjonære kampmidlene, propagandaen og forberedelsen av disse kampmidlene, oppdragelsen av massene nettopp i denne retning. Kautsky «forsoner» på ideløs vis sosialsjåvinismens hovedtanke, anerkjennelsen av «fedrelandsforsvaret» i den gitte krig, med

en diplomatisk paradeinnrømmelse til venstrefløyen i form av at man avholder seg fra å stemme ved voteringen om krigskredittene, at man proklamerer sin opposisjonelle holdning i ord osv. Kautsky, som i 1909 skrev en hel bok om at en epoke med revolusjoner nærmer seg, og om sammenhengen mellom krigen og revolusjonen, Kautsky, som i 1912 satte sitt navn under Baselmanifestet om den revolusjonære utnyttning av den kommende krig, han unnskylder og forskjøner nå sosialsjåvinismen på alle mulige måter, og i likhet med Plekhanov går han sammen med borgerskapet om å latterliggjøre enhver tanke om revolusjon, alle skritt i retning av direkte revolusjonær kamp.

Arbeiderklassen kan ikke virkeliggjøre sitt verdensomspennende revolusjonære mål uten å føre en skånselløs krig mot dette renegatvesenet, mot karakterløsheten, lakeitjenesten for opportunismen og den makeløse teoretiske forflatning av marxismen. Kautskyismen er ingen tilfældighet, men et sosialt produkt av motsigelsene i Den 2. internasjonale, av foreningen av troskap mot marxismen i ord og underordning under opportunismen i handling».

(G. Sinovjev og N. Lenin: «Sosialismen og krigen», Geneve, 1915, s. 13-14.)

Videre. I boka «Imperialismen som kapitalismens høyeste stadium», som ble skrevet i 1916 (den kom ut i Petrograd i 1917), har jeg utførlig analysert den teoretiske uvederheftigheten i hele Kautskys resonnement om imperialismen. Jeg siterte Kautskys definisjon av imperialismen: «Imperialismen er et produkt av høyt utviklet industriell kapitalisme. Den består i hver kapitalistisk industrinasjons streben etter å innlemme eller underlegge seg stadig flere agrar(uthevet av Kautsky) områder, uansett hvilke nasjoner de er befolket av.»

Jeg viste at denne definisjonen er fullstendig gal, og at den

er «tillempet» til å dekke over de mest dyptgående motsetninger i imperialismen, og dernest til forsoning med opportunismen. Jeg la fram min egen definisjon av imperialismen: «Imperialismen er kapitalismen i det utviklingsstadium da monopolenes og finanskapitalens herredømme har utformet seg, da kapitaleksporten har fått særdeles stor betydning, da verdens oppdeling mellom de internasjonale trustene er begynt og oppdelingen av hele jordens territorium mellom de største kapitalistiske land er avsluttet.» Jeg påviste at kritikken av imperialismen hos Kautsky til og med står under den borgerlige, spissborgerlige kritikken av den.

Endelig har jeg i august og september 1917, dvs. før den proletariske revolusjon i Russland (25. oktober-7. november 1917), skrevet brosjyren «Staten og revolusjonen. Marxismens lære om staten og proletariatets oppgaver i revolusjonen», som kom ut i Petrograd i begynnelsen av 1918. Her, i kapittel VI, om «Oppportunistenes vulgarisering av marxismen», har jeg viet Kautsky særlig oppmerksomhet, og bevist at han fullstendig har forvrengt Marx' lære, forfusket den til opportunisme, «fornektet revolusjonen i handling mens han anerkjenner den i ord».

I det grunnleggende består Kautskys teoretiske hovedfeil i hans brosjyre om proletariatets diktatur nettopp i de opportunistiske forvrengningene av Marx' lære om staten som er utførlig avslørt i min brosjyre «Staten og revolusjonen».

Disse forløpige bemerkninger har vært nødvendige, for de beviser at jeg har anklaget Kautsky for overløperi lenge før bolsjevikene tok statsmakten og ble fordømt av Kautsky for dette.

HVORDAN KAUTSKY HAR FORVANDLET MARX

TIL EN DUSINLIBERALER

Det viktigste spørsmål som Kautsky kommer inn på i sin brosjyre, er spørsmålet om det grunnleggende innhold i den proletariske revolusjon, dvs. proletariatets diktatur. Dette er et spørsmål som har den aller største betydning for alle land, særlig i våre dager. En kan uten overdrivelse si at dette er det viktigste spørsmål i hele den proletariske klassekamp. Derfor er det nødvendig å ta det opp til grundig behandling.

Kautsky stiller spørsmålet på den måten at «motsetningsforholdet mellom de to sosialistiske retningene» (dvs. bolsjevikene og ikkebolsjevikene) er «et motsetningsforhold mellom to grunnforskjellige metoder: den demokratiske og den diktatoriske» (side 3).

La oss i forbigående slå fast at når Kautsky kaller ikkebolsjevikene i Russland, dvs. mensjevikene og de sosialrevolusjonære, sosialister, så lar han seg lede av deres navn, dvs. et ord, og ikke av den virkelige plass som de inntar i proletariatets kamp mot borgerskapet. En storartet forståelse og anvendelse av marxismen! Men utførligere om dette nedenfor.

Nå må vi ta fatt i hovedsaken: Kautskys store oppdagelse om det «fundamentale motsetningsforhold» «mellom den demokratiske og den diktatoriske metode». Dette er sakens kjerne. I dette ligger hele det essensielle i Kautskys brosjyre. Og det er en slik fryktelig teoretisk forvirring, et slikt fullstendig frafall fra marxismen at en må tilstå at Kautsky har gått langt videre enn Bernstein.

Spørsmålet om proletariatets diktatur er spørsmålet om den proletariske stats forhold til den borgerlige stat, det proletariske demokratis forhold til det borgerlige demokrati. En skulle tro at det var klart som dagen. Men akkurat som en eller annen gymnaslærer, fortørket av å gjenta

historielærebøkene, vender han hårdnakket baken til det 20. århundre og ansiktet mot det 18., og for hundrede gang, utrolig kjedsommelig, i en hel rekke paragrafer, tygger han opp igjen de gamle historiene om forholdet mellom det borgerlige demokrati og absolutismen og middelalderen!

Det virker sant å si som om han tygger halm i søvne!

Dette betyr jo ikke å begripe hva saken gjelder overhodet. En kan jo bare smile når en ser hvordan Kautsky strever for å framstille saken som om det fins folk som forkynner «forakt for demokratiet» (side 11) osv. Kautsky er nødt til å tilsløre og forkludre spørsmålet med slikt tøv, for han stiller spørsmålet på liberalt vis, om demokratiet i sin alminnelighet, og ikke om det borgerlige demokrati, han unngår til og med dette presise, klassemessige begrepet og prøver å snakke om det «førsosialistiske» demokrati. Vår ordgyter har opptatt nesten en tredjedel av brosjyren, 20 sider av 63, med et prat som er meget behagelig for borgerskapet fordi det går ut på å forherlige det borgerlige demokrati og tilslører spørsmålet om den proletariske revolusjon.

Men tittelen på Kautskys brosjyre er jo tross alt «Proletariatets diktatur». Det er alminnelig kjent at nettopp dette er kjernen i Marx' lære. Også Kautsky måtte etter alt sitt utenomsnakk sitere Marx' ord om proletariatets diktatur.

Hvordan «marxisten» Kautsky har gjort det, det er allerede den rene komedie! Hør: «På ett ord av Karl Marx støtter seg det synet» (som Kautsky stempler som forakt for demokratiet) – slik står det ordrett på side 20. Og på side 60 er dette til og med gjentatt i den form at (bolsjevikene) «husket i tide det lille ordet» (slik står det bokstavelig!! des Wörtchens) «om proletariatets diktatur som Marx brukte en gang i et brev i 1875».

Her er dette «lille ordet» av Marx:

«Mellom det kapitalistiske og det kommunistiske samfunn

ligger en periode med revolusjonær forvandling av det første til det annet. Til denne perioden svarer også en politisk overgangsperiode, og staten i denne perioden kan ikke være noe annet enn proletariatets revolusjonære diktatur.»

For det første betyr det å kalle denne berømte uttalelse av Marx, som trekker fasiten av hele hans revolusjonære lære, «et ord» eller til og med et «lite ord» en forhånelse av marxismen, det betyr å fornekte marxismen fullstendig. En må ikke glemme at Kautsky kan Marx nesten utenat, at å dømme etter alle Kautskys skrifter, så har han i skrivebordet eller treskuffer hvor alt det Marx i hodet en rekke har skrevet, er ordnet på den pertentligste og bekvemmeste måte til sitatbruk. Kautsky kan umulig være uvitende om at Marx og Engels både i brev og trykte verker mange ganger har snakket om proletariatets diktatur, særlig både før og etter Kommunen. Kautsky kan ikke være uvitende om at formelen: «proletariatets diktatur» bare er en mer historisk-konkret og vitenskapelignøyaktig formulering av den oppgave for proletariatet å «slå i stykker» den borgerlige statsma skin som Marx og Engels på grunnlag av erfaringene fra revolusjonene i 1848 og enda mer fra 1871, har snakket om fra 1852 til 1891, i løpet av førti år.

Hvordan skal en forklare at den så skriftlærde uti marxismen Kautsky begår en slik uhyrlig forvrenging av marxismen? Hvis en skal snakke om det filosofiske grunnlag for denne foreteelse, så dreier det seg om erstatning av dialektikken med eklektisisme((En eklektisk analyse karakteriseres ved at man analyserer en helhet som summen av dets deler. Eklektisk tenkning betraktes da som det motsatte av [dialektisk](#) (der argument/filosofiretninger settes opp mot hverandre))) og sofistikk((resonnement med skinn av sannhet, falsk argument som er karakteristisk for greske [sofister](#))). Kautsky er en stor mester i dette. Hvis en skal ta det praktiskpolitisk, så dreier det seg om en lakeitjeneste for opportunistene, dvs. til sjuende og sist for borgerskapet. Siden krigens begynnelse

har Kautsky utviklet seg med stadig større fart og har oppnådd en ren virtuositet når det gjelder å være marxist i ord og lakei for borgerskapet i handling.

En blir enda mer overbevist om dette når en ser på hvilken storartet måte Kautsky har «fortolket» Marx' «lille ord» om proletariats diktatur. Hør:

«Marx har dessverre forsømt å gi en mer utførlig pekepinn om hvordan han forestiller seg dette diktaturet» . . . (Dette er en tvers igjennom løgnaktig renegatfrase, for Marx og Engels har nettopp gitt en rekke meget utførlige anvisninger om dette, som den marxistiske skriftlærde Kautsky bevisst går utenom.)... «I bokstavelig mening betyr ordet diktatur opphevelse av demokratiet. Men det sier seg selv at dette ordet, bokstavelig oppfattet, også betyr eneherredømme for en enkeltperson som ikke er bundet av noen som helst lover. Et eneherredømme som skiller seg fra despotismen ved at det ikke er tenkt som en varig statsinstitusjon, men som en midlertidig nødutvei.

Allerede uttrykket «proletariats diktatur», følgelig ikke diktatur for en enkeltperson, men for en enkelt klasse, utelukker at Marx herved tenkte på et diktatur i ordets bokstavelige mening.

Han snakket her ikke om styreformene, men om en tilstand som nødvendigvis må inntre overalt hvor proletariatet har erobret den politiske makt. At Marx her ikke siktet til styreformene, det framgår allerede av den ting at han mente at i England og Amerika kan overgangen foregå på fredelig vis, altså på demokratisk vis.»

Vi har med forsett anført dette resonnementet i sin helhet, slik at leseren klart kan se hvilke metoder «teoretikeren» Kautsky opererer med.

Kautsky har ønsket å ta for seg spørsmålet slik at han kunne

begynne med å definere «ordet» diktatur.

Utmerket. Å behandle spørsmålet på hvilken som helst måte – det er en ukrenkelig rett for enhver. En må bare skjelne mellom en alvorlig og hederlig måte å behandle spørsmålet på og en uhederlig. Den som vil ta det alvorlig når han behandler spørsmålet på denne måten, han må gi sin definisjon av «ordet». Da ville spørsmålet være stilt klart og greitt. Kautsky gjør ikke det. «I bokstavelig mening,» skriver han, «betyr ordet diktatur opphevelse av demokratiet. »

For det første er dette ingen definisjon. Hvis Kautsky finner for godt å la være å gi en definisjon av begrepet diktatur, hvorfor skulle han da velge denne måten å behandle spørsmålet på?

For det annet er det åpenbart uriktig. For en liberaler er det naturlig å snakke om «demokratiet» i sin alminnelighet. En marxist vil aldri glemme å stille spørsmålet: «for hvilken klasse?» Alle vet f. eks. – også «historikeren» Kautsky vet det – at oppstander eller til og med bare sterk gjæring blandt slavene i oldtiden straks avslørte innholdet i den antikke stat som et slaveeierens diktatur. Opphevet dette diktaturet demokratiet blant slaveeierne, for dem? Alle vet at det ikke gjorde det.

«Marxisten» Kautsky har sagt noe utrolig tøv og en usannhet, for han har «glemt» klassekampen...

For av Kautskys liberale og løgnaktige påstand å gjøre en marxistisk og sann påstand, må en si: diktaturet betyr ikke nødvendigvis opphevelse av demokratiet for den klassen som utøver dette diktaturet over andre klasser, men det betyr nødvendigvis opphevelse av demokratiet (eller en meget vesentlig begrensning, hvilket også er en av formene for opphevelse) for den klassen over hvilken eller mot hvilken diktaturet utøves.

Men hvor sann denne påstanden enn er, så gir den ingen

definisjon av diktaturet.

La oss se på følgende setning av Kautsky:

«...Men oppfattet bokstavelig, betyr dette ordet selvsagt også eneherredømme for en enkeltperson som ikke er bundet av noen som helst lover» . . .

Lik en blind valp som tilfeldigvis dytter nesen snart i den ene og snart i den andre retning, har Kautsky her snublet over en riktig tanke (nemlig den at diktaturet er en makt som ikke er bundet av noen lover), men noen definisjon av diktaturet har han likevel ikke gitt, og dessuten har han sagt den åpenlyse historiske usannhet at diktaturet betyr en enkeltpersons makt. Dette er også grammatisk uriktig, for både en flokk personer, et oligarki, en enkelt klasse osv. kan utøve et diktatur.

Videre peker Kautsky på det som skiller diktaturet fra despotismen, men enda hans påpekning er opplagt uriktig, skal vi ikke komme inn på det, da det slett ikke har noe å gjøre med det spørsmålet som interesserer oss. Vi vet jo at Kautsky har en tilbøyelighet til å vende seg fra det 20. århundre til det 18., og fra det 18. til den antikke oldtiden, og vi håper at når det tyske proletariat har tilkjempet seg diktaturet, så vil det ta hensyn til denne tilbøyeligheten og f. eks. utnevne Kautsky til gymnaslærer i oldtidens historie. Å vri seg unna en definisjon av proletariatets diktatur med dypsindigheter om despotismen, er enten toppmålet av dumhet eller særdeles klosset svindel.

Som resultat får vi se at Kautsky, som tok for seg å snakke om diktaturet, har sagt en masse som notorisk ikke er sant, men noen definisjon har han ikke gitt! Hvis han ikke stolte på sine åndsevner, kunne han ha tydd til sin hukommelse og tatt opp av «skuffen» alle de tilfelle da Marx har snakket om diktaturet. Han ville da sannsynligvis få enten følgende definisjon eller en som i det essensielle faller sammen med

den:

Diktaturet er en makt som støtter seg direkte på vold, og ikke er bundet av noen som helst lover.

Proletariatets revolusjonære diktatur er en makt som er vunnet og holdes ved like av proletariatets vold mot borgerskapet, en makt som ikke er bundet av noen lover.

Og denne enkle sannheten, en sannhet som er soleklar for enhver klassebevisst arbeider (en representant for massen, og ikke for det øvre lag av spissborgerlig pakk bestukket av kapitalistene, som sosialimperialistene i alle land), denne sannheten som er innlysende for enhver representant for de utbyttede som kjemper for sin frigjøring, denne for enhver marxist ubestridelige sannhet må en bruke et «svare strev» for å få ut av den høylærde herr Kautsky. Hva er forklaringen på dette? – Det er den lakeiånd som preger Den 2. internasjonales førere, som er blitt foraktelige sykofanter i borgerskapets tjeneste.

Først begikk Kautsky en tilsnikelse idet han kom med noe åpenlyst tøv om at ordet diktatur i sin bokstavelige mening betyr en personlig diktator, og så erklærer han – på grunnlag av denne tilsnikelse!

– at hos Marx er ordene om en klasses diktatur ikke brukt i bokstavelig mening (men i en slik mening at diktaturet ikke betyr revolusjonær vold, men «fredelig» erobring av flertallet under det borgerlige – legg merke til det – «demokrati»).

En må – skjønner dere – skjelne mellom «tilstand» og «styreform». En merkelig dypsindig forskjell, plent som om vi hadde skjelnet mellom «tilstanden» av dumhet hos et menneske som resonnerer tåpelig, og «formen» for hans dumheter!

Kautsky må fortolke diktaturet som en «tilstand av herredømme» (dette uttrykket bruker han ordrett på følgende, 21. side),

for da forsvinner den revolusjonære vold, da forsvinner den voldelige revolusjon. En «tilstand av herredømme» er den tilstand som ethvert flertall befinner seg i under ... «demokratiet». Ved hjelp av et slikt svindlerknep forsvinner revolusjonen lekende lett.

Men denne svindelen er altfor grov, og den redder ikke Kautsky. At proletariatets diktatur forutsetter og betyr en for renegatene ubehagelig «tilstand» av revolusjonær vold fra en klasse mot en annen, det lar seg ikke bortforklare. Det meningsløse i å skjelve mellom «tilstand» og «styreform» er altfor iøynefallende. Å snakke om styreformen er her tredobbelt dumt, for enhver guttunge vet at monarki og republikk er forskjellige styreformer. For herr Kautsky må en bevise at begge disse styreformene, som alle andre «styreformer» som går over i hverandre under kapitalismen, bare er avarter av den borgerlige stat, dvs. borgerskapets diktatur.

Endelig er det å snakke om styreformer ikke bare en dum, men også en klosset forfalskning av Marx, som her soleklart taler om statens form eller type og ikke om styreformen.

Den proletariske revolusjon er umulig uten å ødelegge den borgerlige statsmaskin med vold og erstatte den med en ny, som etter Engels' ord «ikke lenger er en stat i egentlig forstand».

Men Kautsky må forkludre og lyve seg fra alt dette – det krever hans renegatstandpunkt.

La oss se hvilke ynkelige tilsnikelser han gjør bruk av.

Første tilsnikelse: «At Marx her ikke tenkte på styreformen, det bevises av den ting at han mente at i England og Amerika var det mulighet for en fredelig omveltning, dvs. en omveltning på demokratisk vis . . . »

Styreformen har absolutt ikke noe med dette å gjøre, for det

forekommer monarkier som ikke er typiske for den borgerlige stat, slike som f. eks. utmerker seg ved mangel på militarisme, og det forekommer republikker som er helt typiske, f. eks. med militarisme og byråkrati. Dette er et alminnelig kjent historisk og politisk faktum, og det vil ikke lykkes Kautsky å forfalske det.

Hvis Kautsky ville resonnerer alvorlig og ærlig, så hadde han spurt seg selv: fins det historiske lover vedrørende revolusjonen som ikke kjenner noen unntak? Svaret ville bli: nei, det fins ingen slike lover. Slike lover gjelder bare det typiske, det som Marx en gang kalte «det ideale», i betydning av den gjennomsnittlige, normale, typiske kapitalisme.

Videre. Var det noe i syttiårene som gjorde England og Amerika til unntak i denne henseende? Det er innlysende for enhver som har det minste kjennskap til vitenskapens krav på de historiske problemers område, at det er nødvendig å stille dette spørsmålet. Å la være å stille det, betyr å forfalske vitenskapen, det betyr å leke med sofismer. Men når en har stilt dette spørsmålet, kan det ikke være tvil om svaret: proletariats revolusjonære diktatur er vold mot borgerskapet, og nødvendigheten av denne vold skyldes i særdeleshet, som Marx og Engels har klarlagt på den mest inngående måte og mange ganger (særlig i «Borgerkrigen i Frankrike» og i forordet til den), den ting at det eksisterer militarisme og byråkrati. Nettopp disse institusjoner eksisterer ikke, nettopp i England og Amerika, nettopp i syttiårene i det 19. århundre, da Marx kom med sin bemerkning. (Men nå fins de både i England og Amerika.) Kautsky er bokstavelig talt nødt til å svindle i ett vekk for å dekke over sitt overløperi.

Og legg merke til hvordan han her har vist eselørene sine: han skrev: «fredelig», dvs. på demokratisk vis!!

Da Kautsky skulle definere diktaturet, anstremte han seg av alle krefter for å skjule for leseren hovedkjennetegnet på

dette begrepet, nemlig: den revolusjonære vold.

Men nå er sannheten kommet for en dag: det dreier seg om motsetningen mellom en fredelig og en voldelig omveltning.

Her ligger hunden begravet. Alle de tilsnikelsene, sofismene og svindelaktige forfalskningene er nettopp nødvendige for at Kautsky skal kunne snakke seg vekk fra den voldelige revolusjon, for å dekke over sin forkastelse av denne, sin overgang til den liberale arbeiderpolitikken, dvs. sin overgang på borgerskapet side. Her ligger hunden begravet.

«Historikeren» Kautsky forfalsker historien så skamløst at han glemmer hovedsaken: den førmonopolistiske kapitalisme – og dens høydepunkt var nettopp syttiårene i det 19. århundre – utmerket seg, i kraft av sine grunnleggende økonomiske egenskaper, som i England og Amerika artet seg særlig typisk, ved relativt størst fredskjærlighet og frihetskjærlighet. Men imperialismen, dvs. monopolkapitalismen, som først er blitt fullmoden i det 20. århundre, utmerker seg, i sine grunnleggende økonomiske egenskaper, ved minst fredskjærlighet og frihetskjærlighet, ved den største utvikling av militarismen overalt. Å «overse» dette når en resonnerer om hvorvidt en fredelig eller en voldelig omveltning, er typisk eller sannsynlig, betyr å synke ned til å bli den mest ordinære lakei for borgerskapet.

Tilsnikelse nummer to. Pariskommunen var proletariatets diktatur, og den ble valgt med alminnelig stemmerett uten at borgerskapet ble fratatt stemmeretten, dvs. «på demokratisk vis». Og Kautsky triumferer: « – Proletariatets diktatur var for Marx» (eller ifølge Marx) «en tilstand som med nødvendighet fremgår av det rene demokrati, hvis proletariatet utgjør flertallet» (bei uberwiegendem Proletariat, side 21).

Dette argumentet til Kautsky er så komisk at en i sannhet føler en virkelig embarrass de richesse (vansker på grunn av at en har slik overflod på innvendinger). For det første er det

en kjent sak at borgerskapets blomst, dets stab, dets spisser flyktet fra Paris til Versailles. I Versailles var «sosialisten» Louis Blanc, hvilket blant annet viser løgnaktighet i Kautskys påstand om at «alle retninger» i sosialismen deltok i Kommunen. Er det ikke latterlig å framstille det som «rent demokrati» med «alminnelig stemmerett» når innbyggerne i Paris delte seg i to krigførende leirer, hvorav den ene konsentrerte hele det kampdyktige, politisk aktive borgerskap?

For det annet kjempet Kommunen mot Versailles som Frankrikes arbeiderregjering mot dets borgerlige regjering. Hva skal en her med «rent demokrati» og «alminnelig stemmerett», når Paris avgjorde Frankrikes skjebne? Da Marx fant at Kommunen gjorde en feil idet den ikke overtok banken som tilhørte hele Frankrike, gikk han da kanskje ut fra «det rene demokratis» prinsipper og praksis?

En kan tydelig se at Kautsky skriver i et land der politiet forbyr folk å le «i sammenstimlinger», ellers ville Kautsky blitt drept av latter.

For det tredje. Jeg tillater meg høfligst å minne Kautsky, som kan Marx og Engels utenat, om følgende vurdering som Engels har gitt av Kommunen sett ut fra det . . . «rene demokratis» synspunkt:

«Har de noensinne sett en revolusjon, disse herrene?» (antiautoritaristene) «En revolusjon er utvilsomt den mest autoritære ting som overhodet er mulig. En revolusjon er en akt hvor en del av befolkningen påtvinger en annen del sin vilje ved hjelp av geværer, bajonetter og kanoner, dvs. særdeles autoritære midler. Og nødvendigheten pleier å tvinge det seirende parti til å hevde sitt herredømme ved hjelp av den skrekk som dets våpen inngir de reaksjonære. Hvis Pariskommunen ikke hadde støttet seg på det væpnede folks autoritet mot borgerskapet, ville det da ha kunnet holde seg mer enn en eneste dag? Og på den annen side – har vi ikke

rett til å bebreide Kommunen at den altfor lite benyttet seg av denne autoritet?»

Der har dere det «rene demokrati». Hvordan ville ikke Engels ha harsellert over den vulgære spissborger, den «sosialdemokrat» (i den franske betydningen fra førtiårene og den allmenneuropeiske fra 1914-1918) som i det hele tatt fant på å snakke om det «rene demokrati» i et klassesdelt samfunn!

Men dette får være nok. Å regne opp alle de tåpeligheter som Kautsky greier å lire av seg, er en umulig ting, for i hver av hans setninger er det en bunnløs avgrunn av overløpere.

Marx og Engels har analysert Pariskommunen på den mest utførlige måte, de har påvist at dens fortjeneste var at den forsøkte å slå i stykker, knuse den «ferdige statsmaskin». Marx og Engels anså denne slutningen for så viktig at de i 1872 bare foretok denne rettelsen i det (delvis) «foreldede» programmet i Det kommunistiske manifest. Marx og Engels påviste at Kommunen avskaffet hæren og embetsstanden, avskaffet parlamentarismen, at den tilintetgjorde «snylterutveksten – staten», osv., men at den vise Kautsky tar nattlua på og gjentar det samme som de liberale professorene har sagt tusenvis av ganger – eventyr om «det rene demokrati».

Ikke for ingenting sa Rosa Luxemburg 4. august 1914 at det tyske sosialdemokrati nå er et «stinkende lik.» Den tredje tilsnikelse er denne: «Hvis vi taler om diktaturet som en styreform, kan vi ikke tale om en klasses diktatur. For, som vi alt har bemerket, kan en klasse bare herske, men ikke regjere . . . ». Det er «organisasjonene» eller «partiene» som regjerer.

De roter, De roter fryktelig, herr «konfusjonsråd»! At diktaturet ikke er en «styreform», det er noe latterlig tøv. Og Marx taler ikke om styreformene, men statsformen eller statstypen. Det er slett ikke det samme, slett ikke. Det er også helt uriktig at en klasse ikke kan styre, slikt tøv kunne

bare sies av en «parlamentarisk kretiner», som ikke ser noe annet enn det borgerlige parlament, som ikke legger merke til noe annet enn «regjeringspartiene». Hvilket som helst europeisk land kan vise Kautsky eksempler på at de er blitt styrt av dets herskende klasse, f. eks. av godseierne i middelalderen, trass i at de ikke var tilstrekkelig organisert.

Summa summarum. Kautsky har på en helt enestående måte forvrenget begrepet proletariats diktatur og har forvandlet Marx til en dusinliberaler, dvs. han er selv sunket ned til samme nivå som en liberaler som plaprer banale fraser om «det rene demokrati», mens han bortforklarer og tilslører klasseinnholdet i det borgerlige demokrati og aller mest skyr den revolusjonære vold fra den undertrykte klasses side. Da Kautsky «fortolket» begrepet «proletariats revolusjonære diktatur» på en slik måte at den revolusjonære vold mot undertrykkerne fra den undertrykte klasses side forsvant, da ble verdensrekorden i liberal forvrenging av Marx slått. Renegaten Bernstein har vist seg å være en valp sammenliknet med renegaten Kautsky.

DET BORGERLIGE OG DET PROLETARISKE DEMOKRATI

Det spørsmålet som Kautsky har forkludret på en så forskrekkelig måte, står i virkeligheten slik:

Hvis en ikke vil drive gjøn med det sunne folkevett og med historien, så er det klart at det ikke går an å snakke om «rent demokrati» så lenge det består forskjellige klasser, men at en bare kan tale om et klassesdemokrati. (I parentes bemerket, er «rent demokrati» ikke bare en analfabetisk frase som avslører mangel på forståelse både av klassekampen og av statens vesen, men også en fullstendig tom frase, for i det kommunistiske samfunn vil demokratiet bli omskapt og bli til en vane, det vil dø bort, men det vil aldri bli «rent

demokrati»).

Det «rene demokrati» er en løgnaktig frase brukt av en liberaler som forsøker å narre arbeiderne. Historien kjenner et borgerlig demokrati, som avløser føydalismen, og et proletarisk demokrati, som avløser det borgerlige demokrati.

Når Kautsky bruker dusinvis av sider til å «bevise» den sannhet at det borgerlige demokrati er pgressivt sammenliknet med middelalderen, og at proletariatet ubetinget må utnytte det i sin kamp mot borgerskapet, så er dette nettopp liberalt snikksnakk som fordummer arbeiderne. Ikke bare i det opplyste Tyskland, men også i det uopplyste Russland er dette en selvfølgelighet. Kautsky kaster simpelthen «lærd» sand i øynene på arbeiderne når han med viktig mine forteller om Weitling og jesuittene i Paraguay og om mangt annet, for å det borgerlige forhold i det moderne, dvs. kapitalistiske demokrati.

Kautsky tar det i marxismen som er akseptabelt for de liberale, for borgerskapet (kritikken av middelalder-tilstandene, kapitalismens progressive historiske rolle i sin alminnelighet og det kapitalistiske demokratis rolle i særdeleshet), og sløyfer, fortier, tilslører det i marxismen som ikke er akseptabelt for borgerskapet (proletariatets revolusjonære vold mot borgerskapet for å tilintetgjøre det). Derfor viser det seg også at Kautsky uunngåelig, i kraft av sin objektive stilling og uansett sin subjektive overbevisning, blir lakei for borgerskapet.

Det borgerlige demokrati, som er et stort historisk framskritt sammenliknet med middelaldertilstandene, forblir alltid – og kan under kapitalismen ikke annet enn forbli – et snevert, innskrenket, falskt demokrati, et paradisi for de rike, en felle og et bedrag for de utbyttede, de fattige. Denne sannheten, som er en meget vesentlig bestanddel av marxismen, har «marxisten» Kautsky ikke forstått. I dette – avgjørende spørsmål serverer Kautsky «behagelige ting» for borgerskapet

istedenfor en vitenskapelig kritikk av de forhold som gjør ethvert borgerlig demokrati til et demokrati for de rike.

Vi skal til å begynne med minne den høylærde Kautsky om de teoretiske uttalelser av Marx og Engels som vår skriftkloke har «glemt» så skamløst for å tekkes borgerskapet, og så forklare saken på den mest populære måte.

Ikke bare den antikke og den føydale, men også den «moderne representativstat er et redskap for kapitalens utbytting av lønnsarbeidet» (Engels i sitt verk om staten). «Da staten bare er en forbigående institusjon som en må bruke i kampen, i revolusjonen for å undertrykke sine motstandere med vold, er det rett og slett meningsløst å snakke om en fri folkestat: så lenge proletariatet ennå *har bruk for* en stat, trenger det staten ikke i frihetens interesse, men for å undertrykke sine motstandere, og når det blir mulig å snakke om frihet, da opphører staten som sådan å eksistere» (Engels i brevet til Bebel av 28. III. 1875). «Staten er i virkeligheten ikke noe annet enn en maskin for den ene klasses undertrykkelse av den andre, og det slett ikke mindre i en demokratisk republikk enn i et monarki» (Engels i forordet til «Borgerkrigen» av Marx). Den alminnelige stemmerett er et «kjennetegn på arbeiderklassens modenhet. *Noe mer kan den ikke og vil den aldri være i det nåværende samfunn*»

(Engels i sitt skrift om staten. Herr Kautsky tygger på en ualminnelig kjedelig måte opp igjen den første delen av denne setningen, som er akseptabel for borgerskapet. Den andre derimot, den som vi har uthevet og som ikke er akseptabel for borgerskapet, den fortier renegaten Kautsky!).

«Kommunen måtte være ikke en parlamentarisk, men en arbeidende korporasjon, som gir lover og utøver lovene på en og samme tid... Istedenfor en gang hvert tredje eller sjette år å avgjøre hvilket medlem av den herskende klasse som skal representere og undertrykke folket i parlamentet, istedenfor dette skulle stemmeretten tjene folket, som er organisert i kommuner, for å

finne arbeidere, oppsynsmenn og bokholdere til sin bedrift, på samme måte som den individuelle stemmerett tjener dette formål for enhver arbeidsgiver.» (Marx i skriftet om Pariskommunen, «Borgerkrigen i Frankrike».)

Hver av disse setningene, som den høylærde herr Kautsky kjenner utmerket godt, er et slag i ansiktet på ham og avslører hele hans renegatvesen. I hele Kautskys brosjyre er det ikke det spor av forståelse av denne sannheten. Hele innholdet i hans brosjyre er en forhånelse av marxismen!

Ta de viktigste lover i de moderne stater, ta deres styresett, ta forsamlings- eller pressefriheten, ta «medborgernes likhet overfor lovene», og dere vil overalt se det hykleriet i det borgerlige demokrati som enhver hederlig og klassebeviset arbeider kjenner. Det fins ikke en eneste borgerlig stat, om den er aldri så demokratisk, der det ikke fins smutthull eller reservasjoner i forfatningene, som gjør det mulig for borgerskapet å mobilisere tropper mot arbeiderne, å innføre unntakstilstand osv. «i tilfelle hvor ro og orden blir forstyrret», – i virkeligheten i tilfelle hvor den utbyttede klasse «forstyrrer» sin trellbundne tilstand og prøver å opptre annerledes enn som treller. Kautsky forherliger skamløst det borgerlige demokrati, og samtidig fortier han f.eks. hva de mest demokratiske og republikanske bursjoer i Amerika eller Sveits foretar seg mot streikende arbeidere.

Å, den vise og lærde Kautsky tier om dette! Han skjønner ikke, denne vitenskapsmann og politiker, at å fortie dette er en gemenhet. Han foretrekker å fortelle arbeiderne eventyr som f.eks. at demokratiet betyr «beskyttelse av mindretallet». Det er utrolig, men det er et faktum! På sommeren i året 1918 etter Kristi fødsel, i femte år av det imperialistiske verdensblodbadet og undertrykkelsen av de internasjonale (dvs. som ikke usselt har forrådt sosialismen, slik som Renaudel og Longuet, som Scheidemann og Kautsky, som Henderson og Webb osv.) mindretall i alle «verdens demokratier», lovpriser den lærde Kautsky med søtleden honningrøst

«beskyttelsen av mindretallet». Den som Ønsker det, kan lese dette på side 15 i Kautskys brosjyre. Og på side 16 vil dette lærde individ fortelle dere om whiggene og toryene i England i det 18. århundre!

O. lærdom. O, raffinerte kryperi for borgerskapet! O, hvilken sivilisert maner med å krype på buken for kapitalistene og slikke støvlene deres! Hvis jeg hadde vært Krupp eller Scheidemann eller Clemenceau eller Renaudel, ville jeg betale herr Kautsky millioner og lønne ham med Judaskyss, rose ham overfor arbeiderne og anbefale «enhet i sosialismen» med slike «respektable» folk som Kautsky. Å skrive brosjyrer mot proletariatets diktatur, å fortelle om whiggene og toryene i England i det 18. århundre, å forsikre at demokratiet betyr «beskyttelse av mindretallet», og voldshandlingene mot internasjonalistene i den «demokratiske» republikken Amerika – er ikke det lakeitjenester for borgerskapet?

Den lærde herr Kautsky har «glemt» – tilfeldig, sannsynligvis – en «bagatell», nemlig: at beskyttelse av mindretallet gir det borgerlige demokratis herskende parti bare til et annet borgerlig parti, men at proletariatet derimot ved ethvert alvorlig, dyptgående, grunnleggende spørsmål istedenfor «beskyttelse av mindretallet» får en unntakstilstand eller pogromer. Jo mer utviklet demokratiet er, dess nærmere er det voldshandlinger eller borgerkrig ved enhver alvorlig politisk uoverensstemmelse som er farlig for borgerskapet.

Denne «lov» for det borgerlige demokrati har den lærde herr Kautsky kunnet studere i Dreyfus-affæren i det republikanske Frankrike, i lynsjingen av negrer og internasjonallister i den demokratiske republikken Amerika, i eksemplet med Irland og Ulster i det demokratiske England, i hetsen mot bolsjevikene og organiseringen av pogromer mot dem i april 1917 i den demokratiske russiske republikk. Jeg velger med vilje eksempler ikke bare fra krigstiden, men også fra fredstiden før krigen. Den søtladne herr Kautsky behager å lukke øynene for disse kjensgjerninger fra det 20. århundre, og til

gjengjeld forteller han arbeiderne merkelige nye, særdeles interessante, uvanlig lærerike, usannsynlig viktige ting om whiggene og toryene i det 18. århundre.

Ta det borgerlige parlament. Kan det tenkes at den lærde Kautsky aldri har hørt tale om at børsen og bankierer underlegger seg det borgerlige parlament desto mer jo mer utviklet demokratiet er?

Derav følger ikke at en ikke bør utnytte den borgerlige parlamentarisme (og bolsjevikene har utnyttet den så godt som neppe noe annet parti i verden, for i 1912-1914 erobret vi hele arbeiderkurien i den 4. дума). Men herav følger at bare en liberaler kan glemme den borgerlige parlamentarismes historiske begrensning og betingethet, slik Kautsky glemmer det. Overalt i den mest demokratiske borgerlige stat møter de undertrykte masser en opprørende motsetning mellom den formelle likhet, som kapitalistenes «demokrati» proklamerer, og tusenvis av faktiske begrensninger og komplikasjoner som gjør proletarene til lønsslaver.

Nettopp denne motsetningen får massene til å oppdage råttenskapen, løgnaktigheten, hykleriet i kapitalismen. Nettopp denne motsetningen er det sosialismens agitatorer og propagandister stadig avslører for massene for å forberede dem til revolusjonen. Men da revolusjonen tok til, da vendte Kautsky baken til revolusjonen og ga seg til å lovprise det døende borgerlige demokratis prektigheter.

Det proletariske demokrati, som sovjetmakten er en av formene for, har gitt en hittil enestående utvikling og utvidelse av demokratiet nettopp for det overveldende flertall av befolkningen, for de utbyttede og arbeidende. Å skrive en hel brosjyre om demokratiet, som Kautsky har gjort, og snakke på to sider om diktaturet og på titalls sider om «det rene demokrati», og ikke legge merke til dette, det betyr å forkludre saken fullstendig på liberal vis.

Ta utenrikspolitikken. Ikke i et eneste borgerlig land, selv ikke det mest demokratiske, føres den åpent. Overalt blir massene ført bak lyset, i det demokratiske Frankrike, i Sveits, i Amerika, i England hundre ganger mer raffinert enn i de andre landene. Sovjetmakten har på revolusjonært vis revet sløret vekk fra utenrikspolitikken hemmelighet. Kautsky har ikke merket dette, han tier om det, enda dette er av grunnleggende betydning i perioden med røverkriger og hemmelige avtaler om «oppdelingen av innflytelsessfærene», (dvs. oppdelingen av verden mellom de kapitalistiske røverne), for av dette avhenger spørsmålet om freden, et spørsmål om liv og død for titalls millioner mennesker.

Ta statsordningen. Kautsky griper fatt i «småting», like til en slik ting som at valgene er «indirekte» (i sovjetforfatningen), men sakens kjerne ser han ikke. Klasseinnholdet i statsapparatet, i statsmaskinen legger han ikke merke til. I det borgerlige demokrati bruker kapitalistene tusenvis av knep – desto mer raffinerte og sikkert virkende jo mer utviklet det «rene» demokrati er, for å holde massene utenfor deltakelsen i styret, utenfor forsamlings- og trykkefriheten osv. Sovjetmakten er den første makt i verden (strengt tatt den andre, for Pariskommunen begynte å gjøre det samme) som trekker massene, nettopp de utbyttede massene, med i styret

. Deltakelsen i det borgerlige parlament (som aldri avgjør de alvorligste problemer i det borgerlige demokrati: de avgjøres av børsen, av bankene) er stengt for de arbeidende masser med tusenvis av stengsler, og arbeiderne vet og føler, ser og merker utmerket godt at det borgerlige parlament er en fremmed institusjon, et redskap for borgerskapets undertrykkelse av proletarene, en institusjon som tilhører den fiendtlige klasse, det utbytende mindretall.

Sovjetene er de arbeidende og utbyttede massers egen umiddelbare organisasjon, en organisasjon som gjør det lettere for dem å innrette staten selv og styre den på alle mulige

måter. Nettopp fortroppen for de arbeidende og utbyttede, byproletariatet, får herunder den fordel at de er best sammensluttet av storbedriftene, de har lettest for å velge og holde øye med valgene. Sovjetorganisasjonen letter automatisk samlingen av alle arbeidende og utbyttede omkring deres fortropp, proletariatet. Det gamle borgerlige apparat – embetsstanden, de privilegier som rikdommen, den borgerlige dannelse, forbindelsene osv. fører med seg (disse faktiske privilegier er desto mer mangfoldige jo mer utviklet det borgerlige demokrati er) -, alt dette faller bort under sovjetorganisasjonen. Trykkefriheten opphører å være hykleri, for trykkeriene og papiret blir fratatt borgerskapet. Det samme er tilfelle med de beste bygninger, med eneboligene og godseiernes husa Sovjetmakten har straks tatt mangfoldige tusen av disse beste bygningene fra utbytterne, og har dermed gjort forsamlingsfriheten en million ganger «mer demokratisk» for massene – den forsamlingsfriheten uten hvilken demokratiet er et bedrag. Indirekte valg og ikke-lokale, ikkestedlige sovjeter gjør det lettere å holde sovjetkongresser, gjør hele

Det proletariske demokrati er en million ganger mer demokratisk enn ethvert borgerlig demokrati; sovjetmakten er en million ganger mer demokratisk enn den mest demokratiske borgerlige republikk.

Den som ikke legger merke til dette, må enten være en bevisst lakei for borgerskapet eller et menneske som er fullstendig politisk død, som ikke ser det levende liv for støvete borgerlige bøker, som er helt gjennomsyret av borgerlig-demokratiske fordommer og dermed objektivt forvandler seg til en lakei for borgerskapet.

Ikke legge merke til dette kunne bare et menneske som ikke er i stand til å stille spørsmålet ut fra de undertrykte klassers synspunkt.

Fins det et eneste land i verden, blant de mest demokratiske borgerlige land, der gjennom snittsarbeideren, representanten

for massen, den gjennomsnittlige landarbeider eller en halvproletar fra landsbygda i det hele tatt (dvs. representant for den undertrykte masse, det overveldende flertall av befolkningen) har hatt en tilnærmedesvis så stor frihet til å holde møter i de beste bygninger, en slik frihet til å ha de største trykkerier og de beste papirlagre til å gi uttrykk for sine tanker, til å forsvare sine interesser, en slik frihet til å få valgt nettopp folk fra sin egen klasse til å styre staten og til å «innrette» staten som i Sovjet-Russland?

Det ville være latterlig å tro at herr Kautsky i noe land kunne finne så mye som en eneste blant ett tusen arbeidere og landarbeidere med rede på sakene, som ville tvile på hva de skulle svare på dette spørsmålet. Instinktmessig, når de hører bruddstykker av sannhets erkjennelse som kommer fram i borgerpressen, sympatiserer hele verdens arbeidere med sovjetrepublikken nettopp fordi de i den ser det proletariske demokrati, demokrati for de fattige, og ikke et demokrati for de rike, som ethvert, til og med det beste borgerlige demokrati i virkeligheten er.

Vi blir styrt (og vår stat blir «innrettet») av borgerlige embetsmenn, borgerlige parlamentarikere, borgerlige dommere. Det er den enkle, innlysende, ubestridelige sannhet som titalls og hundretalls millioner mennesker fra de undertrykte klasser i alle borgerlige land, deriblant også i de mest demokratiske, kjenner av egen livserfaring, og får kjenne hver eneste dag.

Men i Russland er embetsmannsapparatet slått fullstendig i stykker, der er de gamle dommerne jagd vekk, det borgerlige parlament er oppløst – og det er gitt en mye lettere tilgjengelig representasjon nettopp for arbeiderne og bøndene, de har erstattet embetsmennene med sine sovjetere eller satt sine sovjetere over embetsmennene, latt sine sovjetere velge dommerne. Bare denne kjensgjerning er tilstrekkelig til at alle undertrykte masser anerkjenner sovjetmakten, dvs. denne formen for proletariatets diktatur, som er en million ganger

mer demokratisk enn den mest demokratiske borgerlige republikk.

Kautsky forstår ikke denne sannheten, som er forståelig og innlysende for enhver arbeider, for han har «glemt», han har «vent seg av med» å stille spørsmålet: demokrati for hvilken klasse? Han resonnerer ut fra det «rene» demokrati (dvs. det klasseløse? eller som står utenfor klassene?). Han argumenterer som Shylock ((*Shylock* – tittelperson i Shakespears «Kjøpmannen i Venedig» en rå pengeutlåner som krevde at de som hadde gjeld til han skulle betale med sitt eget kjøtt)): «ett pund kjøtt», og dermed basta. Likhet for alle borgere – ellers er det ikke demokrati.

En blir nødt til å stille et spørsmål til den lærde Kautsky, til «marxisten» og «sosialisten» Kautsky:

Kan det være likhet mellom den utbyttede og utbytteren?

Det er uhyrlig, det er utrolig at en må stille et slikt spørsmål når en behandler en bok av den ideologiske fører for Den 2. internasjonale. Men når en har sagt a, får en si b. Når en har tatt på seg jobben å skrive om Kautsky, får en forklare den lærde mannen hvorfor det ikke kan være likhet mellom utbytteren og den utbyttede.

KAN DET VÆRE LIKHET MELLOM DEN UTBYTTEDE OG UTBYTTEREN?

Kautsky resonnerer på følgende måte:

(1) «Utbytterne har alltid bare utgjort et lite mindretall av befolkningen» (side 14 i Kautskys brosjyre).

Dette er en uomtvistelig sannhet. Hvordan må en resonnerer med utgangspunkt i dette? En kan resonnerer på marxistisk, på sosialistisk vis, da må en legge forholdet mellom de utbyttede og utbytterne til grunn. En kan resonnerer på liberal vis,

borgelig-demokratisk vis, da må en legge forholdet mellom flertallet og mindretallet til grunn.

Hvis en resonnerer på marxistisk vis, må en si: utbytterne gjør uunngåelig staten (og det dreier seg om demokratiet, dvs. en av formene for staten) til et redskap for sin klasse, utbytternes, herredømme over de utbyttede. Derfor vil også den demokratiske stat, så lenge det fins utbyttere, som hersker over det utbyttede flertall, uunngåelig være et demokrati for utbytterne. De utbyttedes stat må skille seg fundamentalt fra en slik stat, den må være et demokrati for de utbyttede og undertrykkelse av utbytterne, men undertrykkelse av en klasse betyr ulikhet for denne klassen, det betyr at den blir utelukket fra «demokratiet».

Hvis en resonnerer på liberal vis, så må en si: flertallet avgjør, mindretallet bøyer seg. De som ikke vil bøye seg, blir straffet. Det er det hele. Det har ingen hensikt å resonnerer om statens klassekarakter i sin alminnelighet og om det «rene demokrati» i særdeleshet. Det har ingenting med saken å gjøre, for et flertall er et flertall, og et mindretall er et mindretall. Et pund kjøtt er et pund kjøtt, og dermed basta.

Kautsky resonnerer nettopp på denne måten:

(2) «Av hvilke årsaker måtte proletariatets stat anta og med nødvendighet anta en slik form, som er uforenlig med demokratiet?» (side 21). Så følger en forklaring om at proletariatet har flertallet på sin side, en særdeles omstendelig og særdeles ordrik forklaring, både med sitater fra Marx og med stemmetall fra Paris kommunen. Konklusjon: «Et regime som har så sterke røtter i massene, har ikke den minste grunn til å forgripe seg på demokratiet. Det kan ikke alltid unnvære maktbruk, i tilfelle hvor det blir brukt vold for å slå ned demokratiet. Vold kan bare besvares med vold. Men et regime som vet at det har massene bak seg, vil bare bruke vold for å verge demokratiet, og ikke for å tilintetgjøre det. Det ville rett og slett begå selvmord hvis det fant på å avskaffe

sitt sikreste grunnlag, den alminnelige stemmerett, denne dype kilde til veldig moralsk autoritet» .

Dere ser: forholdet mellom utbyttede og utbytterne er forsvunnet fra Kautskys argumentasjon. Det eneste som er igjen er flertallet i alminnelighet, mindretallet i sin alminnelighet, demokrati i sin alminnelighet, det «rene demokratiet» som vi alt kjenner.

Legg merke til at dette sies i samband med Pariskommunen.

La oss da for tydelighets skyld sitere hva Marx og Engels sa om diktaturet i samband med Kommunen:

Marx... «Når arbeiderne setter sitt revolusjonære diktatur i stedet for borgerskapets diktatur, . . . for å knekke borgerskapets motstand, gir de staten en revolusjonær og forbigående form. . . »

Engels: . . . «Det partiet som har seiret (i revolusjonen), må, hvis det ikke skal ha kjempet forgjeves, hevde sitt herredømme gjennom den skrekk dets våpen inngyter de kontrarevolusjonære. Og hvis ikke Pariskommunen hadde benyttet seg av det væpnede folks autoritet mot borgerskapet, ville den da kunnet holde seg lenger enn en dag? Kan vi ikke tvert om klandre den for at den utnyttet denne autoriteten for lite?»

...Den samme... «Da 'staten' jo bare er en forbigående innretning som en benytter seg av i kampen, i revolusjonen for å undertrykke sin motstander ved vold, så er det bare tøv å snakke om en «fri folkestat»; så lenge proletariatet trenger staten, trenger det den ikke i frihetens interesse, men for å holde sin motstander nede, og så snart det kan bli tale om frihet, holder staten som sådan opp å eksistere.»

Mellom Kautsky og Marx og Engels er det en avstand som mellom himmel og jord, som mellom en liberaler og en proletarisk revolusjonær. Det rene demokrati og «demokratiet» rett og slett, som Kautsky snakker om, er bare en ny utgave av den

samme «frie folkestat», dvs det rene tøv. Med lærdommen hos en høylærd studerkammer-narr eller med uskylden hos en tiårs jentunge spør Kautsky: hva skal en med diktatur når en har flertall?

Marx og Engels forklarer det!

– – – for å knekke borgerskapets motstand,

– – – for å sette skrekk i de reaksjonære,

– – – for å hevde det væpnede folks autoritet mot borgerskapet,

– – – for at proletariatet skal kunne undertrykke sine motstandere med vold.

Kautsky forstår ikke disse forklaringene. Da han har forelsket seg i det «rene demokrati», og ikke ser dets borgerlige karakter, holder han «konsekvent» på at flertallet, all den stund det er flertall, ikke behøver å «knekke motstanden» fra mindretallet, ikke behøver å «undertrykke den med vold» – – det greier seg med å undertrykke tilfelle av brudd på demokratiet. Forelsket i demokratiets «renhet» som Kautsky er, gjør han uforvarende den samme lille feilen som alle borgerlige demokrater alltid gjør: han tar nemlig den formelle likhet (som under kapitalismen er tvers gjennom løgnaktig og hyklersk) for å være en faktisk likhet! En bagatell!

Utbytteren kan ikke være likestilt med den utbyttede.

Denne sannheten, hvor ubehagelig den enn kan være for Kautsky, danner det vesentligste innhold i sosialismen.

En annen sannhet: det kan ikke være noen virkelig, faktisk likhet så lenge ikke enhver mulighet for den ene klasses utbytting av den andre er fullstendig utelukket.

Utbytterne kan en slå ned med en gang, ved en vellykket oppstand i sentrum eller et opprør i hæren. Men, kanskje

bortsett fra helt sjeldne og særskilte tilfelle, kan utbytterne ikke tilintetgjøres med en gang. En kan ikke ekspropriere alle godseiere og kapitalister i et noenlunde stort land med en eneste gang. Videre. Ekspropriasjon alene, som en juridisk eller politisk akt, avgjør langt fra saken, for det er nødvendig å avsette godseierne og kapitalistene faktisk, de må faktisk erstattes med en annen forvaltning av fabrikkene og godsene, utøvet av arbeidere. Det kan ikke være noen likhet mellom utbytterne, som i løpet av mange generasjoner har inntatt en særstilling både ved sin dannelselse og ved rikdommens livsvilkår og sine tradisjoner, og de utbyttede, som i sin masse, selv i de mest framskredne og demokratiske republikker, er kuete, utvitende, udannet, forskremte og Splittet. Ennå i lang tid etter omveltningen beholder utbytterne uunngåelig en rekke faktiske fordeler: de beholder penger (å avskaffe pengene øyeblikkelig er umulig), de beholder et visst, ofte betydelig løssøre, forbindelser, rutine i organisasjon og administrasjon, kjennskap til alle administrasjonens «hemmeligheter» (vaner, framgangsmåter, midler, muligheter), de beholder den høyere utdanning, den nære kontakt med det (borgerlig levende og tenkende) høyere tekniske personale, de beholder et uten sammenlikning større kjennskap til militærvesenet (det er meget viktig) osv. osv.

Hvis utbytterne bare er slått i ett enkelt land – – og det er selvsagt det typiske tilfelle, for en samtidig revolusjon i en rekke land er et sjeldent unntak – – så vedblir de likevel å være sterkere enn de utbyttede, for utbytternes internasjonale forbindelser er overmåte store. At en del av de utbyttede eller minst utviklede masser av de mellomstore bønder, håndverkere osv. følger utbytterne og er i stand til å følge dem, det er noe som alle revolusjoner hittil har vist, deriblant også Kommunen (for blant Versaillesstroppene var det også proletarer, noe som Kautsky har «glemt»).

Under disse forhold å anta at det under en noenlunde dyptgående og alvorlig revolusjon simpelthen er forholdet

mellom flertall og mindretall som avgjør saken, det er den største enfoldighet, det er den tåpeligste fordom verdig en dusinliberaler, det betyr å bedra massene, å skjule den vitterlige historiske sannhet for dem. Denne historiske sannhet består i at regelen i enhver dyptgående revolusjon er en langvarig, hårdnakket, desperat motstand fra utbytterne, som i en årrekke bevarer store faktiske fordeler sammenliknet med de utbyttede. Aldri – det måtte da være i den velmenende fantasien til den velmenende narren Kautsky – kommer utbytterne til å bøye seg for det utbyttede flertalls beslutning uten å ha prøvd sin fordel i en siste, fortvilt kamp, i en rekke kamper.

Overgangen fra kapitalismen til kommunismen er en hel historisk epoke. Så lenge den ikke er avsluttet, beholder utbytterne uunngåelig håpet om en restaurasjon, og dette håpet forvandler seg til forsøk på restaurasjon. Og etter sitt første alvorlige nederlag, kaster de styrtede utbytterne som ikke har ventet å bli styrtet, ikke har trodd på det, ikke har kunnet tenke seg noe slikt, med tidoblet energi, med rasende lidenskap, med hundredoblet hat, ut i kampen for å vinne tilbake det tapte «paradis», for sine familier som har levd så herlig, og nå blir dømt til ruin og elendighet (eller til «simpelt» arbeid) av «pakket». Og bak de kapitalistiske utbytterne traver den brede masse av småborgerskapet, hvorom årtier av historiske erfaringer i alle land bevitner at det vakler og vingler, følger proletariatet i dag og blir skremt av omveltningene i morgen, blir grepet av panikk ved første nederlag eller halve nederlag for arbeiderne, får nerveanfallet, kaster seg hit og dit, klynker og klager, løper over fra den ene leir til den andre... som våre mensjeviker og sosialrevolusjonære.

Og under slike forhold, i en tid med fortvilt, forbitret kamp, da historien setter spørsmålet om hundreårige og tusenårige privilegiers være eller ikke være på dagsordenen – da å prate om flertall og mindretall, om det rene demokrati, om at

diktaturet ikke er nødvendig, om likhet mellom utbytteren og den utbyttede – hvilken av grunn av sløvsinn, hvilken bunnløs spissborgerlighet trengs det ikke til det!

Men årtiene med en forholdsvis «fredelig» kapitalisme, 1871-1914, har skapt augiasstaller((Augiasstall – fra Gresk mytologi. I denne stallen hadde det samla seg så mye møkk og lort at helten Herakles måtte lede en hel elv igjennom stallen for å få den rein.)) av filisteri, trangsyn og renegatvesen i de sosialistiske partiene som har tilpasset seg til opportunismen . . .

Leseren har formodentlig lagt merke til at Kautsky i det ovenfor anførte sitatet fra hans bok taler om overgrep mot den alminnelige stemmerett (stemmeretten kaller han – i parentes bemerket – en dyp kilde til en mektig moralsk autoritet, mens Engels i anledning den samme Pariskommunen og i anledning det samme spørsmål om diktaturet taler om det væpnede folks autoritet mot borgerskapet; det er karakteristisk å sammenlikne synet på «autoriteten» hos en filister og hos en revolusjonær...)

Det må bemerkes at spørsmålet om å frata utbytterne stemmeretten er et rent russisk spørsmål, og ikke et spørsmål om proletariats diktatur i sin alminnelighet. Hvis Kautsky uten å hykle hadde kalt sin brosjyre «Mot bolsjevikene», ville denne tittelen ha svart til innholdet i brosjyren, og da ville Kautsky hatt rett til å snakke like ut om stemmeretten. Men Kautsky har først og fremst villet opptre som «teoretiker». Han har gitt sin brosjyre tittelen « Proletariats diktatur» i det hele tatt. Spesielt om sovjetene og Russland taler han bare i annen del av brosjyren, fra 6. avsnitt i den. I første del (hvorfra jeg har sitatet) er det tale om demokrati og diktatur i sin alminnelighet.

I det han kom inn på stemmeretten, røpet han seg som en polemiker mot bolsjevikene som gir en god dag i teorien.

For teorien, dvs. betraktninger over det allmenne (og ikke det nasjonalt særskilte) klassegrunnlaget for demokratiet og diktaturet, må ikke tale om et spesialspørsmål om stemmeretten, men om det generelle spørsmål: kan demokratiet bevares både for de rike og for de utbyttede i den historiske perioden da utbytterne blir styrtet og deres stat blir avløst av de utbvttedes stat?

Slik og bare slik kan en teoretiker stille spørsmålet. Vi kjenner Kommunens eksempel, vi kjenner alle de utredninger marxismens grunnleggere har gitt i samband med denne og i anledning av denne. På grunnlag av dette materialet har jeg f.eks. analysert spørsmålet om demokrati og diktatur i min brosjyre «Staten og revolusjonen», som ble skrevet før oktoberomveltningen. Om begrensning av stemmeretten sa jeg ikke et ord.

Og nå må det sies at spørsmålet om begrensning av stemmeretten er et rent nasjonalt, særskilt og ikke et allment spørsmål for diktaturet. Spørsmålet om begrensning av stemmeretten må behandles på den måten at en studerer de særskilte vilkår for den russiske revolusjon, dens særskilte utviklingsvei.

I den videre redegjørelse vil dette bli gjort. Men det ville være en feil å garantere på forhånd at de kommende proletariske revolusjoner i Europa, alle sammen eller de fleste av dem, ubetinget vil medføre en innskrenkning av stemmeretten for borgerskapet. Det kan gå på den måten. Etter krigen og etter erfaringene fra den russiske revolusjon vil det sannsynligvis bli slik, men det er ikke obligatorisk for gjennomføringen av diktaturet, det er ikke noe nødvendig kjennetegn på det logiske begrepet diktatur, det hører ikke med som en nødvendig forutsetning for diktaturet som historisk og klassernessig begrep.

Det nødvendige kjennetegn, den ufravikelige forutsetning for diktaturet er den voldelige undertrykkelse av utbytterne som klasse, og følgelig et brudd på det «rene demokrati», dvs.

likheten og friheten, overfor denne klassen.

Slik og bare slik kan spørsmålet stilles teoretisk. Og idet han ikke har stilt spørsmålet på denne måten, har Kautsky bevist at han ikke opptrer mot bolsjevikene som teoretiker, men som sykofant for opportunistene og borgerskapet.

I hvilke land, under hvilke nasjonale særegenheter i den ene eller andre kapitalisme en kommer til å bruke (utelukkende eller fortrinnsvis) den ene eller andre innskrenkning, det ene eller andre brudd på demokratiet for utbytterne, det er et spørsmål om de nasjonale særegenheter hos den ene eller andre kapitalisme, den ene eller andre revolusjon. Teoretisk står spørsmålet annerledes, det står slik: er proletariatets diktatur mulig uten brudd på demokratiet overfor utbytterklassen?

Kautsky har nettopp gått utenom dette spørsmålet, som teoretisk er det eneste viktige og vesentlige. Kautsky har anført alle slags sitater fra Marx og Engels, unntatt dem som berører det omhandlede spørsmål og som jeg har anført ovenfor.

Kautsky har uttalt seg om alt mulig, om alt som liberalere og de borgerlige demokrater kan annamme, som ikke går ut over deres idekrets så nær som det viktigste, så nær som det at proletariatet ikke kan seire uten å ha brutt borgerskapets motstand, uten å ha slått ned sine motstandere med vold, og at der hvor det er «voldelig undertrykkelse» der er det ikke «frihet», der er det selvsagt ikke demokrati.

Det har ikke Kautsky forstått.

La oss gå over til erfaringene fra den russiske revolusjon og den uoverensstemmelse mellom sovjetene og den konstituerende forsamling som førte til at den konstituerende forsamling ble oppløst og at borgerskapet ble fratatt stemmeretten.

SOVJETENE SKAL IKKE HA LOV TIL Å FORVANDLE SEG TIL STATSORGANISASJONER

Sovjetene er den russiske form for det proletariske diktatur. Hvis en marxistisk teoretiker som skriver et arbeid om proletariatets diktatur, virkelig har studert denne foreteelse (og ikke har gjentatt de småborgerlige klagesangene mot diktaturet, slik Kautsky gjør når han hermer etter de mensjevikiske melodiene), da ville en slik teoretiker gi en allmenn definisjon av diktaturet, og deretter ville han undersøke dets særskilte, nasjonale form, sovjetene, han ville gi en kritikk av dem som en av formene for proletariatets diktatur.

Det er forståelig at en ikke kan vente noe alvorlig av Kautsky etter hans liberale «bearbeidelse» av Marx' lære om diktaturet. Men det er i høyeste grad karakteristisk å se hvordan han har behandlet spørsmålet om hva sovjetene er for noe, og hvordan han har greidd dette problemet.

Sovjetene – skriver han idet han minner om deres oppståen i 1905 – har skapt en «form for proletarisk organisasjon som var den mest omfattende av alle, for den omfattet alle lønnsarbeidere» (side 31). I 1905 var de bare lokale korporasjoner, i 1917 ble de en allrussisk sammenslutning.

«Alt nå,» fortsetter Kautsky, «kan sovjetorganisasjonen se tilbake på en stor og ærerik historie. Og en enda veldigere venter den, og det ikke bare i Russland. Det viser seg overalt at overfor de kjempemessige krefter som finanskapitalen rår over økonomisk og politisk, svikter de hittidige metoder for proletariatets økonomiske og politiske kamp. En kan ikke oppgi dem, de er fremdeles uunnværlige i normale tider, men stundom blir de stilt overfor oppgaver som de ikke makter, hvor bare en sammenfatning av alle

arbeiderklassens politiske og økonomiske midler kan føre fram»

Så kommer utredninger om massestreiken og om at «fagforeningsbyråkratiet» riktignok er like uunnværlig som fagforeningene, men «ikke duger til å lede de veldige massekampene som mer og mer preger tiden . . .»

«Sovjetorganisasjonen er altså,» slutter Kautsky, «en av de viktigste foreteelser i vår tid. Den lover å få avgjørende betydning i de store avgjørende kamper mellom kapital og arbeid som vi går i møte.

*Men har vi lov til å vente enda mer av sovjetene? Bolsjevikene, som sammen med de venstre-sosialrevolusjonære vant flertallet i de russiske arbeiderrådene etter novemberrevolusjonen i 1917, gikk etter oppløsningen av den konstituerende forsamling i gang med å gjøre sovjetene, som hittil hadde vært en **klassens kamporganisasjon**, til **statsorganisasjon**. De opphevet demokratiet som det russiske folk hadde vunnet under marsrevolusjonen. På tilsvarende måte hørte bolsjevikene opp med å kalle seg sosial**demokrater**. De kaller seg **kommunister**.» (Side 32-33. Uthevelser av Kautsky.)*

Den som kjenner den russiske mensjevikiske litteratur, ser straks hvor slavisk Kautsky skriver av etter Martov, Axelrod, Stein og konsorter. Nettopp «slavisk», for Kautsky forvrenger kjensgjerningene inntil det latterlige for å jatte etter de mensjevikiske fordømmene. Kautsky har f.eks. ikke gjort seg den umak å innhente opplysninger fra sine informatorer, som Stein i Berlin eller Axelrod i Stockholm, om når spørsmålene om bolsjevikenes omdøping til kommunister eller sovjetenes betydning som statsorganisasjon ble framkastet. Hvis Kautsky hadde innhentet denne enkle opplysning, så hadde han ikke skrevet disse linjene, som bare kan vekke latter, for begge disse spørsmålene ble framkastet av bolsjevikene i april 1917, f.eks. i mine «teser» av 4. april 1917, dvs. lenge før

oktoberrevolusjonen i 1917 (for ikke å snakke om oppløsningen av den konstituerende forsamling 5. jan. 1918).

Men de betraktninger av Kautsky jeg har sitert in extenso, utgjør kjernepunktet i hele spørsmålet om sovjetene. Sakens kjerne er nettopp om sovjetene skal gå inn for å bli statsorganisasjoner (bolsjevikerne stilte i april 1917 opp parolen: «All makt til sovjetene», og på bolsjevikerens partikonferanse i den samme april 1917 erklærte de at de ikke var fornøyd med en borgerligparlamentarisk republikk, men krevde en arbeiderog bonderepublikk av samme type som Kommunen eller av sovjettypen) – eller om sovjetene ikke skal gå inn for dette, om de ikke skal ta makten, ikke bli statsorganisasjoner, men forbli «kamporganisasjoner» for en «klasse» (slik Martov uttrykte seg når han med sitt harmløse ønske så vakkert pyntet på den kjensgjerning at sovjetene under det mensjevikiske førerskap var et redskap til å underordne arbeiderne under borgerskapet).

Kautsky har slavisk gjentatt Martovs ord, han har herunder tatt ut brokker av bolsjevikerens teoretiske diskusjon med mensjevikerne og kritikkog meningsløst overført dem til allmennteoretisk, til allmenn-europeisk grunn. Derav er det oppstått en slik lapskaus at enhver klassebevisst russisk arbeider som ble gjort kjent med de anførte uttalelser av Kautsky, ville briste ut i en homerisk latter.

Med samme latter vil alle europeiske arbeidere (bortsett fra en håndfull innbitte sosialimperialister) møte Kautsky når vi forklarer dem hva det her dreier seg om.

Kautsky har gjort Martov en bjørnetjeneste ved at han på en særdeles anskuelig måte har ført dennes feil ut i det latterlige. Ja, se bare hva Kautsky har fått i stand.

Sovjetene omfatter alle lønnsarbeidere. Mot finanskapitalen er de hittidige metoder for proletariatets økonomiske og politiske kamp utilstrekkelige. Sovjetene kommer til å spille

en veldig rolle ikke bare i Russland. De kommer til å spille den avgjørende rolle i de store avgjørende kamper mellom arbeid og kapital i Europa. Så sier Kautsky.

Utmerket. «Avgjørende kamper mellom kapital og arbeid» – avgjør ikke de spørsmålet om hvilken av disse klassene det er som kommer til å ta statsmakten?

Ikke tale om. Gud bevare oss vel.

I de «avgjørende» kamper må de forbundene som omfatter alle lønnsarbeidere, ikke bli en statsorganisasjon.

Men hva er staten?

Staten er ikke noe annet enn en maskin til undertrykkelse av en klasse ved en annen.

Altså, den undertrykte klasse, fortroppen for alle arbeidende og utbyttede i det moderne samfunn, må gå inn for «avgjørende kamper mellom kapital og arbeid», men den må ikke røre den maskinen som kapitalen bruker til å undertrykke arbeidet! – Den må ikke slå i stykker denne maskinen! – Den må ikke bruke sin omfattende organisasjon til å undertrykke utbytterne!

Storartet, ypperlig, herr Kautsky! « Vi» anerkjenner klassekampen, – som alle liberalere anerkjenner den, dvs. uten omstyrting av borgerskapet.

Just her blir Kautskys fullstendige brudd med marxismen og sosialismen åpenlyst. Dette er faktisk en overgang til borgerskapet, borgerskapet som er rede til å gå med på hva som helst, så nær som at organisasjonene til den klassen borgerskapet undertrykker, blir statsorganisasjoner. Her er Kautsky allerede helt ute av stand til å redde sitt altforsonende standpunkt som avfeier alle dyptgående motsetninger med fraser.

Enten gir Kautsky opp enhver overgang av statsmakten til

arbeiderklassen, eller så er han enig i at arbeiderklassen skal overta den gamle, borgerlige statsmakten,

men ikke i noe tilfelle vil han tillate at arbeiderklassen slår den i stykker, knuser og erstatter den med en ny, proletarisk statsmaskin. Hva enten en « utlegger» og «klarlegger» Kautskys uttalelser på den ene eller den andre måten – i begge tilfelle er bruddet med marxismen og overgangen til borgerskapet åpenlyst.

Allerede i «Det kommunistiske manifest» skrev Marx, idet han talte om hva slags stat den seierrike arbeiderklasse trenger:... «staten, dvs. det som herskende klasse organiserte proletariat.» Nå står det fram en mann som gjør krav på fremdeles å være marxist, og som sier at det mannjamt organiserte proletariat som fører den «avgjørende kamp mot kapitalen, ikke må gjøre sin klasseorganisasjon til statsorganisasjon. «Overtroen på staten» som Engels skrev om i 1891 at den « i Tyskland er trengt inn i den alminnelige bevissthet hos borgerskapet og selv hos mange arbeidere», det er det Kautsky har lagt for dagen her. Kjemp arbeidere – det er vår filister «enig» i (også borgeren er « enig» i det, fordi arbeiderne jo kjemper så allikevel, og en bare er nødt til å tenke på hvordan en skal bryte brodden av deres sverd) – kjemp, men våg ikke å seire!

Ikke ødelegg borgerskapets statsmaskin, sett ikke den proletariske «statsorganisasjon» i stedet for den borgerlige «statsorganisasjon».

Den som for alvor har delt det marxistiske syn, at staten ikke er noe annet enn en maskin til en klasses undertrykkelse av en annen, den som har tenkt aldri så lite over denne sannheten, han kunne aldri gå så langt som til en slik meningsløshet som at de proletariske organisasjoner, som er i stand til å beseire finanskapitalen, ikke må gjøres om til statsorganisasjoner. Nettopp på dette punkt avslørte småborgeren seg, for hvem staten «tross alt» er noe utenfor

eller over klassene. En må virkelig spørre hvorfor skulle proletariatet, «en klasse», ha lov til å føre en avgjørende krig mot kapitalen, kapitalen som hersker ikke bare over proletariatet, men over hele folket, over hele småborgerskapet, over hele bondebefolkningen – men proletariatet, «en klasse» skulle ikke ha lov til å gjøre sin organisasjon om til en statsorganisasjon? Fordi småborgeren er redd klassekampen og ikke fører den til ende, til hovedsaken.

Kautsky har kjørt seg helt fast og har røpet sine hemmeligste tanker. Legg merke til at han selv har tilstått at Europa går mot avgjørende kamper mellom kapital og arbeid, og at de tidligere metoder for proletariatets økonomiske og politiske kamp er utilstrekkelige. Men disse metodene har nettopp bestått i å utnytte det borgerlige demokrati.

Følgelig? . . .

Kautsky har vært redd for å tenke til ende de slutninger en må trekke av dette .

. . . Følgelig kan en reaksjonær, en fiende av arbeiderklassen, en tjener for borgerskapet, nå bare utmale det borgerlige demokratis fortreffelighet og sludre om det rene demokrati, med ansiktet vendt mot den døde fortid. Det borgerlige demokrati var progressivt i forhold til middelalderen, og det var nødvendig å utnytte det. Men nå er det utilstrekkelig for arbeiderklassen. Nå må en ikke se bakover, men framover, til erstatning av det borgerlige demokrati med det proletariske. Og hvis det forberedende arbeid for den proletariske revolusjon, opplæringen og formeringen av den proletariske arme var mulig (og nødvendig) innenfor rammen av den borgerligdemokratiske stat, betyr det å være en forræder mot proletariatets sak, en renegat hvis en begrenser proletariatet til denne rammen, nå da vi er kommet fram til de «avgjørende kamper».

Kautsky er kommet i en særlig latterlig knipe fordi han har

gjentatt Martovs argument, uten å legge merke til at hos Martov støtter dette argumentet seg på et annet argument, som mangler hos Kautsky. Martov sier (og Kautsky gjentar etter ham) at Russland ennå ikke er modent for sosialismen, og av dette følger naturlig: det er ennå for tidlig å forvandle sovjetene fra kamporganer til statsorganisasjoner (les: det er på tide å forvandle sovjetene, ved hjelp av de mensjevnikiske førerne, til organer for arbeidernes underordning under det imperialistiske borgerskap). Kautsky kan ikke si rett ut at Europa ikke er modent for sosialismen. I 1909, da Kautsky ennå ikke var blitt renegat, skrev han at det nå ikke er grunn til å frykte for en altfor tidlig revolusjon, at den som ga avkall på revolusjonen av frykt for et nederlag, ville være en forræder. Å si seg åpent løs fra dette, det våger Kautsky ikke. Resultatet blir en slik meningsløshet som avslører småborgerens dumhet og feighet fullstendig: på den ene side er Europa modent for sosialismen og nærmer seg de avgjørende kamper mellom arbeid og kapital, – og på den annen side går det ikke an å forvandle proletariats kamporganisasjon (dvs. en organisasjon som utvikler seg, vokser og styrkes i kamp), organisasjonen til proletariats, de undertryktes fortropp og organisator og fører, til en statsorganisasjon!

Praktisk-politisk er ideen om at sovjetene er nødvendige som en kamporganisasjon, men ikke må gjøres om til en statsorganisasjon, enda uendelig mer meningsløs enn i teoretisk henseende. Til og med i fredstid, når det ikke foreligger en revolusjonær situasjon, framkaller arbeidernes massekamp mot kapitalistene, f.eks. massestreiker, en fryktelig forbitrelse fra begge sider, den ytterste lidenskap i kampen, stadige erklæringer fra borgerskapet om at det fremdeles er herre og akter å vedbli å være «herre i huset» osv. Og under revolusjonen, da det politiske liv er i kok, da blir en slik organisasjon som sovjetene som omfatter alle arbeidere i alle industrigrener, og dernest alle soldater og hele den arbeidende og fattigste landbefolkningen, da kommer en slik organisasjon av seg selv, gjennom kampens utvikling,

gjennom den enkle «logikken» i angrep og motangrep uunngåelig til å stille spørsmålet på spissen.

Et forsøk på å innta en mellomstilling, å «forsone» proletariatet og borgerskapet er en tåpelighet og fører til ynkelig fiasko: slik var det i Russland med forkynnelsen til Martov og andre mensjeviker, og slik blir det uunngåelig i Tyskland og andre land dersom sovjetene utvikler seg i noenlunde bredt omfang, hvis det lykkes dem å slutte seg sammen og konsolidere seg. Å si til sovjetene: kjemp, men overta ikke selv hele statsmakten, bli ikke statsorganisasjoner – det betyr å preke klassesamarbeid og «sosial fred» mellom proletariatet og borgerskapet. Det er latterlig å tenke seg at en slik stilling i en forbitret kamp kan føre til noe annet enn et forsmadelig sammenbrudd. Å sitte mellom to stoler er Kautskys evige skjebne. Han later som han i teorien ikke er enig med opportunistene i noe som helst, men i virkeligheten er han i praksis enig med dem i alt vesentlig (dvs. i alt som angår revolusjonen).

DEN KONSTITUERENDE FORSAMLING OG SOVJETREPubLIKKEN

Spørsmålet om den konstituerende forsamling og bolsjevikenes oppløsning av denne er kjernepunktet i hele Kautskys brosjyre. Han kommer stadig på ny tilbake til dette spørsmålet. Hele produktet til den ideologiske fører for Den 2. internasjonale er overfylt av henvisninger til at bolsjevikene har «tilintetgjort demokratiet» (se ovenfor i ett av sitatene fra Kautsky). Spørsmålet er virkelig interessant og viktig, for her ble revolusjonen stilt ansikt til ansikt med spørsmålet om forholdet mellom det borgerlige og det proletariske demokrati. La oss nå se hvordan vår «marxistiske teoretiker» analyserer dette spørsmålet.

Han siterte mine «Tesar om den konstituerende forsamling», som ble offentliggjort i «Pravda» for 26. desember 1917. Det

kunne synes som om avføringen av dokumentariske materialer er det best tenkelige bevis på at Kautsky har behandlet denne saken med alvor. Men la oss nå se hvordan Kautsky siterer. Han sier ikke at det var 19 slike teser, at de behandlet spørsmålet både når det gjelder det gjensidige forhold mellom en vanlig borgerlig republikk med konstituerende forsamling og sovjetrepublikken, og når det gjelder historien om den tvisten mellom den konstituerende forsamling og proletariatets diktatur som er kommet for dagen i vår revolusjon. Kautsky omgår alt dette og forklarer ganske enkelt for leseren at «to av dem» (av disse tesene) «er særlig viktige»: den ene – at de sosialrevolusjonære var blitt splittet etter valgene til den konstituerende forsamling, men før den ble innkalt (Kautsky fortier at dette er den femte tesen) og den andre – at sovjetrepublikken overhodet er en høyere demokratisk form enn den konstituerende forsamling (Kautsky fortier at dette er den tredje tesen).

Og bare fra denne tredje tesen siterer Kautsky en del fullstendig, og det følgende passus:

«Sovjetrepublikken representerer ikke bare en høyere form for demokratiske innretninger (sammenliknet med den borgerlige republikk og den konstituerende forsamling som dens krone), den er også den eneste form som muliggjør den mest smertefrie overgang til sosialismen.»

(En passant: uttrykket den «mest smertefrie» overgang siterer Kautsky gjentatte ganger og forsøker dermed tydeligvis å være ironisk. Men da dette er et forsøk med ubrukelige midler, så lager Kautsky noen sider etter en forfalskning og siterer galt: «smertefri» overgang. Med slike midler er det selvsagt ikke vanskelig å få det til å ta seg ut som motstanderen tuller. Forfalskningen hjelper også til å omgå det saklige argument: en smertefri overgang til sosialismen er bare mulig med en organisasjon som omfatter hele den fattige befolkning, og når denne organisasjonen blir støttet av statsmaktens

sentrum (proletariatet).

(Kautsky utelater ordet «vanlig» og de innledende ordene i tesen: «For overgan gen fra den borgerlige til den sosialistiske samfunnsordning, for proletariatets diktatur»).

Etter å ha sitert disse ordene utroper Kautsky med storartet ironi:

«Det er bare synd at man først kom til denne erkjennelse da man fremdeles viste seg å være i mindretall i den konstituerende forsamling. Før hadde ingen forlangt den med større heftighet enn Lenin.»

Så står det ordrett på side 31 i Kautskys skrift.

Dette er jo en perle! Bare en sykofant for borgerskapet kunne framstille saken på en så løgnaktig måte, for å gi leseren inntrykk av at alt bolsjevikenes snakk om en høyere statstype bare er et påfunn som kom til verden etter at bolsjevikene var blitt i mindretall i den konstituerende forsamling!!

En så nederdrettig løgn kunne bare uttales av en usling som har solgt seg til borgerskapet eller, hva som er akkurat det samme, har overgitt seg til P. Axelrod og fortier hvem han har sine opplysninger fra.

Det er nemlig alminnelig kjent at jeg allerede første dagen etter min ankomst til Russland, den 4. april 1917, offentlig leste opp teser hvor jeg erklærte at en stat av Kommunens type er den borgerlige parlamentariske republikk overlegen. Dette har jeg gjentatte ganger erklært i pressen, f.eks. i en brosjyre om de politiske partier som er oversatt til engelsk og ble offentliggjort i USA i januar 1918, i avisen «Evening Post». Ikke nok med det. Bolsjevikenes partikonferanse i slutten av april 1917 vedtok en resolusjon hvor det heter at arbeider- og bonderepublikken står over den borgerlige parlamentariske republikk, at vårt parti ikke vil slå seg til

freds med den sistnevnte, at partiprogrammet må endres tilsvarende.

Hva skal en etter dette kalle det knepet som Kautsky bruker når han forsikrer de tyske leserne at jeg heftig har forlangt innkalling av den konstituerende forsamling, og først etter at bolsjevikene var blitt i mindretall i denne, har begynt å «reduere» den konstituerende forsamlings ære og verdighet? Hva kan en unnskyldte denne streken med? Med at Kautsky ikke kjente fakta? Men hvorfor skulle han da gi seg til å skrive dem? Eller hvorfor kunne han ikke ærlig si fra: Jeg, Kautsky, skriver på grunnlag av informasjoner fra mensjevikene Stein, P. Axelrod og konsorter? Kautsky vil bruke kravet om objektivitet til å kamuflere sin rolle som hjelper for mensjevikene som er krenket over sitt nederlag.

Men dette er bare begynnelsen, enden kommer først etterpå.

La oss anta at Kautsky ikke har forlangt eller ikke kunnet(??) få fra sine informatorer oversettelsen av de bolsjevikiske resolusjonene og erklæringene i spørsmålet om hvorvidt de nøyer seg med den borgerlige parlamentariske demokratiske republikk. La oss til og med anta det, selv om det er usannsynlig. Men Kautsky nevner jo direkte mine teser av 26. desember 1917 på side 30 i sin bok.

Kjenner Kautsky disse tesene fullstendig, eller kjenner han bare det i dem som Stein, Axelrod og koneorter har oversatt for ham? Kautsky siterer den *tredje* tesen om det *grunnleggende* spørsmål om hvorvidt bolsjevikene allerede før valgene til den konstituerende forsamling var klar over at sovjetrepublikken er en høyere statsform enn den borgerlige republikk, og om de har sagt det til *folket*. Kautsky fortier imidlertid den andre tesen.

Men den andre tesen lyder slik:

«Det revolusjonære sosialdemokrati har, når det har reist kravet om innkalling av den konstituerende forsamling, siden

revolusjonens begynnelse i 1917 gjentatte ganger understreket at sovjetrepublikken er en høyere form for demokrati enn den vanlige, borgerlige republikk med konstituerende forsamling.»
(Uthevet av meg.)

For å framstille bolsjevikerne som prinsippløse folk, som «revolusjonære opportuniste» (dette uttrykket bruker Kautsky et sted i sin bok, jeg husker ikke mer i hvilken sammenheng), hemmeligholdt Kautsky for de tyske leserne at tesene inneholder en direkte henvisning til «gjentatte» erklæringer!

Slik er de ynkelige, elendige og foraktelige metodene som herr Kautsky benytter seg av. På denne måten har han unngått det teoretiske spørsmålet.

Er det sant eller ikke sant at den borgerligdemokratiske parlamentariske republikk står lavere enn en republikk av samme type som Kommunen eller sovjetene? Det er kjernes spørsmålet, men det har Kautsky gått utenom. Alt det Marx har gitt i analysen av Pariskommunen, har Kautsky «glemt». Han har også «glemt» brevet fra Engels til Bebel av 28. mars 1875, der den samme tanken av Marx er uttrykt særlig anskuelig og krystallklart: Kommunen var allerede «ikke lenger noen stat i egentlig forstand».

Der har dere den mest fremragende teoretiker i Den 2. internasjonale, som i en spesiell brosjyre om «proletariatets diktatur», spesielt under behandlingen av Russland, hvor spørsmålet om en høyere statsform enn den demokratisk-borgerlige republikk, er stilt direkte og gjentatte ganger, ikke opplater sin munn om dette spørsmålet. Er det noen faktisk forskjell mellom dette og overgang på borgerskapets side?

(La oss i parentes bemerke at Kautsky også her dilter etter de russiske mensjevikerne. Av folk som kjenner «alle sitater» fra Marx og Engels, har de så mange de kan ønske seg, men fra april til oktober 1917 og fra oktober 1917 til oktober 1918

har ingen mensjevnik så mye som en eneste gang forsøkt å analysere spørsmålet om en stat av Kommunens type.

Også Plekhanov har gått utenom dette spørsmålet.

De hadde nok god grunn til å tie).

Det sier seg selv at det ville være å kaste perler for svin å snakke om oppløsningen av den konstituerende forsamling med folk som kaller seg sosialister og marxister, men som i virkeligheten i grunnspørsmålet, i spørsmålet om en stat av Kommunens type, går over til borgerskapet. Det burde greie seg med å trykke av i full ordlyd mine teser om den konstituerende forsamling som et tillegg til nærværende skrift. Av dem vil leseren se at spørsmålet ble stilt såvel teoretisk som historisk og praktiskpolitisk 26. november 1917.

Selv om Kautsky som teoretiker har sagt seg fullstendig løs fra marxismen, så kunne han ha undersøkt spørsmålet om sovjetenes kamp mot den konstituerende forsamling som historiker. Fra mange arbeider av Kautsky vet vi at han har vært i stand til å være en marxistisk historiker, at disse arbeidene hans trass i hans senere renegatrolle, vil bli bevart som en varig arv for proletariatet. Men i det foreliggende spørsmål snur Kautsky også som historiker ryggen til sannheten, han overser alminnelig kjente fakta og går fram som en sykofant. Han vil fremstille bolsjevikerne som prinsippløse folk, og så forteller han om hvordan bolsjevikerne prøvde å mildne konflikten med den konstituerende forsamling før de jaget den fra hverandre. I dette er det slett ikke noe galt, vi behøver ikke å avsverge noe som helst, jeg bringer den fullstendige teksten til tesene, der det er sagt med rene ord: Dere vaklende herrer småborgere som har satt dere fast i den konstituerende forsamling, enten avfinner dere dere med proletariatets diktatur, eller vi kommer til å beseire dere «på revolusjonær vis» (tesene 18 og 19).

Slik har det virkelig revolusjonære proletariat alltid

behandlet det vaklende småborgerskap, og slik vil det også alltid behandle det i framtiden.

Kautsky inntar et formalistisk standpunkt i spørsmålet om den konstituerende forsamling. I mine teser blir det sagt fra klart flere ganger at revolusjonens interesser står høyere enn de formelle rettighetene til den konstituerende forsamling (se tesene 16 og 17). Det formeltdemokratiske standpunkt er også standpunktet til de borgerlige demokratene, som ikke anerkjenner at proletariats og den proletariske klassekampens interesser står høyere. Som historiker hadde Kautsky ubetinget måttet anerkjenne at de borgerlige parlamenter er organer for den ene eller andre klasse. Men så måtte Kautsky (av hensyn til den skitne saken til revolusjonens avfall) glemme marxismen, og Kautsky stiller ikke spørsmålet om hvilken klasse den konstituerende forsamling i Russland var organ for. Kautsky analyserer ikke de konkrete omstendigheter, han vil ikke se kjensgjerningene, han sier ikke et ord til de tyske leserne om at tesene ikke bare belyser teoretisk spørsmålet om det borgerlige demokratis begrensning (tesene nr. 1 til 3), ikke bare angir de konkrete omstendigheter som medførte at partienes valglister fra midten av oktober 1917 ikke stemte overens med virkeligheten i desember 1917 (tesene nr. 4 til 6), men at tesene også gir klassekampens og borgerkrigens historie i månedene oktober-desember 1917 (tesene nr. 7 til 15). Av denne konkrete historie trakk vi den konklusjon (tese nr. 14) at parolen: «All makt til den konstituerende forsamling» i virkeligheten var blitt parolen til kadettene og Kaledinfolkene og deres håndlangere.

Historikeren Kautsky legger ikke merke til dette. Historikeren Kautsky har aldri hørt tale om at den alminnelige stemmerett stundom resulterer i småborgerlige og stundom reaksjonære og kontrarevolusjonære parlamenter. Den marxistiske historikeren Kautsky har ikke hørt noe om at valgenes form, demokratiets form er en sak og klasseinnholdet i vedkommende institusjon en

annen sak. Dette spørsmålet om klasseinnholdet i den konstituerende forsamling er direkte stilt og løst i mine teser. Det er mulig at min løsning ikke er riktig. Ingenting ville være oss så kjærkomment som en marxistisk kritikk av vår analyse fra annet hold. Istedenfor å skrive fullstendig tåpelige fraser (dem er det mange av hos Kautsky) om dette, som om noen la hindringer i veien for en kritikk av bolsjevismen, burde Kautsky ha gitt seg i kast med en slik kritikk. Men saken er jo nettopp den at han ikke gir noen kritikk. Han stiller ikke engang spørsmålet om en klasseanalyse av sovjetene på den ene side og den konstituerende forsamling på den annen side. Og derfor er det ikke mulig å stride, å diskutere med Kautsky, og det er ingen annen utvei enn å vise leseren hvorfor en ikke kan kalle Kautsky noe annet enn en renegat.

Motsetningen mellom sovjetene og den konstituerende forsamling har sin historie som ikke engang en historiker som ikke står på klassekampens standpunkt, hadde kunnet gå forbi. Kautsky har heller ikke villet komme inn på denne faktiske historie. Kautsky har hemmeligholdt for de tyske leserne det alminnelig kjente faktum (som nå bare blir hemmeligholdt av ondsinnete mensjeviker) at det også under mensjevikenes herredømme, dvs. fra slutten av februar til oktober 1917, besto uoverensstemmelser mellom sovjetene og de «allmenn-statlige» (dvs. borgerlige) institusjoner. Kautsky inntar i grunnen et standpunkt som går ut på forsoning, forståelse, samarbeid mellom proletariatet og borgerskapet. Kautsky kan benekte dette så mye han vil, men at dette er hans standpunkt, er en kjensgjerning som blir bekreftet av hele den brosjyren Kautsky har skrevet. En burde ikke ha jaget den konstituerende forsamling fra hverandre, det betyr også: en burde ikke ha ført kampen mot borgerskapet til ende, ikke styrte det, proletariatet burde ha forlikt seg med borgerskapet.

Men hvorfor fortier Kautsky da at mensjevikene fra februar til oktober 1917 beskjeftiget seg med denne lite ærefulle oppgaven

uten å oppnå noen ting? Hvis det var mulig å forsone borgerskapet med proletariatet, hvorfor har det da ikke lyktes å få i stand en forsoning mellom mensjevnikene, hvorfor holdt borgerskapet seg på avstand fra sovjetene, hvorfor ble sovjetene (av mensjevnikene) betegnet som «revolusjonært demokrati» og borgerskapet som «privilegerte elementer»?

Kautsky har holdt det hemmelig for de tyske leserne at nettopp mensjevnikene i sin makthaver«epoke» (februar-oktober 1917) betegnet sovjetene som det revolusjonære demokrati og dermed anerkjente deres overlegenhet over alle andre institusjoner. Bare ved å hemmeligholde denne kjensgjerning kunne historikeren Kautsky framstille saken som om motsetningen mellom sovjetene og borgerskapet ikke hadde sin historie, som om den var dukket opp helt plutselig, uventet, uten grunn, som en følge av bolsjevikenes dårlige oppførsel. Men i virkeligheten var det den mer enn et halvt år lange erfaringen (for en revolusjon er det en meget lang tid) med det mensjevnikiske kompromissmakeriet, med forsøkene på å forsone proletariatet med borgerskapet som overbeviste folket om det nytteløse i forsøkene og drev proletariatet bort fra mensjevnikene.

Sovjetene er, som Kautsky sier, en ypperlig kamporganisasjon for proletariatet, en kamporganisasjon som har en stor framtid for seg. Men hvis det er tilfelle, da ramler hele Kautskys stilling sammen som et korthus eller som fantasiene til en småborger som drømmer om hvordan en skal greie sakene uten forbitret kamp mellom proletariatet og borgerskapet. For hele revolusjonen er en uavbrutt og dertil desperat kamp, og proletariatet er den førende klasse for alle undertrykte, brennpunktet og midtpunktet i alle undertryktes bestrebelser for å frigjøre seg. Sovjetene – de undertrykte massers kamporganisasjon – gjenspeilte og uttrykte naturlig stemningene og svingningene i synsmåtene til disse massene uten sammenlikning hurtigere, mer fullstendig og pålitelig enn noen som helst andre institusjoner (det er for øvrig en av

grunnene til at sovjetdemokratiet er det høyeste form for demokrati).

I tiden fra 13. mars (28. februar) til 7. november (25. oktober) 1917 lyktes det sovjetene å innkalle to allrussiske kongresser, der det overveldende flertall av Russlands befolkning, alle arbeidere og soldater, sju eller åtte tideler av bøndene, var representert, helt bortsett fra en mengde lokal-, krets-, by-, guvernements- og fylkeskongresser. Borgerskapet klarte i hele denne tiden ikke å innkalle en eneste korporasjon som representerte et flertall (bortsett fra den «demokratiske konferansen» som åpenlyst var en forfalskning, en hån, og som forbitret proletariatet). Den konstituerende forsamling gjenspeilte den samme stemning blant massene, den samme politiske gruppering som den 1. allrussiske sovjetkongress (i juni). Før den konstituerende forsamling ble innkalt (januar 1918) hadde den 2. (oktober 1917) og den 3. sovjetkongress (januar 1918) sittet sammen, og begge hadde bevist klart og tydelig at massene var radikalisert, revolusjonert, at de hadde vendt seg bort fra mensjevnikene og de sosialrevolusjonære, det vil si at de hadde vendt seg bort fra den småborgerlige ledelsen og var gått over til bolsjevnikene, gått fra illusjonene om forståelse med borgerskapet og var gått over til den proletariske revolusjonære kamp for å styrte borgerskapet.

Følgelig viser allerede alene sovjetenes ytre historie hvor uunngåelig det var å jage den konstituerende forsamling fra hverandre, og hvor reaksjonær den var. Men Kautsky tviholder på sin «parole»: la revolusjonen gå til grunne, la borgerskapet triumfere over proletariatet, bare det «rene demokrati» kan blomstre og trives. *Fiat justitia, pereat mundus.* ((Latin: La rettferd skje, sjøl om jorda da går til grunne – RKM))

Her er et par korte data om de allrussiske sovjetkongressene i den russiske revolusjons historie:

Allrussiske sovjetkongresser Antall	Delegater	Derav bolsjeviker	Prosent bolsjeviker
I (3. juni 1917)	790	103	13
II (25. oktober 1917)	675	343	51
III (10. januar 1918)	710	434	61
IV (14. mars 1918)	1232	795	64
V (4. juli 1918)	1164	773	66

Et blikk på disse tallene er nok til å forstå hvorfor forsvaret av den konstituerende forsamling eller snakket (i stil med Kautskys talemåter) om at bolsjevikerne ikke har et flertall av befolkningen bak seg, bare blir møtt med latter hos oss.

SOVJETFORFATNINGEN

Å frata borgerskapet stemmeretten er, som jeg alt har påvist, ikke noe ubetinget eller nødvendig kjennetegn på proletariats diktatur. Også i Russland har bolsjevikerne, som lenge før oktober hadde stilt parolen om et slikt diktatur, ikke på forhånd snakket om å ta stemmeretten fra utbytterne. Denne bestanddel i diktaturet kom til verden ikke « etter en plan » fra et eller annet parti, men den vokste fram av seg selv i kampens forløp. Historikeren Kautsky har naturligvis ikke lagt merke til det. Han har ikke forstått at borgerskapet allerede under herredømmet til mensjevikerne (de som kjøpslo med borgerskapet) i sovjetene selv skilte seg ut fra sovjetene, boikottet dem, satte seg opp mot dem, intrigerte mot dem. Sovjetene oppsto uten noen som helst forfatning og har bestått i over et år (fra våren 1917 til sommeren 1918) uten noen som helst forfatning. Borgerskapets raseri mot de undertrykte selvstendige og allmektige (fordi den er altomfattende) organisasjon, kampen – og det den mest hensynsløse, den mest egennyttige og skitne kamp – som borgerskapet fører mot sovjetene, og endelig det at

borgerskapet (fra kadettene til de høyresosialrevolusjonære, fra Miljukov til Kerenski) åpenlyst deltok i Kornilovkuppet – nettopp dette var det som forberedte den formelle utelukkelse av borgerskapet fra sovjetene.

Kautsky har hørt tale om Kornilov-kuppet, men han blåser nedlatende i de historiske kjensgjerninger og i kampens forløp og former som bestemmer formene for diktaturet: hva i all verden har kjensgjerninger å si (når det er tale om det «rene» demokrati?). Kautskys kritikk mot borgerskapets stemmerettstap utmerker seg derfor ved en slik . . . søtaktig naivitet som ville være rørende hos et barn, men som virker vemmelig hos et menneske som ennå ikke er blitt offisielt erklært for åndssvak.

« . . . Når de (kapitalistene) blir en betydningsløs minoritet under alminnelig stemmerett, kommer de snarere til å avfinne seg med sin skjebne . . . » (side 33). Er det ikke yndig? Den kloke Kautsky har ofte sett i historieboka og kjenner i det hele tatt fra iakttakelsen av det levende liv meget godt godseiere og kapitalister som tar hensyn til viljen til de undertrykte flertall. Den kloke Kautsky står bestemt på «opposisjonens» standpunkt, dvs. på den indreparlamentariske kamps standpunkt. Slik skriver han da også bokstavelig: «opposisjon» (side 34 og mange andre steder).

O, lærde historiker og politiker! De ville ikke ta skade av å vite at «opposisjon» er et begrep fra den fredelige og utelukkende parlamentariske kamp, dvs. et begrep som svarer til en ikkerevolusjonær situasjon, et begrep som svarer til revolusjonens fravær. I revolusjonen dreier det seg om en skånselløs fiende i borgerkrigen, – og ingen reaksjonære jeremiader fra en småborger som frykter en slik krig som Kautsky gjør det, vil endre noe ved denne kjensgjerning. Å komme med betraktninger fra «opposisjonens» standpunkt over den skånselløse borgerkrigs problemer når borgerskapet er rede til alle forbrytelser – eksemplet med versaillerne og deres pakt med Bismarck forteller noe til enhver som ikke behandler

historien på samme måte som Gogols Petrusjka ((Petrusjka – person i boka *Døde sjeler* av Nikolay Gogol, en livegen tjener som leste ei bok uten å bry seg om innholdet i den, men bare interesserte seg rent mekanisk for selve leseprosessen – RK)) – når borgerskapet kaller fremmede stater til hjelp og intrigerer mot revolusjonen sammen med dem – det er komisk. Det revolusjonære proletariat skal, i likhet med «konfusjonsråd» Kautsky, trekke nattlua ned over ørene og betrakte borgerskapet, det som organiserer Dutovske, Krasnovske og tsjekkiske kontrarevolusjonære opprør, som betaler millioner til sabotører, betrakte dette borgerskapet som «legal» opposisjon. Å, for en skarpsindighet!

Kautsky interesserer seg utelukkende for den formelt-juridiske side ved saken, slik at en når en leser hans betraktninger over sovjetforfatningen, uvilkårlig må minnes Bebels ord: «Jurister, det er tvers igjennom reaksjonære folk.» «Men i virkeligheten,» skriver Kautsky, «kan en slett ikke ta rettighetene fra kapitalistene alene. Hvem er kapitalist i juridisk forstand? En eiendomsbesitter? Selv i et økonomisk så framskredent land som Tyskland, hvis proletariat er så tallrikt, ville opprettelsen av sovjetrepublikken gjøre store masser politisk rettsløse. I 1907 i Tyskland utgjorde tallet på sysselsatte i erversarbeid og deres familier i de tre store gruppene jordbruk, industri og handel, ca. 35 millioner i gruppen funksjonærer og lønnsarbeidere, og 17 millioner i gruppen selvstendige. Følgelig kan et parti meget vel være i flertall blant lønnsarbeiderne, men i mindretall i befolkningen» (side 33).

Her har vi et mønster på Kautskys resonnement. Vel, er ikke dette borgerlig kontrarevolusjonær klynking? Hvorfor har De regnet alle «selvstendige» som rettsløse, herr Kautsky, når De utmerket godt vet at det overveldende flertall av de russiske bøndene ikke har lønnsarbeidere, og altså ikke mister sine rettigheter? Er ikke det en forfalskning?

Hvorfor har ikke De, en lærd økonom, anført de oppgavene som

De kjenner så godt og som fins i den samme tyske statistikken fra 1907, om lønnsarbeid i jordbruket fordelt på grupper av bruk? Hvorfor har De ikke vist de tyske arbeiderne som leser brosjyren Deres, disse oppgavene, av hvilke det vil fremgå hvor

mange utbyttere det etter den tyske statistikken er blant det samlede antall «jordbrukere»?

Fordi Deres overløperi har gjort Dem til en simpel sykofant for borgerskapet.

En kapitalist er et ubestemt juridisk begrep, må vite, og Kautsky bruker flere sider på å tordne mot sovjetforfatningens «vilkårlighet». Denne «alvorlige lærde» gir det engelske borgerskapet lov til gjennom århundrer å utarbeide og bearbeide sin nye borgerlige forfatning (nye for de middelalderske forhold), men oss arbeidere og bønder i Russland gir denne representant for lakeivitenskapen . ikke noen som helst tidsfrist. Av oss krever han en til den minste tøddel utarbeidet forfatning i løpet av noen få måneder ...

. . . «Vilkårlighet»! For en avgrunn av det skitneste kryperi for borgerskapet, det sløveste pedanteri en slik bebreidelse avslører! Når tvers igjennom borgerlige og for det meste reaksjonære jurister i de kapitalistiske land i århundrer eller årtier har utarbeidet de mest detaljerte regler, har skrevet dusinvis og hundrevis av bind med lover og lovfortolkninger som undertrykker arbeiderne, som binder fattigfolk på hender og føtter og skaper tusenvis sjikaner og hindringer for ethvert alminnelig arbeidende menneske fra folket – å, da ser de borgerlige liberalere og herr Kautsky ingen «vilkårlighet» i det! Da er det «orden» og «lovlydighet»! Hvordan fattigfolk skal «holdes i age», det er her gjennomtenkt og foreskrevet alt sammen. Her er tusenvis av borgerlige advokater og embetsmenn (om dem sier Kautsky ikke et eneste ord, sannsynligvis nettopp fordi Marx la så veldig stor vekt på å slå i stykker embetsmannsmaskineriet . . .), –

advokater og embetsmenn som forstår å utlegge lovene slik at arbeideren og den mellomstore bonden aldri greier å trenge gjennom piggrådsgjerdene som disse lovene setter opp. Dette er ikke «vilkårlighet» fra borgerskapets side, det er ikke diktaturet til egennyttige og skitne utbyttere som har drukket folkets blod – slett ikke. Det er det «rene demokrati», som blir renere og renere for hver dag som går.

Men når de arbeidende og utbyttede klasser som krigen har avskåret fra sine brødre i utlandet, for første gang i historien har skapt sine egne sovjetter, har mobilisert til politisk oppbygging de masser som borgerskapet har undertrykt, holdt nede og fordummet, og selv har begynt å bygge en ny, proletarisk stat, når de under rasende kamp, i borgerkrigens ild har begynt å skissere hovedgrunnsetningene for en stat uten utbyttere – da skrek alle borgerskapets kjeltringer, hele banden av blodsugere sammen med sin drabant Kautsky opp om «vilkårlighet»! Er det ikke meningsløst å tenke seg at disse ignoranter, disse arbeidere og bønder, denne «pøbelen» skulle greie å fortolke sine lover? Hvor skulle de hente rettskjensle fra, disse simple arbeidsfolk, når de ikke får råd fra dannede advokater, borgerlige litterater, fra Kautsky og de vise gamle embetsmennene?

Fra min tale den 29. IV. 1918 siterer herr Kautsky ordene: . . . «Massene bestemmer selv framgangsmåten og fristene for valgene» ... Og den «rene demokraten» Kautsky trekker denne slutning:

«Det er altså tydeligvis meningen at hvert velgermøte avgjør valgordningen etter eget forgodtbefinnende. Vilkårligheten og muligheten for å kvitte seg med uønskede opposisjonelle elementer innenfor selve proletariatet ville dermed være økt i høyeste grad»

Nå, hva skiller egentlig dette fra talemåtene til en avissmører som er leid av kapitalistene, og som jamrer over at

massen under en streik undertrykker de flittige «arbeidsvillige» arbeiderne? Hvorfor er den byråkratisk-borgerlige bestemmelse av valgordningen i det «rene» borgerlige demokrati ikke vilkårlighet? Hvorfor må rettskjenning hos massene som har reist seg til kamp mot sine sekelgamle utbyttere, hos massene som opplyses og stålsettes i denne fortvilte kampen, hvorfor må den være lavere enn hos en håndfull embetsmenn, intellektuelle og advokater som er oppdratt i borgerlige fordommer?

Kautsky er en ærlig sosialist, våg ikke å mistenke oppriktigheten hos denne aktverdige familiefar, denne bunnhederlige medborger. Han er en brennende og overbevist tilhenger av arbeidernes, den proletariske revolusjons seier. Han ønsker bare at søtladne spissborgerlige intellektuelle og filistere i nattluer først, før massebevegelsen, før massenes fortvilte kamp mot utbytterne og ubetinget utero borgerkrig skal utarbeide et moderat og pertentlig reglement for revolusjonens utvikling...

Med dyp moralsk forargelse forteller vår høylærde (Judusjka Golovjov)((Typen på en skinnhellig hykler av en godseier fra livegenskapets tid i en roman av Saltykov-Sjtsjedrin.))

de tyske arbeiderne at den sentrale eksekutiv for de russiske sovjetene 14. 6. 1918 besluttet å ekskludere representantene for det høyresosialrevolusjonære og det mensjevnikiske parti fra sovjetene. «Dette skritt,» skriver Judusjka Kautsky, glødende av edel harme, «er ikke rettet mot bestemte personer som har begått bestemte straffbare handlinger. . .

Noen immunitet for sovjetrepresentantene er det ikke tale om i sovjetrepublikkens forfatning. Det er ikke bestemte personer, men bestemte partier som her blir utelukket fra sovjetene» (side 37).

Ja, det er virkelig forferdelig, det er et utålelig avvik fra det rene demokrati, etter hvis regler vår Judusjka Kautsky vil

lage revolusjonen. Vi russiske bolsjeviker burde først sikre Savinkov og konsorter, Liberdan og Potresov («aktivistene») og konsorter immunitet, og så utarbeide en straffelov som erklærer deltakelse i den tsjekkosllovakiske kontrarevolusjonære krigen eller forbundet med de tyske imperialistene i Ukraina eller i Grusia mot arbeiderne i ens eget land for «straffbar», og først siden, på grunnlag av denne straffeloven, ville vi, i samsvar med det «rene demokrati», ha rett til å utelukke «bestemte personer» fra sovjetene. Det sier seg da selv at tsjekkosllovakene, som gjennom Savinkov, Potresov og Liberdan eller ved hjelp av deres agitasjon får penger fra de engelske og franske kapitalistene, og likeså Krasnov og co., som med hjelp av mensjevikene i Ukraina og Tiflis får granater fra tyskerne, ville ha sittet i fred og ro inntil vi hadde utarbeidet en regelrett straffelov, og at de som demokrater av reneste vann ville ha innskrenket seg til å spille rollen som «opposisjon» . . .

Ikke mindre moralsk indignasjon framkaller det hos Kautsky at sovjetforfatningen tar stemmeretten fra dem som «beskjeftiger lønnsarbeidere med vinning som formål». « En hjemmearbeider eller en liten mester,» skriver Kautsky, «med en svenn kan leve og føle helt proletarisk, men han har ingen stemmerett» (side 36).

For et avvik fra det «rene demokrati»! For en urett! Hittil har riktignok alle marxister ment, og tusenvis av kjensgjerninger har bekreftet det, at de små arbeidsgiverne er de mest samvittighetsløse utbyttere, de som utsuger lønnsarbeiderne mest, men en Judusjka Kautsky tar selvsagt ikke klassen av små ervervsdrivende (hvem er det egentlig som har oppfunnet den skadelige teorien om klassekampen?), men enkeltpersoner, slike utbyttere som «lever og føler helt proletarisk». Den berømte «sparsommelige Agnes», som en trodde død for lenge siden, er gjenoppstått under Kautskys penn. Denne «sparsommelige Agnes» ble for noen årtier siden

oppfunnet og satt i omløp i den tyske litteratur av en «ren» demokrat, bursjoen Eugen Richter. Han spådde usigelige ulykker som følge av det proletariske diktatura konfiskasjon av utbytternes kapital, han spurte med uskyldig mine hvem som egentlig er kapitalist i juridisk forstand? Han nevnte som eksempel en fattig, sparsommelig syerske («sparsommelige Agnes») som blir fratatt sine siste skillinger av de slemme «proletariske diktatorene». Det var en tid da hele det tyske sosialdemokrati moret seg over denne «sparsommelige Agnes» til den rene demokraten

Eugen Richter. Men det er lenge siden, så lenge at Bebel ennå var i live, han som åpent og uten omsvøp sa sannheten da han erklærte at det fins mange nasjonalliberale i partiet vårt, det var i den fjerne fortid da Kautsky ennå ikke var blitt renegat.

Nå er den «sparsommelige Agnes» gjenoppstått i form av den «helt proletarisk levende og følende lille mester med en svenn». De slemme bolsjevikerne gjør ham urett, de tar stemmeretten fra ham. Riktignok er det så at «hvert valgmøte» i sovjetrepublikken, som den samme Kautsky sier, kan tillate en fattig liten mester som er knyttet til vedkommende bedrift, å delta i møtet, når han unntaksvis ikke er noen utbytter, når han faktisk «lever og føler helt proletarisk». Men . kan en kanskje stole på livskunnskapen, på rettferdskjensla hos et ureglementert og (hvor forferdelig!) uten statutt handlende bedriftsmøte av alminnelige arbeidere? Er det kanskje ikke soleklart at det ville være bedre å gi stemmerett til alle utbyttere, alle som sysselsetter lønnsarbeidere, enn å risikere at den «sparsommelige Agnes» og en «proletarisk levende og følende liten mester» blir forurettet av arbeiderne?

La overløperiets foraktelige skurker under bifall fra borgerskapet og sosialsjåvinistene rakke ned på vår sovjetforfatning fordi den tar stemmeretten fra utbytterne.

(Jeg har nettopp lest en leder i «Frankfurter Zeitung» (for 22. oktober 1918, nr. 293), der innholdet i Kautskys artikkel blir gjengitt med begeistring. Børsbladet er fornøyd. Og det skulle bare mangle. Og en kamerat i Berlin skriver til meg at «Vorwiirts», Scheidemennenes avis, har erklært i en spesiell artikkel, at den underskriver nesten hver eneste linje hos Kautsky. Gratulerer, gratulerer!)

Det er bare bra, for det vil framskynde og utdype de revolusjonære arbeideres brudd med Scheidemann og Kautsky, Renaudel og Longuet, Henderson og Ramsay Mac Donald, med sosialismens gamle førere og gamle forrædere.

Massene av de undertrykte klasser, de klassebevisste og ærlige førerne fra de revolusjonære proletarers rekker vil gå med oss.

Det er tilstrekkelig å gjøre disse proletarene og disse massene kjent med vår sovjetforfatning, og de kommer straks til å si: det der er virkelig våre folk, det der er et virkelig arbeiderparti, en virkelig arbeiderregjering. For den bedrar ikke arbeiderne med prat om reformer, som alle de ovenfor nevnte førere har bedratt oss, men den kjemper alvorlig mot utbytterne, gjennomfører revolusjonen alvorlig, kjemper virkelig for arbeidernes fulle frigjøring.

Når utbytterne etter sovjetenes «praksis» i ett år er blitt fratatt stemmeretten av sovjetene, så betyr det at disse sovjetene virkelig er organisasjoner av de undertrykte masser og ikke organisasjoner av sosialimperialister og sosialpasifister som har solgt seg til borgerskapet. Når disse sovjetene har tått stemmeretten fra utbytterne, så betyr det at sovjetene ikke er organer for småborgerlig kjøpslåing med kapitalistene, ikke er organer for parlamentarisk ordgyteri (for Kautsky, Longuet, MacDonald og co.), men organer for det virkelig revolusjonære proletariat, som fører en kamp på liv og død mot utbytterne.

«Kautskys brosjyre er nesten ukjent her,» skriver en godt informert kamerat til meg fra Berlin i dag (i dag har vi 30. oktober). Jeg ville tilrå våre sendemenn i Tyskland og Sveits å ikke være knipne, men bruke noen tusener til å kjøpe denne boka og dele den ut gratis blant de klassebevisste arbeidere for å få det «europæiske» – les: imperialistiske og reformistiske sosialdemokrati som for lengst er blitt et «stinkende lik», trampet ned i skitten.

I slutten av sin bok, på s. 61 og 63, jamrer herr Kautsky bitterlig over at den «nye teorien» (slik kaller han bolsjevismen, fordi han er redd for å komme inn på Marx' og Engels' analyse av Pariskommunen) «til og med finner tilhengere i de gamle demokratier, f.eks. i Sveits». Det er «ubegripelig» for Kautsky «når tyske sosialdemokrater... aksepterer denne teorien».

Nei, det er fullkomment begripelig, for etter krigens alvorlige lærdommer begynner de revolusjonære masser å føle vemmelse både for Scheidemennene og Kautsky'ene. .

«Vi» har alltid vært for demokratiet – skriver Kautsky – og så skulle vi plutselig gi avkall på det!

«Vi», opportunistene i sosialdemokratiet, har alltid vært imot proletariatets diktatur, og Kolb og co. har sagt det åpent for lenge siden. Kautsky vet dette, og han bør ikke tro at han kan skjule for leseren den åpenbare kjensgjerning at han «er vendt tilbake til faderhuset» hos Bernstein og Kolb.

«Vi», de revolusjonære marxistene, har aldri laget oss noe avgudsbilde av det «rene» (borgerlige) demokrati. I 1903 var Plekhanov som kjent en revolusjonær marxist (før hans sørgelige helomvending, som førte ham til stillingen som en russisk Scheidemann). Og Plekhanov sa den gang på partikongressen som vedtok programmet, at proletariatet under revolusjonen, om nødvendig, vil ta stemmeretten fra kapitalistene, og oppløse hvilket som helst parlament dersom

det viser seg å være kontrarevolusjonært. At nettopp dette synet er det eneste som samsvarer med marxismen, det vil enhver se blant annet av de uttalelser av Marx og Engels som jeg har anført ovenfor, og dette fremgår soleklart av alle marxismens grunntanker.

«Vi» , de revolusjonære marxistene, har aldri holdt slike taler til folket som kautskyanerne i alle nasjoner har yndet å holde når de logret for borgerskapet, tilpasset seg til den borgerlige parlamentarisme, fortiet det nåværende demokratis borgerlige karakter og bare krevde at det skulle utvides, at det skulle gjennomføres fullt ut.

«Vi» har sagt til borgerskapet: «Dere utbyttere og hyklere snakker om demokrati, samtidig som dere stadig vekk legger tusen hindringer i veien for de undertrykte massers deltakelse i politikken. Vi tar dere på ordet og krever i disse massers interesse utvidelse av deres borgerlige demokrati for å forberede massene til revolusjonen, for å styrte deres utbyttere. Og hvis dere utbyttere skulle prøve på å gjøre motstand mot vår proletariske revolusjon, så vil vi undertrykke dere skånselløst, vi vil gjøre dere rettsløse, ja ikke nok med det: vi vil ikke gi dere brød, for i vår proletariske republikk blir utbytterne rettsløse, de vil bli berøvet ild og vann, for vi er sosialister for alvor og ikke på Scheidemanneller Kautsky-vis.»

Slik har «vi» talt, og slik vil «vi» revolusjonære marxister tale, og nettopp derfor kommer de undertrykte masser til å være for oss og med oss, mens Scheidemann og Kautsky vil ende på renegatenes søppelhaug.

HVA ER INTERNASJONALISME

Kautsky regner seg av dypeste overbevisning for å være internasjonalist og kaller seg også det. Scheidemennene betegner han som «regjeringssosialister». Ved at Kautsky tok mensjevnikene i forsvar (Kautsky sier ikke rett ut at han er

solidarisk med dem, men han representerer fullt ut deres synsmåter), avslørte han særdeles anskuelig av hva slag hans «internasjonalisme» er. Men da Kautsky ikke er noen isolert person, men en representant for en retning som uunngåelig vokste fram under de forhold som hersket i Den 2. Internasjonale (Longuet i Frankrike, Turati i Italia, Nobs og Grimm, Gratier og Naine i Sveits, Ramsay MacDonald i England osv.), så er det lærerikt å se litt på Kautskys «internasjonalisme».

Idet Kautsky understreker at også mensjevikene var med i Zimmerwald (ubestridelig etdiplom, men . . . et råttent diplom!) skildrer han mensjevikenes syn, som han er enig i, på følgende måte:

« . . . mensjevikene ville alminnelig fred, og de ville at alle krigførende skulle godta parolen: ingen anneksjoner og kontribusjoner. Så lenge dette ikke var oppnådd, skulle den russiske hæren stå kampberedt med gevær ved fot. Bolsjevikene derimot krevde øyeblikkelig fred for enhver pris, de var rede til, om så måtte være, å slutte separatfred, og de søkte å tvinge den igjennom idet de etter beste evne fremmet desorganisasjonen i hæren, som var stor nok på forhånd» (side 27). Bolsjevikene burde etter Kautskys mening ikke ha tatt makten, de burde ha nøyd seg med den konstituerende forsamling.

Kautskys og mensjevikenes internasjonalisme består altså i følgende: å kreve reformer av den imperialistiske borgerlige regjeringen, men fortsette å støtte den, fortsette å støtte krigen som denne regjeringen fører, inntil alle krigførende er gått med på parolen: uten anneksjoner og kontribusjoner. Et slikt syn har både Turati, kautskyanerne (Hanse og andre) og Longuet og koneorter gjentatte ganger gitt uttrykk for idet de har erklært: vi er alle for « fedrelandsforsvaret».

Teoretisk betyr dette fullstendig mangel på evne til å skille seg ut fra sosialsjåvinistene og fullstendig forvirring i

spørsmålet om fedrelandsforsvaret. Politisk betyr det å bytte internasjonalsismen med småborgerlig nasjonalisme og gå over i reformismens leir, å fornekte revolusjonen.

Å godkjenne «fedrelandsforsvaret» betyr ut fra proletariatets standpunkt å rettferdiggjøre den gitte krig, å godkjenne dens berettigelse. Og da krigen (både under monarkiet og under republikken) fremdeles er en imperialistisk krig – uansett hvor de fiendtlige troppene står i det gitte øyeblikk, i mitt eget eller et fremmed land, – så betyr det å godkjenne fedrelandsforsvaret i virkeligheten å støtte det imperialistiske, rovgriske borgerskap, det betyr fullstendig forræderi mot sosialismen. I Russland fortsatte krigen også under Kerenski, i den borgerligdemokratiske republikken, å være imperialistisk, for den ble ført av borgerskapet som den herskende klasse (krigen er «fortsettelse av politikken»). Et særlig slående uttrykk for krigens imperialistiske karakter var de hemmelige avtalene om oppdeling av verden og utplyndring av fremmede land som eks-tsaren sluttet med kapitalistene i England og Frankrike.

Mensjevikene bedro folket på en nederdrektig måte idet de kalte en slik krig en forsvarskrig eller en revolusjonær krig, og Kautsky, som godtar mensjevikenes politikk, godtar dermed også bedraget mot folket, godtar småborgernes rolle når de gikk kapitalen til hånd ved å narre arbeiderne og binde dem til imperialistenes krigsvogn. Kautsky fører en typisk spissborgerlig filisteraktig politikk idet han innbiller seg (og innprenter massene den absurde tanken) at det å stille en parole forandrer saken. Hele det borgerlige demokratis historie avslører denne illusjonen: for å bedra folket har de borgerlige demokratene alltid kastet fram og kaster de fram hvilke som helst «paroler». Det det gjelder er å prøve parolenes oppriktighet, å sammenlikne ord med handling, å ikke nøye seg med idealistiske eller svindelaktige fraser, men søke å finne fram til den klassemessige realitet. Den imperialistiske krig opphører ikke å være imperialistisk når

sjarlataner eller frasemakere eller filisteraktige spissborgere lanserer en søtladen «parole», men bare når den klassen som fører den imperialistiske krigen og er knyttet til krigen med millioner økonomiske tråder (for ikke å si tau), blir styrtet i virkeligheten, og når den blir avløst ved statsroret av den virkelig revolusjonære klassen, proletariatet.

På noen annen måte er det umulig å komme ut av den imperialistiske krigen – og likeså av en imperialistisk, røversk fred.

Ved å godta mensjevikenes utenrikspolitikk og erklære den for å være internasjonalistisk og Zimmerwaldpolitikk, viser Kautsky for det første hele råttenskapen hos det opportunistiske Zimmerwaldflertallet (det var ikke for ingenting at vi, Zimmerwald-venstre ((Zimmerwald-venstre – ei gruppe revolusjonære sosialister på den internasjonale konferansa i Kienthal i september 1915. Lenin kalte denne konferanse for det første steget i retning av en internasjonal bevegelse mot krigen. Bolsjevikene under Lenins ledelse tok det eneste rette standpunktet i Zimmerwald-venstre, standpunktet med konsekvent motstand mot krigen. Med i gruppa var også noen inkonsekvente internasjonallister – RK)), straks avgrenset oss fra et slikt flertall!), og for det annet – og det er det viktigste – går han over fra proletariatets standpunkt til småborgerskapets standpunkt, fra det revolusjonære til det reformistiske standpunkt.

Proletariatet kjemper for en revolusjonær omstyrting av det imperialistiske borgerskap, småborgerskapet kjemper for en reformistisk «utbedring» av imperialismen, for tilpasning til den med underordning under den. Den gang Kautsky ennå var marxist, f.eks. i 1909, da han skrev «Veien til makten», forfektet han nettopp ideen om at revolusjonen er uunngåelig i samband med krigen, han skrev om at en revolusjonens æra nærmet seg. Baselmanifestet i 1912 taler klart og bestemt om den proletariske revolusjon i samband med nettopp den samme

imperialistiske krigen mellom den tyske og den engelske maktgruppe som da brøt ut i 1914. Og i 1918, da revolusjoner i samband med krigen er begynt, har Kautsky, istedenfor å gjøre det klart at revolusjoner er uunngåelige, istedenfor å tenke over og tenke gjennom en konsekvent revolusjonær taktikk, framgangsmåter og metoder for å forberede revolusjonen, i 1918 har Kautsky gitt seg til å kalle mensjevikenes reformistiske taktikk internasjonalisme. Er ikke det å opptre som en renegat?

Kautsky roser mensjevikene fordi de krevde at armeens kampberedskap skulle bevares. Bolsjevikene klandrer han for at de økte «desorganisasjonen i hæren», som var stor nok på forhånd. Dette betyr å rose reformismen og underordningen under det imperialistiske borgerskap og å klandre revolusjonen, å ta avstand fra den. For det å bevare kampberedskapen betydde og var under Kerenski å bevare hæren under borgerlig kommando (selv om den var republikansk). Alle vet – og begivenhetene den gang bekreftet klart og tydelig – at denne republikanske hæren bevarte en Kornilovsk ånd fordi befalet var for Kornilov. De borgerlige offiserene kunne ikke annet enn være fylt av Kornilov-ånd, de kunne ikke annet enn helle til imperialismen, til å holde proletariatet nede med vold. Å la hele grunnlaget for den imperialistiske krig, hele grunnlaget for det borgerlige diktatur være urørt, å lappe på bagateller, å pynte litt på uvesentlige ting («reformer») – det var det den mensjevikiske taktikken gikk ut på i virkeligheten.

Og omvendt. Ikke en eneste stor revolusjon har gått for seg uten «desorganisasjon» i hæren og kan det ikke. For hæren er det mest forbenete redskap til å støtte det gamle system, det fasteste bolverk for den borgerlige disiplin, et redskap til å opprettholde kapitalens herredømme, bevare og oppdra de arbeidende i slavisk underdanighet og underordning under kapitalen. Kontrarevolusjonen har aldri tålt væpnede arbeidere ved siden av hæren, og har ikke kunne tåle dem. I Frankrike,

skrev Engels, var arbeiderne væpnet etter hver revolusjon, «for borgerskapet som satt ved statsroret, var derfor avvæpning av arbeiderne det første bud». De væpnede arbeiderne var spiren til en ny hær, organisasjonscellen for den nye samfunnsordning. Å knuse denne cellen, - ikke la den få vokse, var borgerskapets første bud. Det første bud for enhver seierrik revolusjon – det har Marx og Engels understreket mange ganger var: å slå i stykker den gamle hæren, å oppløse den, å erstatte den med en ny. En ny samfunnsklasse som stiger opp til herredømme, kunne aldri og kan heller ikke oppnå og konsolidere dette herredømmet uten at den fullstendig har oppløst den gamle hæren («desorganisasjon» jamrer de reaksjonære eller simpelthen feige filistrene i den anledning), uten å gjennomgå en overmåte tung, pinefull tid uten enhver hær (denne pinefulle perioden har også den store franske revolusjon gjennomgått), uten litt etter litt i en hard borgerkrig å utarbeide en ny hær, en ny disiplin, en ny militærorganisasjon for den nye klassen. Historikeren Kautsky forsto dette før. Renegaten Kautsky har glemt det.

Hva rett har Kautsky til å kalle Scheidenmennene «regjeringsssosialister» når han godtar mensjevikenes taktikk i den russiske revolusjonen? Mensjevikene, som støttet Kerenski og gikk inn i hans regjering, var regjeringsssosialister på akkurat samme måten. Denne slutningen kan Kautsky slett ikke komme fra dersom han bare forsøker å stille spørsmålet om den herskende klasse som fører den imperialistiske krig. Men Kautsky unnlater å stille spørsmålet om den herskende klasse, et spørsmål som er obligatorisk for en marxist, for bare det å stille dette spørsmålet ville avsløre renegaten.

Kautskyanerne i Tyskland, longuetistene i Frankrike, Turati og co. i Italia resonnerer slik: sosialismen forutsetter likhet og frihet for nasjonene, selvbestemmelsesrett for dem; når landet blir overfalt eller når imperialistiske tropper har trengt inn på vår jord, har sosialister derfor rett og plikt til å forsvare fedrelandet. Men dette resonnementet er

teoretisk sett enten den rene hån mot sosialismen eller et svindelknep, og praktisk-politisk faller dette resonnementet sammen med resonnementet til en aldeles uopplyst bonde som ikke engang evner å tenke på krigens sosiale, klassemessige karakter og det revolusjonære partis oppgaver under en reaksjonær krig.

Sosialismen er imot vold mot nasjonene. Det er ubestridelig. Men sosialismen er imot vold mot mennesker i det hele tatt. Bortsett fra de kristelige anarkistene og tolstoianerne ((Tolstoinarere – tilhengere av forfatteren Leo Tolstoi (1828-1910) som bla. stod for en idealistisk pasifisme -RK)) er det likevel ingen som herav har trukket den slutning at sosialismen er imot revolusjonær vold.

Å snakke om «vold» i sin alminnelighet, uten å analysere de forhold som skiller reaksjonær vold fra revolusjonær vold, betyr altså å være en spissborger som tar avstand fra revolusjonen, eller det betyr rett og slett å bedra seg selv og andre med sofistikk.

Det samme gjelder også vold mot nasjoner. Enhver krig består i vold mot nasjoner, men det forhindrer ikke at sosialistene er for en revolusjonær krig. Krigens klassekarakter – det er et hovedspørsmål sosialisten (hvis han ikke er renegat) står overfor. Den imperialistiske krig 1914 1918 er en krig mellom to grupper av det imperialistiske borgerskap om oppdeling av verden, om oppdeling av byttet, om utplyndring og kverking av små og svake nasjoner. En slik vurdering av krigen ble gitt av Baselmanifestet i 1912, og denne vurderingen har kjensgjerningene bekreftet. Den som oppgir dette synet på krigen, han er ikke sosialist.

Hvis en tysker under Wilhelm eller en franskmann under Clemenceau sier: jeg har rett og plikt som sosialist til å forsvare fedrelandet hvis fienden har trengt inn i landet mitt, da er det ikke en sosialist, ikke en internasjonalist, ikke en revolusjonær proletar som resonnerer slik, det er en

småborgerlig nasjonalist. For i dette resonnementet forsvinner arbeidernes revolusjonære klassekamp mot kapitalen, her forsvinner vurderingen av hele krigen som helhet, sett ut fra verdensborgerskapets og verdensproletariatets synspunkt, dvs. internasjonalsismen forsvinner, og bare den ynkelige forbenete nasjonalisme blir igjen. Mitt land lider urett, alt annet raker meg ikke, det er det dette resonnementet går ut på, heri ligger dets småborgerlignasjonalistiske sneverhet. Det er det samme som om noen resonnerer slik om en individuell voldshandling mot en enkelt person: sosialismen er imot vold, derfor vil jeg heller begå et forræderi enn sitte i fengsel.

En franskmann, en tysker eller en italiener som sier: sosialismen er imot vold mot nasjonene, derfor forsvarer jeg meg når fienden er trengt inn i mitt land, han forråder sosialismen og internasjonalsismen. For et slikt menneske ser bare sitt «land», han setter «sitt» ... «borgerskap» høyest av alt, og tenker ikke på de internasjonale forbindelser som gjør krigen imperialistisk, som gjør hans borgerskap til et ledd i kjeden av imperialistisk plyndring.

Alle spissborgere og alle sløve og uopplyste bønder resonnerer nettopp slik som de kautskyanske renegatene, longuetistene, Turati og co., nemlig slik: fienden står i landet mitt, og alt annet raker ikke meg.

(Sosijsjåvinistene (Scheidemann, Renaudel, Henderson, Gompers og co.) unnlater helt å snakke om «Internasjonalen» under krigen. De betrakter sitt borgerskaps fiender som «forrædere» mot... sosialismen. De er for sitt borgerskaps erobringsspolitikk. Sosialpasifistene (dvs. sosialister i ord, spissborgerlige pasifister i handling) gir uttrykk for allehånde «internasjonalistiske» følelser, vender seg mot anneksjoner osv., men i virkeligheten fortsetter de å støtte sitt imperialistiske borgerskap. Forskjellen mellom disse typene er uvesentlig, omtrent som forskjellen mellom en kapitalist som bruker grov kjeft og en som holder honningsøte taler.)

En sosialist, en revolusjonær proletar, en internasjonalist resonnerer annerledes: krigens karakter (om den er reaksjonær eller revolusjonær) avhenger ikke av hvem som angrep og i hvis land «fienden» står, men den avhenger av hvilken klasse det er som fører krigen, hvilken politikk vedkommende krig fortsetter. Hvis vedkommende krig er en reaksjonær imperialistisk krig, dvs. en krig sogn føres av to verdensomspennende grupper av det imperialistiske voldselskende, rovgriske reaksjonære borgerskap, så forvandles ethvert borgerskap (selv det i et lite land) til en deltaker i plyndringen, og min oppgave som representant for det revolusjonære proletariat er å forberede den proletariske verdensrevolusjon som den eneste redning fra verdenskrigens redsler. Jeg må ikke resonnerer ut fra «mitt eget» lands synspunkt (for det er et resonnement som sømmer seg for et ynke av en nasjonalistisk spissborger som ikke skjønner at han er et leketøy i hendene på det imperialistiske borgerskap), men ut fra min deltakelse når det gjelder å forberede og propagandere for den proletariske verdensrevolusjon og bringe den nærmere.

Dette er internasjonalsisme, dette er oppgaven for internasjonalsisten, den revolusjonære arbeider, den virkelige sosialist. Disse elementære ting har renegaten Kautsky «glemt». Og hans renegatrolle blir enda tydeligere når han fra godkjennelse av taktikken til de småborgerlige nasjonalistene (mensjevnikene i Russland, longuetistene i Frankrike, Turati i Italia, Haase og co. i Tyskland), går over til kritikken av den bolsjevikiske taktikk. Her er denne kritikken:

«Den bolsjevikiske revolusjon bygde på den forutsetning at den danner utgangspunktet for en alminnelig europeisk revolusjon; at Russlands dristige initiativ ville få proletarene i hele Europa til å reise seg.

Under disse forutsetninger var det selvsagt likegyldig hvilke former den russiske separatfreden fikk, hvilke lemlestelser og byrder den la på det russiske folk, hvilken tolkning av

selvbestemmelsesretten den ga. Da var det også likegyldig om Russland kunne forsvare seg eller ikke. Den europeiske revolusjon utgjorde etter denne oppfatningen det beste vern for den russiske revolusjon, den måtte bringe alle folk på tidligere russisk område fullstendig og virkelig selvbestemmelsesrett.

Men en revolusjon i Europa, som førte til og befestet sosialismen der, måtte også bli midlet til å rydde vekk de hindringer som landets økonomiske tilbakeliggighet la i veien for gjennomføringen av sosialistisk produksjon i Russland.

Alt dette var meget logisk tenkt og vel begrunnet, så sant en aksepterte forutsetningen: at den russiske revolusjon uunngåelig må utløse den europeiske. Men sett at dette ikke slo til?

Forutsetningen har hittil ikke inntruffet. Og nå blir Europas proletarer anklaget for å ha latt den russiske revolusjon i stikken og forrådt den. Det er en anklage mot ukjente, for hvem skal gjøres ansvarlig for den holdning det europeiske proletariat inntar?» (side 28).

Og så legger Kautsky ut i det vide og brede om at Marx, Engels og Bebel mer enn en gang tok feil når det gjaldt utbruddet av den revolusjonen de ventet på, men at de aldri bygde sin taktikk på avventing av en revolusjon på et «bestemt tidspunkt» mens bolsjevikene så å si «har satset alt på ett kort den alminnelige europeiske revolusjon».

Vi brakte dette lange sitatet med hensikt, for tydelig å vise leseren hvor «behendig» Kautsky forfalsker marxismen og erstatter den med en banal og reaksjonær spissborgerlig oppfatning.

For det første er det en metode for ikke særlig kloke folk å tilskrive motstanderen en åpenbar dumhet og så gjendrive den. Hvis bolsjevikene hadde bygd sin taktikk på forventningen om

at revolusjonen i de andre land skulle inntre på et bestemt tidspunkt, så ville det være en ubestridelig dumhet. Men det bolsjevikiske parti har ikke gjort noen slik dumhet: i mitt brev til de amerikanske arbeiderne (20. august 1918) avgrensers jeg meg uttrykkelig fra denne dumheten og erklærer at vi regner med den amerikanske revolusjon, men ikke innen en bestemt frist. I min polemikk mot de venstre-sosialrevolusjonære og «venstrekommunistene» (januar-mars 1918) har jeg flere ganger utviklet den samme tanken. Kautsky har gjort seg skyldig i en liten... ganske liten tilsnikelse, som han så har bygd sin kritikk av bolsjevismen på. Kautsky har blandet sammen den taktikken som regner med en europeisk revolusjon i en mer eller mindre nær framtid, men ikke på et bestemt tidspunkt, og den taktikken som regner med at den europeiske revolusjon skal bryte ut innen en bestemt frist. Et lite, ganske lite falskneri!

Den andre taktikken er en dumhet. Den første er obligatorisk for en marxist, for enhver revolusjonær proletar og internasjonalist, den er obligatorisk, for bare den tar på en marxistisk riktig måte hensyn til den objektive situasjon som krigen har skapt i alle europeiske land, bare den er i samsvar med proletariatets internasjonale oppgaver.

Ved å erstatte det store spørsmål om grunnlaget for den revolusjonære taktikk i det hele tatt med det lille spørsmålet om den feilen de revolusjonære bolsjevikene kunne ha gjort, men ikke har gjort, har Kautsky velberget sagt seg løs fra den revolusjonære taktikken i det hele tatt!

Renegat i politikken som han er, forstår han ikke engang teoretisk å stille spørsmålet om de objektive forutsetninger for en revolusjonær taktikk.

Og dermed er vi kommet til det annet punkt.

For det andre. Marxisten er forpliktet til å regne med den europeiske revolusjon når en revolusjonær situasjon virkelig

er til stede. Det er en elementær sannhet i marxismen at det sosialistiske proletariats taktikk ikke kan være den samme når det foreligger en revolusjonær situasjon, og når det ikke er tilfelle.

Hvis Kautsky hadde stilt dette spørsmålet, som er obligatorisk for en marxist, så hadde han sett at svaret ubetinget går ham imot. Lenge før krigen var alle marxister, alle sosialister enige om at en europeisk krig ville skape en revolusjonær situasjon. Da Kautsky ennå ikke var renegat, godtok han dette klart og bestemt, både i 1902 («Den sosiale revolusjon») og i 1909 («Veien til makten») Baselmanifestet bekjente seg til dette på vegne av hele Den 2. internasjonale: ikke for ingenting frykter sosialsjåvinistene og kautskyanerne i alle land («sentristerne», de folkene som vakler mellom de revolusjonære og opportunistene) de tilsvarende uttalelser i Baselmanifestet som ilden!

Å vente en revolusjonær situasjon i Europa var følgelig ikke noe svermeri hos bolsjevikerne, det var den alminnelige oppfatning hos alle marxister. Nå Kautsky avferdiger denne ubestridelige sannhet med slike fraser som «bolsjevikerne har alltid trodd på voldens og viljens allmakt», så er det rett og slett en hul frase, som skal dekke over Kautskys flukt, hans forsmadelige flukt fra å stille spørsmålet om den revolusjonære situasjon.

Videre. Er en revolusjonær situasjon virkelig inntrådt eller ikke? Heller ikke dette spørsmålet har Kautsky greidd å stille. På dette spørsmålet svarer de økonomiske kjensgjerningene: hungersnøden og ruinen som krigen har skapt overalt, betyr en revolusjonær situasjon. På dette spørsmålet svarer også de politiske kjensgjerningene: allerede siden 1915 er det i alle land klart kommet til syne en prosess som innebærer en splittelse av de gamle, råtne sosialistiske partiene, en prosess som innebærer at proletariatets masser forlater de sosialsjåvinistiske førerne og går mot venstre, til de revolusjonære ideer og stemninger, til de revolusjonære

førerne.

Den 5. august 1918, da Kautsky skrev sin brosjyre, kunne bare et menneske som frykter revolusjonen, som forråder den, overse denne kjensgjerning. Men i dag, i oktober 1918, vokser revolusjonen fram i en rekke land i Europa, så alle kan se det, og vokser fram meget fort. Den «revolusjonære» Kautsky, som fremdeles vil gå for å være marxist, har vist seg å være en kortsynt filister, som i likhet med filistrene i 1847 som Marx hånte – ikke har sett revolusjonen som nærmer seg!!

Vi er kommet til det tredje punkt.

For det tredje. Hva er det særegne ved den revolusjonære taktikk under forutsetning av at det foreligger en revolusjonær situasjon i Europa? Kautsky, som er blitt renegat, var redd for å stille dette spørsmålet som er obligatorisk for en marxist. Kautsky resonnerer som en typisk småborgerlig filister eller en uopplyst bonde: er den «alminnelige europeiske revolusjon» kommet eller ikke? Hvis den er kommet, er også han villig til å bli revolusjonær. Men da vil legg merke til det – enhver usling (av samme sort som de kjeltringene som nå av og til klenger seg inn på de seierrike bolsjevikerne) gi seg ut for å være revolusjonær!

Hvis ikke, så snur Kautsky ryggen til revolusjonen! Han har heller ikke det spøtt begripelse for den sannhet at en revolusjonær marxist skiller seg fra en småborger og spissborger ved at han forstår å propagandere nødvendigheten av revolusjonen som er i anmarsj for de uvitende massene, å bevise at den er uunngåelig, å klarlegge dens nytte for folket, å forberede proletariatet og alle de arbeidende og utbyttede masser til revolusjonen.

Kautsky har tilskrevet bolsjevikerne den meningsløshet at de skal ha satt alt på ett kort, i den tro at den europeiske revolusjon ville bryte ut innen en bestemt frist. Denne meningsløsheten har vendt seg mot Kautsky selv, for nettopp

hos ham tar saken seg slik ut: bolsjevikenes taktikk ville vært riktig hvis den europeiske revolusjon var brutt ut den 5. august 1918! Nettopp denne datoen nevner Kautsky som det tidspunkt da hans brosjyre ble skrevet. Og da det noen uker etter den 5. august klart viste seg at revolusjonen holder på å bryte ut i en rekke land i Europa, da kom Kautskys hele renegatrolle, hele hans forfalskning av marxismen, hele hans mangel på evne til å tenke revolusjonært eller bare stille spørsmålene revolusjonært, for dagen i all sin glans og prakt!

Hvis en anklager Europas proletarer for forræderi, skriver Kautsky, så er det en anklage mot ukjente.

De tar feil, herr Kautsky! Ta en kikk i speilet, og De vil se den «ukjente» som denne anklagen er rettet mot. Kautsky spiller naiv, han later som om han ikke skjønner hvem det er som reiser en slik anklage, og hvilken mening den har. Men i virkeligheten vet jo Kautsky utmerket at anklagen ble reist av de tyske «venstrefolkene», av Spartakusfolkene, Liebknecht og hans venner. Denne anklagen er et uttrykk for den klare bevisstheten om at det tyske proletariat forrådte den russiske (og den internasjonale) revolusjon da det kvalte Finland, Ukraina, Lettland og Estland. Denne anklagen retter seg framfor alt og sterkest ikke mot massen, som alltid er kuert, men mot de førerne som i likhet med Scheidemann og Kautsky ikke gjorde sin plikt, å drive revolusjonær agitasjon, revolusjonær propaganda, revolusjonært arbeid blant massene mot tregheten hos disse massene, de som faktisk motvirket de revolusjonære instinkter og bestrebelser som alltid ulmer i dypet av den undertrykte klasses masser. Scheidemennene forrådte proletariatet direkte, brutalt og kynisk, for det meste av egen nytte, og gikk over på borgerskapets side, kautskyanerne og longuetistene gjorde det samme nølende, vaklende, idet de feigt skjelte til dem som i hvert øyeblikk var sterkest. Med alle sine skrifter under krigen har Kautsky kvalt den revolusjonære ånd istedenfor å fremme den, istedenfor å utvikle den.

Det kommer bent fram til å stå som et historisk minnesmerke over den spissborgerlige åndssløvheten hos den «gjennomsnittlige» fører for det offisielle tyske sosialdemokrati at Kautsky ikke engang begriper hvilken veldig teoretisk betydning og hvilken enda større agitatorisk og propagandistisk betydning den «anklagen» mot Europas proletarer har, at de har forrådt den russiske revolusjon! Kautsky forstår ikke at denne «anklagen» – slik som sensurforholdene i det tyske imperium er – nær sagt er den eneste form hvori de tyske sosialistene som ikke har forrådt sosialismen, Liebknecht og hans venner, kan gi uttrykk for sin appell til de tyske arbeiderne om å kvitte seg med Scheidemann, Kautsky og co., vise slike «førere» vinterveien, befri seg fra deres fordummende, vulgariserende prekener og reise seg mot dem, uten dem, over hodene på dem til revolusjon!

Kautsky forstår ikke dette. Og hvordan skulle han kunne forstå bolsjevikenes taktikk? Kan en vente av et menneske som sier seg løs fra revolusjonen, at han skal overveie og vurdere revolusjonens utviklingsvilkår i et av de «vanskeligste» tilfelle?

Bolsjevikenes taktikk var riktig, den var den eneste internasjonalistiske taktikk, for den bygde ikke på feig frykt for verdensrevolusjonen, ikke på spissborgerlig «vantro» på den, ikke på det snevert nasjonalistiske ønske å gå inn for «sitt eget» fedreland (fedrelandet til ens eget borgerskap) og «blåse» i alt annet, – den bygde på den riktige vurdering av den europeiske revolusjonære situasjon (en vurdering som før krigen, før sosialsjåvinistene og sosialpasifistene ble renegater, var alminnelig anerkjent). Bare denne taktikken var internasjonalistisk, for den gjennomførte et maksimum av hva som kan gjennomføres i ett land for å utvikle, støtte og utløse revolusjonen i alle land.

Den veldige framgangen har vist at denne taktikken er riktig, for bolsjevismen er blitt verdensbolsje visme (slett ikke takket være de russiske bolsjevikers fortjenester, men som

følge av at massene overalt har den aller dypeste sympati for en virkelig revolusjonær taktikk), den har gitt den ide, den teori, det program, den taktikk som konkret, praktisk skiller seg fra sosialsjåvinismen og sosialpasifismen. Bolsjevismen har rettet et dødbringende slag mot den gamle, råtne internasjonale til Scheidemann og Kautsky, Renaudel og konguet, Henderson og ~Donald, som nå kommer til å gå i veien for hverandre mens de drømmer om «enhet» og prøver å blåse liv i liket. Bolsjevismen har skapt det ideologiske og taktiske grunnlag for Den 3. internasjonale, en virkelig proletarisk og kommunistisk internasjonale, som regner både med resultatene fra fredsepoken og med erfaringene fra den revolusjonsepoken som er begynt.

Bolsjevismen har popularisert ideen om «proletariatets diktatur» over hele verden, den har oversatt disse ordene først fra latin til russisk, og så til alle verdens språk, og den har med sovjetmaktens eksempel vist at til og med i et tilbakeliggende land har selv de mest uerfarne, uskolerte og minst organisasjonstrenede arbeidere og fattige bønder et helt år greidd, tross kolossale vansker, i kampen mot utbytterne (som har fått støtte fra hele verdens borgerskap) å bevare arbeidsfolkets makt, å skape et uten sammenlikning høyere og bredere demokrati enn alle tidligere demokratier i verden og med skapende arbeid av titalls millioner arbeidere og bønder å begynne å gjennomføre sosialismen i praksis.

Bolsjevismen har i handling fremmet utviklingen av den proletariske revolusjon i Europa og Amerika så sterkt som ikke et eneste parti i noe land har greidd det før. Mens. det fra dag til dag blir klarere og klarere for arbeiderne i hele verden at Scheidemanns og Kautskys taktikk ikke har fridd dem fra den imperialistiske krig og fra lønns-slaveriet for det imperialistiske borgerskap, at denne taktikken er uskikket som mønster for alle land, – blir det samtidig for hver dag klarere for de proletariske masser i alle land at bolsjevismen har vist den riktige veien ut av krigens gru og imperialismen,

at bolsjevismen er skikket som taktisk forbilde for alle.

Ikke bare den proletariske revolusjon i hele Europa, men den proletariske verdensrevolusjon modnes for alles øyne, og proletariatets seier i Russland har fremmet, påskyndet, støttet den. Er alt det lite for sosialismens fullstendige seier? Selvsagt er det lite.

Ett land kan ikke gjøre mer. Men dette ene landet har, takket være sovjetmakten, likevel gjort så mye at selv om verdensimperialismen i morgen skulle greie å knuse den russiske sovjetmakten, la oss si gjennom en overenskomst mellom den tyske og den engelskfranske imperialismen, – at selv i dette verste av alle tilfelle ville den bolsjevikiske taktikk ha gjort sosialismen uhyre stor nytte og ville ha bidratt til den uovervinnelige verdensrevolusjons framvekst.

ØYENTJENERI FOR BORGERSKAPET UNDER SKINN AV EN «ØKONOMISK ANALYSE»

Som før nevnt, burde Kautskys bok, hvis tittelen hadde gjengitt innholdet riktig, ikke hett «Proletariatets diktatur», men «Etterplapring av borgerlige angrep på bolsjevikene».

Mensjevikenes gamle «teorier» om den russiske revolusjons borgerlige karakter, dvs. mensjevikenes gamle forvrengning av marxismen (som Kautsky tilbakeviste i 1905 !), er nå blitt varmet opp igjen av vår teoretiker. Det blir nødvendig å komme inn på dette spørsmålet, hvor langtekkelig det enn kan være for russiske marxister.

Den russiske revolusjon er en borgerlig revolusjon, sa alle marxister i Russland før 1905. Mensjevikene, som erstattet marxismen med liberalisme, sluttet derav: altså må proletariatet ikke gå ut over det som er akseptabelt for borgerskapet, altså må det føre en politikk med sikte på

forståelse med borgerskapet. Bolsjevikene sa at dette er en liberal-borgerlig teori. Borgerskapet er innstilt på å gjennomføre omdannelsen av staten på borgerlig, reformistisk vis og ikke på revolusjonær vis, og så vidt mulig bevare både monarkiet og godseiernes jordeiendom osv. Proletariatet må føre den borgerligdemokratiske revolusjon til ende uten å la seg «binde» av borgerskapets reformisme. Styrkeforholdet mellom klassene i den borgerlige revolusjon formulerte bolsjevikene på følgende måte: proletariatet, som samler bøndene om seg, nøytraliserer det liberale borgerskap og tilintetgjør monarkiet, de middelalderske forholdene, godseiernes jordeiendom fullstendig.

Nettopp i forbundet mellom proletariatet og bøndene i det hele tatt kommer revolusjonens borgerlige karakter for dagen, for bøndene i det hele tatt er småprodusenter som står på vareproduksjonens grunn. Videre – la bolsjevikene til allerede dengang – trekker proletariatet til seg hele halvproletariatet (alle utbyttede og arbeidende), nøytraliserer de mellomstore bøndene og styrter borgerskapet: deri består den sosialistiske revolusjon til forskjell fra den borgerligdemokratiske. (Se min brosjyre fra året 1905: «To slags taktikk», opptrykt i samleverket: «Tolv år», Petersburg 1907.)

Kautsky deltok indirekte i denne diskusjonen i 1905. På forespørsel fra Plekhanov, dengang mensjevik, uttalte han seg i realiteten mot Plekhanov, noe som dengang framkalte spesielle ironiske kommentarer i den bolsjevikiske pressen. Nå nevner ikke Kautsky de daværende diskusjonene med et eneste ord (han er redd for å bli avslørt av sine egne uttalelser!) og fratar derved de tyske leserne enhver mulighet for å begripe sakens kjerne. Herr Kautsky kunne ikke fortelle de tyske arbeiderne i 1918 at han i 1905 var for et forbund mellom arbeiderne og bøndene og ikke mellom arbeiderne og det liberale borgerskap, og under hvilke betingelser han forsvarte dette forbundet, hvilket program han skisserte for dette forbundet.

Kautsky, som har utviklet seg bakover, forsvarer i dag under skinn av en «økonomisk analyse» med arrogante fraser om «historisk materialisme» arbeidernes underkastelse under borgerskapet, idet han ved hjelp av sitater fra skriftene til mensjeviken Maslov tygger drøv på mensjevikenes gamle liberale synsmåter. Herunder blir den nye tanken om Russlands tilbakeliggighet bevist med sitater, og av denne nye tanken blir det trukket inn en gammel slutning i den retning at en i en borgerlig revolusjon ikke må gå lenger enn borgerskapet! Og dette tross alt det Marx og Engels har sagt da de sammenliknet den borgerlige revolusjon av 1789-1793 i Frankrike med den borgerlige revolusjon av 1848 i Tyskland!

Før vi går over til Kautskys viktigste « argument» og til hovedinnholdet i hans «økonomiske analyse», vil vi bemerke at allerede de første setningene røper et underlig rot i tankegangen eller mangel på konsekvens i tankene hos forfatteren.

« Russlands økonomiske grunnlag» – forkynner vår «teoretiker» – «er ennå i dag jordbruket, nemlig det lille bondebruket. Av dette lever omkring fire femdeler, kanskje til og med fem seksdeler av landets innbyggere» (side 45.) For det første, min kjære teoretiker, har De tenkt over hvor stort antallet av utbyttere blant denne massen av småprodusenter kan være? Sikkert ikke større enn en tidel av det samlede antall, og i byene enda mindre, for der er storproduksjonen sterkere utviklet. Ta til og med et usannsynlig stort tall, sett at en femdel av småprodusentene er utbyttere som mister stemmeretten. Også da kommer en til det resultat at de 66 prosent bolsjeviker på den 5. sovjetkongress representerte flertallet av befolkningen.

Dertil kommer at en betydelig del av de venstre-sosialrevolusjonære hele tiden var for sovjetmakten, dvs. i prinsippet var alle venstresosialrevolusjonære for sovjetmakten, og da en del av dem i juli 1918 innlot seg på et opprørseventyr, da skilte de to nye partier seg ut fra deres

gamle parti – «folkekommunistene» og de «revolusjonære kommunistene» (deriblant fremtredende venstre-sosialrevolusjonære som allerede det gamle partiet hadde satt på viktige poster i staten, til de førstnevnte hørte f.eks. B. Sachs, til de sistnevnte Kolegajev). Følgelig har Kautsky selv – ufrivillig! – gjendrevet den latterlige fabelen at bare et mindretall av befolkningen står bak bolsjevikene.

For det annet, kjære teoretiker, har De tenkt på at småprodusenten – bonden, uunngåelig vakler mellom proletariatet og borgerskapet? Denne marxistiske sannhet, som er stadfestet av hele Europas nyeste historie, har Kautsky «glemt» på et meget beleilig tidspunkt, for den slår fullstendig i stykker hele den mensjevikiske «teorien» som han gjentar! Hvis ikke Kautsky hadde «glemt» det, kunne han ikke ha benektet nødvendigheten av proletariatets diktatur i et land der bondesmåprodusentene dominerer.

La oss nå se på hovedinnholdet i vår teoretikere «økonomiske analyse».

At sovjetmakten er et diktatur, er ubestridelig, sier Kautsky. «Men om det akkurat er proletariatets diktatur?»

(«De, (bøndene), utgjør ifølge sovjetforfatningen flertallet av den befolkning som har rett til å delta i lovgivningen og statsstyret. Det som blir framstilt for oss som proletarisk diktatur, ville, hvis det ble gjennomført konsekvent, og en klasse overhodet var i stand til å utøve diktaturet direkte, noe som bare er mulig for et parti, vise seg å være bøndenes diktatur» .)

Og særdeles tilfreds med denne dypsindige og åndfulle definisjon, forsøker den gode Kautsky å være vittig: «Det synes altså som den mest smertefri gjennomføring av sosialismen ville være sikret hvis den ble lagt i hendene på bøndene» Meget utførlig, ved hjelp av en rekke overmåte lærde sitater fra publikasjoner av den halvliberale Maslov, beviser

vår teoretiker den nye tanken at bøndene er interessert i høye kornpriser, i lave lønninger for byarbeiderne osv. Disse nye tankene blir, i forbigående bemerket, framstilt på en desto kjedeligere måte jo mindre oppmerksomhet det blir ofret på de virkelig nye foreteelser i etterkrigstiden, f.eks. den kjensgjerning at bøndene ikke forlanger penger, men varer for kornet sitt, at de mangler redskaper, som ikke kan skaffes i tilstrekkelig mengde for noen som helst pris. Dette skal vi komme tilbake til siden.

Kautsky beskylder altså bolsjevikene, proletariatets parti, for å ha lagt diktaturet, gjennomføringen av sosialismen, i hendene på de småborgerlige bøndene! Utmerket, herr Kautsky! Hvordan skal så, etter Deres opplyste mening, forholdet mellom proletariatets parti og den småborgerlige bondebefolkningen være?

Vår teoretiker har foretrukket å tie med dette, antagelig fordi han husker ordtaket: «Tale er sølv, taushet er gull». Men Kautsky har avslørt seg selv ved følgende uttalelse:

«I dens (sovjetrepublikkens) begynnelse utgjorde bondesovjetene bøndenes organisasjon i det hele tatt. I dag forkynner denne republikken at sovjetene er organisasjoner for proletarene og de fattige bøndene. De velstående mister stemmeretten til sovjetene. Den fattige bonden blir her anerkjent som et varig masseprodukt av den sosialistiske agrarreformen som gjennomføres av «proletariatets diktatur»»

Hvilken drepende ironi! I Russland kan en høre den av hvilken som helst bursjoa: de ironiserer alle med skadefryd over at sovjetrepublikken åpent innrømmer at det fins fattige bønder. De ler av sosialismen. Det er deres gode rett. Men en «sosialist» som kan le over at det etter en uhyggelig ødeleggende fireårig krig fins fattige bønder – og kommer til å finnes i lang tid ennå – en slik «sosialist» kunne bare oppstå i en atmosfære av masseoverløperi.

Hør videre:

«Den (sovjetrepublikken) griper riktig nok inn i forholdet mellom rikere og fattigere bønder, men ikke gjennom en ny oppdeling av jorda. For å avhjelpe matvaremangelen blant byfolket ble det sendt avdelinger av væpnede arbeidere ut på landsbygda, og disse avdelingene tok levnettsmiddeloverskuddet fra de rikere bøndene. En del ble overlatt til bybefolkningen, en del til de fattige bøndene»

Det sier seg selv at sosialisten og marxisten Kautsky er dypt opprørt ved tanken på at et slikt tiltak kunne strekke seg ut over omegnen av de større byene (hos oss utstrekker de seg imidlertid over hele landet). Sosialisten og marxisten Kautsky bemerker belærende med uetterhermelig, uforliknelig, bedårende filisterkaldblodighet (eller filistersløvhhet): . . . «Det er bare det at de (eksproprieringene av velstående bønder) bringer et nytt element av uro og borgerkrig inn i produksjonsprosessen»... (borgerkrigen som blir ført inn i «produksjonsprosessen» . . . det er allerede noe helt overnaturlig!)... «som trenger ro og trygghet for å kunne friske til»

Jaja, ro og trygghet for utbytterne og kornspekulantene som gjemmer unna kornoverskuddene, bryter loven om kornmonopol og utleverer bybefolkningen til sulten – dette må marxisten Kautsky selvsagt sukke og gråte tårer over. Vi er alle sammen sosialister, marxister og internasjonallister – roper de i kor, herrene Kautsky, Heinrich Weber (Wien), Longuet (Paris) Mac Donald (London) osv. – vi er alle sammen for arbeiderklassens revolusjon, men . . . men bare på en slik måte at kornspekulantenes ro og trygghet ikke blir forstyrret! Og denne skitne lakeitjeneste for kapitalistene maskerer vi med den «marxistiske» henvisningen til «produksjonsprosessen» . . . Hvis det er marxisme, hva kaller en da lakeitjeneste for borgerskapet?

La oss se på hva vår teoretiker er kommet til. Han beskylder bolsjevikene for å utgi bøndernes diktatur for å være proletariats diktatur. Og samtidig beskylder han oss for at vi bærer borgerkrigen ut på landsbygda (noe som vi regner for å være fortjenstfullt av oss), at vi sender væpnede arbeideravdelinger ut på landsbygda som åpent erklærer at de gjennomfører «proletariats og de fattige bønders diktatur», hjelper de sistnevnte og beslaglegger spekulantenes og storbøndernes overskuddskorn som disse gjemmer unna i strid med loven om kornmonopol.

På den ene side går vår marxistiske teoretiker ytterst fintmerkende barometer for utviklingen og veksten av massens politiske, klassemessige modenhet.

Sovjetforfatningen er ikke utarbeidet etter en eller annen «plan», ikke forfattet i studerkamre og pådyttet arbeidsfolket av borgerlige jurister. Nei, denne forfatningen vokste fram av klassekampens utviklingsgang, i samme monn som klassemotsetningene modnet. Nettopp de kjensgjerningene Kautsky er nødt til å innrømme, beviser det.

Til å begynne med omfattet sovjetene bøndene som helhet. Umodenheten, tilbakeligheten, uvitenheten nettopp hos disse fattige bøndene førte til at ledelsen kom i hendene på kulakene, de besittende, kapitalistene, småborgerskapet, de småborgerlige intellektuelle. Det var den tida da småborgerskapet, mensjevikene og de sosialrevolusjonære, hadde herredømmet (bare dumrianer eller renegater av samme sort som Kautsky kan regne disse for sosialister). Småborgerskapet vaklet uunngåelig, måtte vakle mellom borgerskapets diktatur (Kerenski, Kornilov, Savinkov) og proletariats diktatur, for de grunnleggende særegenheter i dets økonomiske stilling gjør det udugelig til enhver selvstendig opptreden. I forbigående bemerket, så sier Kautsky seg fullstendig løs fra marxismen når han i analysen av den russiske revolusjon innskrenker seg til det juridiske, formelle begrepet «demokrati», som borgerskapet bruker til å kamuflere sitt herredømme og til å

bedra massene, og når han glemmer at «demokrati» i virkeligheten stundom betyr borgerskapets diktatur, stundom den avmektige reformismen til småborgerskapet som bøyer seg for dette diktaturet osv. Ifølge Kautsky fantes det i det kapitalistiske landet borgerlige partier, det fantes et proletarisk parti (bolsjevikene), som hadde proletariatets flertall, den proletariske masse, bak seg, men det fantes ingen småborgerlige partier! Mensjevikene og de sosialrevolusjonære hadde ingen klassemessige røtter, småborgerlige røtter!

Vaklingen til småborgerskapet, mensjevikene og de sosialrevolusjonære, har opplyst massene og drevet det overveldende flertall av dem – alle «lavere lag», alle proletarer og halvproletarer – bort fra disse «førerne». I sovjetene fikk bolsjevikene overtaket (i Petrograd og Moskva henimot oktober 1917), i de sosialrevolusjonære og mensjevikenes rekker økte splittelsen.

Den seierrike bolsjevikiske revolusjon betydde slutt på viklingen, betydde fullstendig tilintetgjørelse av monarkiet og godseiernes jordeiendom (før oktoberrevolusjonen var den ikke tilintetgjort). Vi førte den borgerlige revolusjon til ende. Hele bondebefolkningen gikk med oss. Deres motsetningsforhold til det sosialistiske proletariat kunne ikke komme for dagen med en gang. Sovjetene omfattet bøndene i det hele tatt.

Klassedelingen innenfor bondebefolkningen var ennå ikke kommet for dagen.

Denne prosessen utviklet seg sommeren og høsten 1918. Den kontrarevolusjonære tsjekkosllovakiske oppstanden rusket opp kulakene. Det gikk en bølge av kulakopprør over Russland. De fattige bøndene lærte ikke av bøker, ikke av aviser, men av livet selv at deres interesser ikke kan forsones med interessene til kulakene, rikfolkene, bondebursjoasiet. De «venstresosialrevolusjonære» gjenspeilte, som ethvert

småborgerlige parti, vaklingen blant massene, og nettopp sommeren 1918 splittet de seg: en del gikk sammen med tsjekkosllovakene (opprøret i Moskva, da Prosjan besatte telegrafstasjonen – for en times tid! – og kunngjorde for hele Russland at bolsjevikene var styrtet, så forræderiet til Muravjov, den Øverstkommanderende over hæren mot tsjekkosllovakene, osv), den andre delen, som er nevnt ovenfor, ble stående sammen med bolsjevikene.

Skjerpingen av levnetsmiddelkrisen i byene krevde stadig mer bydende innføring av kornmonopol (dette «glemmer» teoretikeren Kautsky i sin økonomiske analyse, hvor han gjentar den gamle visdommen han har lest hos Maslov for ti år siden!).

Den gamle godseier- og bursjoastaten, ja til og med den demokratisk-republikanske staten sendte væpnede avdelinger, som faktisk sto til rådvelde for borgerskapet, ut på landsbygda. Om det vet herr Kautsky ingenting! I det ser han ikke noe «borgerskapets diktatur», bevare oss vel! Det er «rent» demokrati, særlig når et borgerlig parlament har gitt det sin velsignelse! At Avksentjev og S. Maslov i ledtog med Kerenski, Tsereteli og Herbst lot arrestere medlemmene av bondekomiteene sommeren og høsten 1917 – det har Kautsky «ikke hørt» noe om, det tier han om!

Saken er ganske enkelt den at den borgerlige stat, som virkeliggjør borgerskapets diktatur gjennom den demokratiske republikk, ikke kan innrømme overfor folket at den tjener borgerskapet, den kan ikke si sannheten, den er nødt til å hykle.

Men en stat av Kommunens type, sovjetstaten, sier folket sannheten åpent og uten omsvøp og forklarer at den er proletariatets og de fattige bøndenes diktatur, og nettopp gjennom denne sannheten vinner den millioner og atter millioner nye medborgere som har vært kuert i enhver demokratisk republikk, men som gjennom sovjetene blir dratt inn i politikken, i demokratiet, i statens styre og stell.

Sovjetrepublikken sender væpnede arbeideravdelinger ut på landsbygda i første rekke av de mest framskredne arbeidere fra hovedstedene. Disse arbeiderne bærer sosialismen ut på landsbygda, de drar de fattige bøndene over på sin side, organiserer dem og opplyser dem, hjelper dem til å undertrykke borgerskapets motstand.

Alle som har kjennskap til tingene og har vært på landsbygda, ser at først sommeren og høsten 1918 gjennomgår vår landsbygd selv «oktoberrevolusjonen» (dvs. den proletariske revolusjon). Det er et omsving som inntreffer. Bølgen av kulakopprør blir avløst av en reisning av de fattige bøndene, av framveksten av «fattigbondekomiteer». I hæren vokser antallet av kommissærer, offiserer, divisjons- og armekommandører fra arbeidernes rekker. Mens Kautsky, skremt av julikrisen (1918) og borgerskapets hyl, dilter hakk i hæl på borgerskapet, og skriver en hel brosjyre preget av den overbevisning at bolsjevikerne meget snart vil bli styrtet av bøndene, mens denne narren oppfatter utspaltningen av de venstresosialrevolusjonære som en «innsnevring» (side 37) av de kretser som støtter bolsjevikerne, vokser den virkelige kretsen av bolsjevikerne tilhengere umåtelig, for millioner og atter millioner fattige bønder våkner til selvstendig politisk liv og frir seg fra kulakenes og bondebursjoasiets formynderskap og innflytelse.

Vi har mistet hundrevis av venstresosialrevolusjonære, karakterløs intellektuelle og kulaker, men vi har vunnet millioner representanter for de fattige på landsbygda.

(På den 6. sovjetkongress (6.-9. november 1918) var det 967 delegerte med besluttende stemme, derav 950 bolsjeviker, og 351 delegerte med rådgivende stemme, derav 335 bolsjeviker, til sammen 97 prosent bolsjeviker.)

Ett år etter den proletariske revolusjon i hovedstedene er den proletariske revolusjon under deres innflytelse og med deres hjelp begynt i de mest avsidesliggende avkroker på landsbygda,

den har grunnfestet sovjetmakten og bolsjevismen for godt og levert det endelige bevis for at det i landets indre ikke lenger fins noen krefter som kan stå imot den.

Etter at Russlands proletariat sammen med hele bondebefolkningen hadde fullført den borgerligdemokratiske revolusjon, gikk det definitivt over til den sosialistiske revolusjon, da det lyktes det å kløve landsbygda, å dra proletarene og halvproletarene på landsbygda over på sin side og slutte dem sammen til kamp mot kulakene og borgerskapet, inklusive bondebursjoasiet.

Hvis det bolsjevikiske proletariat i hovedstedene og de store industrisentrene ikke hadde forstått å samle de fattige bøndene om seg mot de rike bøndene, da ville Russlands «umoden het» for den sosialistiske revolusjonen vært bevist, da ville bøndene fremdeles vært en «helhet», dvs. fremdeles stått under det økonomiske, politiske og åndelige førerskapet til kulakene, rikfolkene, borgerskapet, da hadde revolusjonen ikke overskredet grensene for den borgerlig-demokratiske revolusjon. (Men heller ikke dermed ville det – i parentes bemerket vært bevist at proletariatet ikke burde ha tatt makten, for bare proletariatet har virkelig ført den borgerligdemokratiske revolusjon til ende, bare proletariatet har gjort noe alvorlig for å bringe den proletariske verdensrevolusjonen nærmere, bare proletariatet har skapt sovjetstaten, som etter Kommunen er det annet skritt i retning av den sosialistiske stat.)

Hvis på den annen side det bolsjevikiske proletariat med en gang, i oktober-november 1917, uten å avvente klassesifferensieringen på landsbygda, uten å ha forberedt og gjennomført den, hadde forsøkt å «dekrettere» borgerkrig eller «innføring av sosialismen» på landsbygda, hvis det hadde forsøkt å greie seg uten en midlertidig blokk (et forbund) med hele bondefolket, uten en rekke innrømmelser til den mellomstore bonden osv., så ville det være en blanquistisk forvanskning av marxismen, det ville være et forsøk fra et

mindretall på å påtvinge flertallet sin vilje, en teoretisk meningsløshet og mangel på evne til å forstå at en revolusjon av hele bondebefolkningen ennå er en borgerlig revolusjon og at det i et tilbakeliggende land ikke er mulig å gjøre denne revolusjonen om til en sosialistisk revolusjon uten en rekke overganger, overgangstrinn.

I et ytterst viktig teoretisk og politisk spørsmål har Kautsky rotet alt i en eneste vase og har i praksis rett og slett vist seg å være en lakei for borgerskapet som hyler mot proletarietets diktatur.

Like stort, om ikke enda større, rot har Kautsky laget i et annet, meget interessant og viktig spørsmål, nemlig i spørsmålet om hvorvidt sovjetrepublikkens lovgivende virksomhet ved omformingen av agrarforholdene, denne særdeles vanskelige og samtidig overmåte viktige sosialistiske omformingen, ble grepet an på en prinsipielt riktig måte og siden gjennomført hensiktsmessig. Vi ville være enhver vesteuropeisk marxist uendelig takknemlig om han etter å ha satt seg inn i bare de viktigste dokumentene ville gi en kritikk av vår politikk, for dermed ville han gjøre oss en meget stor tjeneste, og han ville også hjelpe revolusjonen som er i emning over hele verden. Men istedenfor en kritikk leverer Kautsky et utrolig teoretisk rot, som forvandler marxismen til liberalisme, i praksis ikke noe annet enn tomme, ondskapsfulle, spissborgerlige utfall mot bolsjevikene.

Leseren får dømme selv:

«Revolusjonen gjorde storgodsene uholdbare. Det ble klart med en gang. Det var uunngåelig å overlate dem til bondebefolkningen . . . » (Det stemmer ikke, herr Kautsky! De setter det som er «klart» for Dem, i stedet for de forskjellige klassers forhold til spørsmålet. Revolusjonens historie har bevist at borgernes koalisjons regjering med småborgerne, mensjevikene og de sosialrevolusjonære, førte en politikk som gikk ut på å bevare storgodsene. Særlig S.

Maslovs lov og arrestasjonene av medlemmene av jordkomiteene beviste det. Uten proletariats diktatur ville «bondebefolkningen» ikke ha vunnet over godseieren som hadde alliert seg med kapitalisten.) « . . . Imidlertid var man på ingen måte enig om i hvilke former det skulle skje. Det kunne tenkes forskjellige løsninger...» (Kautsky er framfor alt bekymret for «enheten» mellom, «sosialistene», hvem det enn er som tillegger seg dette navnet. Han glemmer at hovedklassene i det kapitalistiske samfunn må komme til forskjellige avgjørelser.) « . . . Den mest rasjonelle fra et sosialistisk synspunkt ville være å gjøre storbedriftene til statseiendom og la dem drive i kooperative former av bøndene som før hadde arbeidet på dem som lønnsarbeidere. Men denne løsningen forutsetter en landarbeiderklasse som Russland ikke har. En annen løsning kunne gå ut på at storgodsene gikk over i statens eie, men ble stykket opp i småbruk som ble forpaktet av de jordfattige bøndene. Da ville en dog ha gjennomført noe av sosialismen.»

Kautsky redder seg, som alltid, med det berømte « på den ene side – på den annen side». Han stiller forskjellige paroler ved siden av hverandre, uten å komme på den tanken – den eneste reelle, eneste marxistiske tanken – hvilke overgangstrinn fra kapitalismen til kommunismen det må være under de og de særlige forhold. Det fins lønnsarbeidere i jordbruket i Russland, men det er få av dem, og Kautsky er ikke kommet inn på spørsmålet om hvordan en skal gå over til dyrking av jorda i kommuner og samvirkelag, et spørsmål som sovjetregjeringen har reist.

Det rareste er likevel det at Kautsky later til å betrakte forpaktning av småbruk som «noe av sosialisme». I virkeligheten er det en småborgerlig parole, og det fins ikke det spor « av sosialisme» i dette. Hvis «staten» som forpakter bort jorda, ikke er en stat av Kommunens type, men en parlamentarisk borgerlig republikk (nettopp det er hele tiden Kautskys forutsetning), så blir forpaktning av små jordstykker

en typisk liberal reform.

At sovjetmakten har avskaffet all eiendomsrett til jord, det fortier Kautsky. Enda verre. Han begår et utrolig falskneri og siterer sovjetmaktens dekreter slik at hovedsaken blir underslått.

Etter at Kautsky har erklært at «småbedriften, hvor den bare kan, trakter etter full privat eiendomsrett til sine produksjonsmidler», at den konstituerende forsamling var den «eneste autoritet» som var i stand til å forhindre oppdeling (en påstand som ville bli møtt med latter i Russland, fordi alle vet at bare sovjetene har autoritet hos arbeiderne og bøndene, mens den konstituerende forsamling er blitt tsjekkosllovakenes og godseiernes parole) – fortsetter han:

«Et av sovjetregjeringens første dekreter bestemte:

1. Godseiernes eiendomsrett til jord blir øyeblikkelig opphevet uten erstatning.
2. Godseiernes eiendommer samt alle kronklosterog kirkegodser med sitt samlede levende og døde inventar, driftsbygninger og alle eiendeler blir inntil den konstituerende forsamling har avgjort jordspørsmålet, stilt til disposisjon for jordkomiteene ved bondesovjetene i kommunene.»

Kautsky siterer bare disse to punktene og trekker så følgende slutning:

«Henvisningen til den konstituerende forsamling ble ikke noe mer enn en død bokstav. i virkeligheten kunne bøndene i de enkelte kommuner gjøre som de ville med godseiendommene» .

Der har vi skoleeksempler på Kautskys «kritikk»! Der har vi et «vitenskapelig» arbeid som likner mest på falskneri. Den tyske leseren skal bringes til å tro at bolsjevikene har kapitulert for bøndene i spørsmålet om privateie av jord, at bolsjevikene har overlatt det til bøndene hver for seg («i de enkelte

kommuner») å gjøre hva de finner for godt!

I virkeligheten består det dekretet Kautsky siterer – det første dekretet som ble utstedt den 26. oktober (8. november) 1917 – ikke av to, men av fem paragrafer pluss åtte paragrafer i «velgerinstruksen» om hvilken det uttrykkelig blir sagt at den «skal tjene som rettesnor».

I paragraf 3 i dekretet heter det at brukene går over «i folkets eie», at utarbeidelse av en «nøyaktig fortegnelse over all eiendom som er underlagt konfiskasjon» og det «strengeste revolusjonære vakthold» er obligatorisk. Og i «velgerinstruksen» heter det at «den private eiendomsrett til jord blir opphevet for alltid», at «jordegods med høyt utviklede bruk» «ikke er underlagt oppdeling», at «all buskap og alle driftsmidler på den konfiskerte jorda, alt etter sin størrelse og betydning, blir overtatt av staten eller kommunene uten enhver erstatning», at «all jord går over til jordfondet, som er hele folkets eiendom.»

Videre vedtok den 3. sovjetkongress samtidig med oppløsningen av den konstituerende forsamling (5. januar 1918) «deklarasjonen om det arbeidende og utbyttede folks rettigheter», som nå er tatt med i sovjetrepublikkens grunnlov. I paragraf 2, punkt 1 i denne deklarasjonen heter det at «den private eiendomsrett til jord og grunn er opphevet», og at «mønsterbrukene og jordbruksbedriftene blir gjort til nasjonaleiendom».

Henvisningene til den konstituerende forsamling er således ikke forblitt en død bokstav, for en annen alminnelig folkerepresentasjon, som har uten sammenligning større autoritet blant bøndene, har påtatt seg å løse agrarspørsmålet.

Videre. Den 6. (19.) februar 1918 ble loven om sosialisering av jorda offentliggjort. Den bekrefter enda en gang avskaffelsen av enhver eiendomsrett til jord og overfører

råderetten både over jorda og alt privat inventar til sovjetmyndighetene under kontroll av den føderative sovjetmakten. Det ble stilt som oppgaver for råderetten over jorda

«å utvikle kollektiv drift i landbruket, som er mer fordelaktig når det gjelder å spare arbeid og produkter, på bekostning av enkeltbrukene, med sikte på å gå over til sosialistisk drift» (paragraf 11, punkt c).

Idet denne loven innfører en utjamnende jordfordeling, svarer den på det grunnleggende spørsmål: «Hvem skal ha bruksrett til jord?» på følgende måte:

«Paragraf 20. Enkelte jordstykker kan innenfor Den russiske føderative sovjetrepublikk knyttes til så vel samfunnsmessige som personlige behov: A. Til kultur- og opplysningsformål: 1) Staten, representert ved sovjetmaktens organer (føderative, område-, guvernements-, krets-, distrikts- og landsbymyndigheter). 2) Samfunnsmessige organisasjoner (under kontroll og med samtykke av de lokale sovjetmyndigheter). B. Til jordbruksmessig utnyttning: 3) Landbrukskommuner. 4) Landbruks-samvirkelag. 5) Landkommuner. 6) Enkeltfamilier og enkeltpersoner...»

Leseren ser at Kautsky har forvrengt saken fullstendig og gitt en absolutt falsk framstilling av agrarpolitikken og agrarlovgivningen til den proletariske stat i Russland.

De teoretisk viktige, grunnleggende spørsmål har Kautsky ikke engang forstått å stille!

Disse spørsmål er følgende:

1. Utjamningen i bruksstørrelsene og
2. nasjonaliseringen av jorda – forholdet mellom disse to tiltak og sosialismen i sin alminnelighet og overgangen fra kapitalismen til kommunismen i særdeleshet.

3. Den samfunnsmessige dyrking av jorda som overgang fra oppsplittet småbruk til samfunnsmessig drift i stor stil. Er behandlingen av dette spørsmålet i sovjetlovgivningen i samsvar med sosialismens krav?

Til første spørsmål må en først og fremst slå fast følgende to grunnleggende kjensgjerninger:

a) bolsjevikene har både under utnyttningen av erfaringene fra 1905 (jeg viser f.eks. til mitt arbeid om agrarspørsmålet i den første russiske revolusjon) pekt på den demokratisk-progressive, demokratisk-revolusjonære betydning av parolen om den utjamnende bruksrett til jorda, og de har også i 1917, før oktoberrevolusjonen, snakket om dette med den største bestemthet.

b) Ved gjennomføringen av loven om sosialisering av jorda – en lov hvis «sjel» er

parolen om utjamnende bruksstørrelser – har bolsjevikene med største nøyaktighet og bestemthet erklært: denne ideen er ikke vår ide, vi er ikke enig i denne parolen, vi anser det for vår plikt å gjennomføre den fordi det overveldende flertall av bøndene krever dette. Men ideene og kravene til det overveldende flertall av det arbeidende folk må overvinnes av dem selv, slike krav kan en hverken «avskaffe» eller «hoppe over». Vi bolsjeviker vil hjelpe bøndene til å overvinne de småborgerlige parolene og gå over fra dem til sosialistiske paroler så fort og så lett som mulig.

En marxistisk teoretiker som ville hjelpe arbeiderrevolusjonen med sin vitenskapelige analyse, måtte for det første svare på om det er riktig at ideen om utjamnende bruksrett til jorda har demokratisk-revolusjonær betydning, den betydning at den borgerlig-demokratiske revolusjon blir ført til ende? For det annet om bolsjevikene gjorde rett da de med sine stemmer sørget for at den småborgerlige loven om den utjamnende bruksretten ble vedtatt (og har gjennomført den på den mest

lojale måte)?

Kautsky har ikke engang greid å legge merke til hva som er sakens kjerne, teoretisk sett!

Kautsky ville aldri greie å gjendrive den progressive og revolusjonære betydning av ideen om den utjammende bruksretten i den borgerlig-demokratiske omveltning. Lenger kan denne omveltningen ikke gå. Når den blir ført til ende, viser den massene desto klarere, desto snarere og lettere at de borgerligdemokratiske parolene er utilstrekkelige, at det er nødvendig å gå utover deres ramme til sosialismen.

Etter at bøndene har styrtet tsarismen og godseierne, drømmer de om den like bruksretten, og ingen makt hadde kunnet sette seg opp mot bøndene som er befridd både fra godseierne og fra den borgerligparlamentariske, republikanske stat. Proletarene sier til bøndene: Vi vil hjelpe dere til å komme fram til den « ideelle» kapitalisme, for den utjammende bruksretten til jorda er en idealisering av kapitalismen fra småproduzentenes synspunkt. Og samtidig vil vi vise dere at dette er utilstrekkelig, at det er nødvendig å gå over til fellesdrift.

Det skulle være interessant å se hvordan Kautsky ville forsøke å gjendrive riktigheten av en slik ledelse av bøndenes kamp for proletariatets side!

Kautsky har foretrukket å unngå spørsmålet . . .

Videre har Kautsky bent fram bedratt de tyske leserne, idet han har hemmeligholdt for dem at sovjetmakten i loven om jorda direkte favoriserer kommunene og samvirkelagene og setter dem på første plass.

Sammen med bøndene fram til fullføring av den borgerlig-demokratiske revolusjon – sammen med den fattige, den proletariske og halvproletariske del av bøndene framover til den sosialistiske revolusjon! Det var bolsjevikenes politikk, og det var den eneste marxistiske politikk.

Men Kautsky roter og klarer ikke å stille et eneste spørsmål! På den ene side våger han ikke å si at proletarene burde skille lag med bøndene i spørsmålet om den utjevne bruksretten til jord, for han føler hvor meningsløst det ville være (dessuten har han jo i 1905, da han ennå ikke var renegat, klart og tydelig gått inn for forbundet mellom arbeiderne og bøndene som forutsetning for revolusjonens seier). På den annen side siterer Kautsky bifallende liberale banaliteter av mensjeviken Maslov, som «beviser» den fra sosialismens synspunkt utopiske og reaksjonære karakter av den småborgerlige likhet og forbigår den fra den borgerlig-demokratiske revolusjons synspunkt progressive og revolusjonære karakter av den småborgerlige kamp for likhet, for utjevning av bruksretten til jord.

Hos Kautsky blir det hele et uendelig rot. Nota bene: Kautsky holder fast på den russiske revolusjons borgerlige karakter (1918). Kautsky krevet (1918): overskrid ikke denne rammen! Og den samme Kautsky ser ennå «noe av sosialisme» (for den borgerlige revolusjon) i en småborgerlig reform, i bortforpaktning av små jordstykker til de fattige bøndene (dvs. i en tilnærming til utjevnet bruksrett)!!

Forstå det den som kan!

Attpåtil viser Kautsky en filisteraktig mangel på evne til å holde seg til den faktiske politikk som et bestemt parti fører. Han siterer fraser av mensjeviken Maslov, men vil ikke se den faktiske politikk som det mensjevikiske parti førte i 1917, da det i «koalisjon» med godseierne og kadettene faktisk gikk inn for en liberal agrarreform og en overenskomst med godseierne.

(Bevis: arrestasjonene av bondekomiteenes medlemmer og lovutkastet til S. Maslov.)

Kautsky har ikke lagt merke til at P. Maslovs fraser om den småborgerlige likhets reaksjon ære og utopiske karakter i

virkeligheten tilslører den mensjevikiske politikk som erstatter bøndenes revolusjonære omstyrting av godseierne med en overenskomst mellom bønder og godseiere (dvs. med at godseierne lurer bøndene).

En nydelig «marxist», denne Kautsky!

Nettopp bolsjevikene har strengt tatt hensyn til forskjellen mellom den borgerlig-demokratiske og den sosialistiske revolusjon: ved å føre den første til ende åpnet de veien for den andre. Det er den eneste revolusjonære og den eneste marxistiske politikk.

Fåfengt gjentar Kautsky de tannløs liberale dypsindighetene: «Ingen steder og på intet tidspunkt er småbønder ennå gått over til kollektiv produksjon på grunn av teoretiske overveielser» (side 50).

Meget dypsindig!

Ingen steder og på intet tidspunkt har småbøndene i et stort land stått under innflytelse av en proletarisk stat.

Ingen steder og på intet tidspunkt har småbøndene gått til de fattige bøndenes åpne klassekamp mot de rike, like til borgerkrig mellom dem, under forhold hvor de fattige bøndene ble støttet propagandistisk, politisk, økonomisk og militært av den proletariske statsmakt.

Ingen steder og på intet tidspunkt har spekulanter og rikfolk beriket seg slik på krigen, samtidig med en slik utarming av bondemassene.

Kautsky gjentar gamle talemåter, tygger halm og våger ikke engang å tenke på de nye oppgavene det proletariske diktatur står overfor.

Men sett, min kjære Kautsky, at bøndene mangler redskaper til sitt småbruk og at den proletariske stat hjelper dem med å skaffe maskiner til kollektiv dyrking av jorda. Er det

«teoretisk overtalelse»?

La oss gå over til spørsmålet om nasjonalisering av jorda. Våre narodniker, deriblant alle venstresosialrevolusjonære, bestrider at det tiltaket som er gjennomført hos oss, er nasjonalisering av jorda. De tar feil teoretisk. For så vidt som vi forblir innenfor rammen av vareproduksjonen og kapitalismen, er opphevelsen av den private eiendomsrett til jord nasjonalisering av jorda. Ordet «sosialisering» uttrykker bare tendensen til, Ønsket om, forberedelsen av overgang til sosialismen.

Hvilken stilling må sosialistene ta til nasjonalisering av jorda?

Kautsky forstår heller ikke her å stille det teoretiske spørsmålet engang, eller – hvilket er enda verre – han går bevisst utenom spørsmålet, enda det er kjent fra den russiske litteratur at Kautsky har greie på de gamle diskusjonene mellom de russiske marxistene om nasjonalisering av jorda, munisipalisering av jorda (overlatelse av storgodsene til de lokale selvstyreorganer) og oppdeling av jorda.

Det er bent fram en hån mot marxismen når Kautsky hevder at «noe av sosialisme» ville bli gjort til virkelighet om storgodsene ble overlatt til staten og ble bygslet ut i småparseller til jordfattige bønder. Vi har alt påvist at det ikke fins noe av sosialisme i dette. Men ikke nok med det: her fins det heller ikke noe av en borgerlig-demokratisk revolusjon som er ført til ende.

Kautsky har hatt det slemme uhell å feste lit til mensjevnikene. Derav oppsto det kuriøse forhold at Kautsky, som forsvarer vår revolusjons borgerlige karakter og beskylder bolsjevnikene for å ha satt seg i hodet å komme fram til sosialismen, selv utgir en liberal reform for å være sosialisme, uten å føre denne reformen videre til fullstendig rensing av eiendomsforholdene i jordbruket fra alle

middelalder-rester! I likhet med sine mensjevnikiske rådgivere har Kautsky vist seg å være en forsvarer av det liberale borgerskap som frykter revolusjonen, og ikke en forsvarer av en konsekvent borgerligdemokratisk revolusjon.

Ja, sant å si, hvorfor skal bare storgodsene og ikke all jord bli gjort til statseiendom? Det liberale borgerskap oppnår på denne måten den mest vidtgående konservering av det gamle (dvs. minst konsekvens i revolusjonen) og de største lettelser for en tilbakevenden til det gamle. Det radikale borgerskap, dvs, det som fører den borgerlige revolusjon til ende, stiller opp parolen om nasjonalisering av jorda.

Kautsky som er gang i fordums tider, for nesten tjue år siden, har skrevet et ypperlig marxistisk arbeid om agrarspørsmålet, må kjenne Marx' påpekning av at nasjonalisering av jorda nettopp er en konsekvent parole for borgerskapet. Kautsky må kjenne Marx' polemikk mot Rodbertus og hans glimrende redegjørelse i « Teorier om merverdien», hvor den også i borgerlig-demokratisk forstand revolusjonære betydning av nasjonaliseringen av jorda er påvist særlig klart.

Mensjeviken P. Maslov, som Kautsky så uheldig har valgt til sin rådgiver, bestred at de russiske bøndene kunne gå med på nasjonalisering av all jord (innbefattet deres egen). Til en viss grad torde dette Maslovske syn stå i sammenheng med hans «originale» teori (som er en gjentakelse av de borgerlige Marx-kritikkene), nemlig forkastelsen av den absolutte grunnrente og anerkjennelse av «loven» (eller «kjensgjerningen», som Maslov uttrykte seg) om den «avtakende jordavkastning».

I virkeligheten viste det seg allerede under revolusjonen i 1905 at det overveldende flertall av de russiske bøndene, både bøndene innenfor landsbyfelleskapet og enkeltgårdbrukerne, går inn for nasjonalisering av jorda. Revolusjonen i 1917 har bekreftet dette og også virkeliggjort det etter at proletariatet hadde overtatt makten. Bolsjevikene har vært

marxismen tro og har ikke gjort noe forsøk på å «hoppe over» den borgerlig-demokratiske revolusjon (trass i det Kautsky påstår når han uten en skygge av bevis beskylder oss for dette). Bolsjevikene har framfor alt hjulpet de mest radikale, de mest revolusjonære borgerligdemokratiske ideologer blant bøndene, de som står proletariatet nærmest, nemlig de venstresosialrevolusjonære til å gjennomføre det som faktisk var en nasjonalisering av jorda. Den private eiendomsrett til jorda har vært avskaffet i Russland siden 8. november (26. oktober) 1917, dvs. siden den første dagen i den proletariske, sosialistiske revolusjon.

Dermed er skapt det fundament som med henblikk på kapitalismens utvikling er mest fullkomment (hvilket Kautsky ikke kan bestride uten å bryte med Marx) og samtidig også det agrarsystem som med henblikk på overgang til sosialismen er mest smidig. Sett fra et borgerligdemokratisk synspunkt, kan de revolusjonære bøndene i Russland ikke gå videre: noe fra dette synspunkt «mer ideelt», noe «mer radikalt» (sett fra samme synspunkt) enn nasjonalisering av jorda og lik bruksrett til jorda kan ikke forekomme.

Nettopp bolsjevikene, bare bolsjevikene, har utelukkende som følge av den proletariske revolusjons seier hjulpet bøndene til virkelig å føre den borgerligdemokratiske revolusjon til ende. Og bare derigjennom har de utrettet et maksimum for å lette og framskynde overgangen til den sosialistiske revolusjon.

Etter dette kan en se hvilket utrolig rot Kautsky serverer for leserne, Kautsky som beskylder bolsjevikene for ikke å ha forstått revolusjonens borgerlige karakter, han som selv åpenbarer et slikt frafall fra marxismen at han fortier nasjonaliseringen av jorda og framstiller den (fra et borgerlig synspunkt) minst revolusjonære liberale agrarreform som «noe av sosialisme»!

Her kommer vi til det tredje av de spørsmålene som vi er stilt

overfor, til spørsmålet om hvorvidt det proletariske diktatur i Russland har regnet med nødvendigheten av å gå over til fellesdrift av jorda. Kautsky begår her på nytt noe som i høy grad likner et falskneri: han siterer bare «tesene» til en bolsjevik hvor det er tale om oppgaven å gå over til kollektiv drift i jordbruket! Etter å ha sitert en av disse tesene forkynner vår «teoretiker» seiersstolt:

«Det å si at noe er en oppgave, betyr dessverre ikke at oppgaven er løst. Det kollektive jordbruket i Russland er foreløpig dømt til å bli stående på papiret. Ingen steder og på intet tidspunkt er småbønder ennå gått over til kollektiv produksjon på grunn av teoretiske overveielser» (side 50).

Ingen steder og på intet tidspunkt har det hittil forekommet en slik litterær svindel som den Kautsky er sunket ned til. Han siterer «teser» og fortier sovjetmaktens lov. Han snakker om «teoretisk overtalelse» og fortier at det fins en proletarisk statsmakt som har både bedriftene og varene i sine hender! Alt det marxisten Kautsky i 1899 skrev i «Agrarspørsmålet» om de midler den proletariske stat rår over til gradvis å føre småbøndene inn i sosialismen, alt det har renegaten Kautsky glemt i 1918.

Naturligvis, noen hundre statsunderstøttede landbrukskommuner og sovjetbruk (dvs. store bruk som blir dyrket av arbeidernesamvirkelag for statens regning) er svært lite. Men kan en kalle det at Kautsky går utenom denne kjensgjerning, for «kritikk»?

Den nasjonaliseringen av jorda som det proletariske diktatur har gjennomført i Russland, er den beste garanti for fullføringen av den borgerlig-demokratiske revolusjon – selv i det tilfelle at kontrarevolusjonens seier skulle føre tilbake fra nasjonaliseringen til oppdeling (dette tilfelle har jeg analysert særskilt i brosjyren om marxistenes agrarprogram under revolusjonen i 1905). Men dessuten har nasjonaliseringen

av jorda gitt den proletariske stat de beste muligheter til å gå over til sosialisme i jordbruket.

Fasit: Kautsky har i teorien servert oss en utrolig lapskaus med fullstendig oppgivelse av marxismen, og i praksis lakeitjeneste for borgerskapet og dets reformisme. En nydelig kritikk, det må en si!

Den «økonomiske analyse» av industrien begynner hos Kautsky med følgende storartede betraktning:

I Russland fins det en kapitalistisk storindustri. Skulle en ikke kunne skape en sosialistisk produksjonsmåte på dette grunnlag? «Det kunne en tro hvis sosialismen hadde bestått i at arbeiderne på enkelte fabrikker og i enkelte gruver tilegnet seg disse for å drive hver enkelt av dem for seg» (side 52). «Nettopp mens jeg skriver dette, den 5. august» tilføyer Kautsky – «får jeg fra Moskva høre om en tale av Lenin 2. august hvor han skal ha sagt:

«Arbeiderne holder fabrikkene fast i sine hender, og bøndene kommer ikke til å gi jorda tilbake til godseierne. Parolen: «Fabrikken til arbeiderne, jorda til bøndene» har hittil ikke vært en sosialdemokratisk, men et anarkosyndikalistisk krav»).

Vi har gjengitt dette resonnementet i sin helhet, for at de russiske arbeiderne, som før har respektert Kautsky, og det med rette, selv skal få se hvilke metoder en overløper til borgerskapet bruker.

Tenke seg til: den 5. august, da det alt forelå en mengde dekreter om nasjonaliseringen av fabrikkene i Russland, hvorunder arbeiderne ikke har «tilegnet seg» en eneste fabrikk, men alle fabrikker er gått over i republikkens eie, 5. august prøver Kautsky å innbille de tyske leserne, på grunnlag av en åpenbart svindelaktig fortolkning av en setning i en av mine taler, at i Russland blir fabrikkene overlatt til

de enkelte arbeidere! Og derpå legger han ut i dusinvis og atter dusinvis av linjer om at fabrikkene ikke må overlates til arbeiderne enkeltvis!

Dette er ikke kritikk, men metoden til en lakei for borgerskapet som er leid av kapitalistene til å baktale arbeiderrevolusjonen.

Fabrikkene overlates til staten, til kommunen eller forbrukerkooperasjonen – gjentar Kautsky uavlatelig og tilføyer til slutt:

«Denne veien har man jo også nå forsøkt å gå i Russland.»

. . . Nå! Hva skal det bety? I august? Hvordan er det, kunne ikke Kautsky ha bestilt en oversettelse av i det minste ett av dekretene om fabrikkene hos sine Stein, Axelrod eller de andre vennene av det russiske borgerskap?

«... Hvor langt en kan komme med det, er ennå umulig å si. Denne siden ved sovjetstyret er i hvert fall av størst interesse for oss, men dessverre er det ennå fullstendig uklart. Dekreter er det virkelig ikke noen mangel på» (derfor ignorerer Kautsky innholdet i dem eller fortier dem for sine lesere!) «men det mangler pålitelige opplysninger om virkningen av dekretene. Sosialistisk produksjon er umulig uten en omfattende, detaljert, pålitelig og raskt informerende statistikk. Men en sådan har sovjetrepublikken ennå ikke greidd å få i stand. Det vi får vite om dens økonomiske virke, er høyst selvmotsigende og unndrar seg enhver kontroll. Dette er også en av virkningene av diktaturet og undertrykkelsen av demokratiet. Fordi det ikke fins presse- og ytringsfrihet» (side 53).

Slik skrives historie. Fra kapitalistenes og Dutovfolkens «frie» presse hadde Kautsky kunnet få opplysninger om fabrikkene som blir overtatt av arbeiderne ... Han er sannelig praktfull, denne «alvorlige lærde» som står over klassene!

Ikke en eneste av de uendelig mange kjensgjerninger som beviser at fabrikkene utelukkende blir overtatt av republikken, at et organ for sovjetmakten, Det øverste Økonomiske råd, disponerer over fabrikkene, et organ som overveiende består av arbeidere valgt av fagforeningene, ... ikke en eneste av disse kjensgjerninger ønsker Kautsky å komme inn på. Hårdnakket, stivnakket som en «mann i futteral», maser Kautsky på sitt: gi meg fredelig demokrati, uten borgerkrig, uten diktatur, samt god statistikk. (Sovjetrepublikken har opprettet et statistisk byrå og mobilisert alle de beste statistiske krefter i Russland, men det er selvsagt umulig å få i stand en ideell statistikk i en håndvending. (Kort sagt: en revolusjon uten revolusjon, uten desperat kamp, uten vold – det er det Kautsky forlanger. Det er det samme som å forlange streiker uten voldsom opphisselse hos arbeiderne og arbeidsgiverne. Prøv å se forskjell på en slik «sosialist» og en godtkjøps liberal embetsmann!

Og støttet på slikt «faktisk materiale», dvs. idet han med fullstendig ringeakt bevisst går utenom de tallrike kjensgjerningene, trekker Kautsky «konklusjonen»

«Det er problematisk om det russiske proletariat har oppnådd mer av virkelige praktiske resultater, ikke av dekreter, under sovjetrepublikken enn det ville ha oppnådd gjennom den konstituerende forsamling, hvor det også var sosialister, om enn av annen farge, som dominerte, på samme måte som i sovjetene» (side 58).

En perle, ikke sant? Vi anbefaler Kautskys beundrere å spre denne uttalelsen mest mulig blant de russiske arbeiderne, for bedre materiale til vurdering av sitt politiske forfall hadde Kautsky ikke kunnet levere. Også Kerenski var «sosialist», kamerater arbeidere, bare av en «annen farge»! Historikeren Kautsky nøyer seg med navnet, med ryet som de høyre-sosialrevolusjonære og mensjevikene «tilegnet seg». Kjensgjerningene som vitner om at mensjevikene og de

høyresosialrevolusjonære under Kerenski støttet borgerskapets imperialistiske politikk og plyndring, det vil historikeren Kautsky ikke høre tale om engang, at den konstituerende forsamling hadde gitt flertallet nettopp til disse den imperialistiske krigs og det borgerlige diktators helter, om det tier han beskjedent. Og slikt kaller seg «Økonomisk analyse»! . . .

Til slutt nok et eksempel på «økonomisk analyse»:

«Faktisk ser vi at sovjetrepublikken etter å ha bestått i ni måneder, istedenfor å utbre alminnelig velstand, har sett seg tvunget til å forklare hva den alminnelige nøden kommer av» (side 41).

Kadettene har vent oss til slike uttalelser. Slik resonnerer alle borgerskapets lakeier i Russland: gi oss alminnelig velstand etter ni måneder – etter fire års ødeleggende krig, mens den utenlandske kapital yter allsidig støtte til borgerskapets sabotasje og oppstander. I virkeligheten er det absolutt ingen forskjell, ikke spor av forskjell mellom Kautsky og en kontrarevolusjonær bursjoa. De søtladne talemåtene som er frisert «å la sosialisme», gjentar det samme som Kornilov-, Dutov- og Krasnovfolkene i Russland sier brutalt, uten omsvøp, utilhyllet.

De foregående linjene var skrevet ferdig den 9. november 1918. Natten mellom den 9. og 10. kom det meldinger fra Tyskland om at en seierrik revolusjon var begynt, først i Kiel og andre nordlige byer og havnebyer, hvor makten er overtatt av arbeider- og soldatrådene, og deretter også i Berlin, hvor rådet har makten.

Slutten som det sto igjen å skrive på brosjyren om Kautsky og den proletariske revolusjon, blir derved overflødig.

10. november 1918.

TESER OM DEN KONSTITUERENDE FORSAMLING

1. Kravet om innkalling av en konstituerende forsamling hører med full rett til det revolusjonære sosialdemokratiske program, da den konstituerende forsamling i den borgerlige republikk er den høyeste form for demokratiske og da den imperialistiske republikken med Kerenski i spissen under dannelsen av parlamentet forberedte en forfalskning av valgene gjennom en rekke brudd på demokratismen.

2. Ved å stille kravet om innkalling av den konstituerende forsamling har det revolusjonære sosialdemokrati siden begynnelsen av revolusjonen i 1917 gang på gang understreket at sovjetrepublikken er en høyere form for demokratiske enn den vanlige borgerlige republikk med konstituerende forsamling.

3. For overgangen fra den borgerlige til den sosialistiske samfunnsordning, for proletarietets diktatur, er republikken med arbeider-, soldatog bondesovjeter ikke bare en form for demokratiske institusjoner av høyere type (sammenliknet med den vanlige borgerlige republikk med en konstituerende forsamling som høydepunkt), men den er også den eneste form som er i stand til å sikre den mest smertefri overgang til sosialismen.

4. Innkallingen av den konstituerende forsamling i vår revolusjon på grunnlag av kandidatlistene som ble innlevert i midten av oktober 1917, foregår under forhold som gjør det umulig at folkeviljen til de arbeidende masser i særdeleshet kommer riktig til uttrykk ved valgene til denne konstituerende forsamling.

5. For det første. Den proporsjonale valgretten kan bare vise den sanne folkeviljen når partienes kandidatlistene svarer til den reelle inndeling av folket i partigrupperinger som kom til

uttrykk i disse listene. Hos oss derimot har som kjent partiet som fra mai til oktober hadde det største antall tilhengere blant folket og særlig blant bøndene, nemlig det sosialrevolusjonære, innlevert enhetlige kandidatlistene til den konstituerende forsamling i midten av oktober 1917, men etter valgene til den konstituerende forsamling, før den ble innkalt, er dette partiet blitt splittet.

Derfor er det ikke engang formell overensstemmelse mellom velgermassens vilje og sammensetningen av de innvalgte i den konstituerende forsamling, og det kan ikke være noen slik overensstemmelse.

6. For det annet. En enda viktigere, ikke formell eller juridisk, men samfunnsøkonomisk, klassemessig kilde til misforholdet mellom folkeviljen og især de arbeidende klassers vilje på den ene side og sammensetningen av den konstituerende forsamling på den annen er at valgene til den konstituerende forsamling fant sted på et tidspunkt da det overveldende flertall av folket ennå ikke kunne være klar over hele rekkevidden og betydningen av Oktoberrevolusjonen, sovjetrevolusjonen, proletaria tets og bøndenes revolusjon, som begynte den 25. oktober 1917, etter at kandidatlisten til den konstituerende forsamling var innlevert.

7. Vi ser hvordan Oktoberrevolusjonen, som ga sovjetene makten, rev det politiske herredømme ut av hendene på borgerskapet og overga det til proletariatet og de fattige bøndene, suksessivt gjennomgår sine utviklingsetapper.

8. Den begynte med seieren 24.-25. oktober i hovedstaden, da den annen allrussiske kongress av arbeider- og soldatdeputerte, denne fortropp for proletarene og den politisk mest aktive del av bondebefolkningen, ga flertall til det bolsjevikiske parti og brakte det til makten.

9. I løpet av november og desember grep revolusjonen hele massen av hæren og bøndene; den ytret seg framfor alt i

avskaffelse og omorganisering av de gamle topporganisasjonene (armekomiteer, bondekomiteer i guvernementene((Gubernement – russisk forvaltningsenhet, et fylke – RK)), sentraleksekutivkomiteen for det allrussiske bondesovjet osv.) som representerte den tilbaketogene, kompromissvennlige fase i revolusjonen, dens borgerlige og ikke dens proletariske etappe, og som derfor uunngåelig måtte vike plassen under stormløpet fra stadig nye og bredere folkemasser.

10. Denne mektige bevegelsen blant de utbyttede masser med sikte på å skape nye ledende organer for sine organisasjoner er ennå ikke avsluttet nå, i midten av desember 1917; den ennå ikke avsluttede jernbanekongressen er en av etappene i denne bevegelsen.

11. Grupperingen av klassekreftene i Russland i deres klassekamp er altså i virkeligheten en prinsipielt annen i november og desember 1917 enn den som kunne komme til uttrykk i partienes kandidatlistor til den konstituerende forsamling i midten av oktober 1917.

12. De siste begivenheter i Ukraina (delvis også i Finnland, i Bjelo-Russland og likeså i Kaukasus) peker også på nygrupperingen av klassekreftene, slik den foregår i kampprosessen mellom den borgerlige nasjonalisme hos den ukrainske rada((Den ukrainske rada – borgerlig nasjonalistisk reaksjonær forsamling – RK)), den finske landdagen osv. på den ene side og sovjetmakten, proletarog bonderevolusjonen i hver enkelt av disse nasjonale republikker på den annen side.

13. Endelig har borgerkrigen, som ble innledet med kadettene og Kaledinfolkenes kontrarevolusjonære oppstand mot arbeider- og bonderegjeringen, skjerpet klassekampen til det ytterste og gjort slutt på enhver mulighet for en formelt-demokratisk løsning på de mest brennende spørsmål som historien har stilt Russlands folk og framfor alt dets arbeiderklasse og bondebefolkning overfor.

14. Bare arbeidernes og bøndernes fullstendige seier over borgerskapet og godseiernes oppstand (som er kommet til uttrykk i kadettene og Kaledinfolkenes bevegelse), bare hensynsløs militær undertrykkelse av denne slaveeieroppstanden kan virkelig trygge proletar- og bonderevolusjonen. Begivenhetens gang og utvikling av klassekampen i revolusjonen har ført til at parolen «all makt til den konstituerende

(ukrainske rada – Kontrarevolusjonær regjering for det ukrainske nasjonalistiske borgerskap, som i februar 1918 sluttet en særfred med Tyskland, og som tilkalte tysk-østerrikske imperialist-tropper i Ukraina for å kvele sovjetrevolusjonen.)

forsamling», en parole som ikke tar hensyn til arbeider- og bonderevolusjonens resultater som ignorerer sovjetmakten, vedtakene på den annen allrussiske kongress av arbeider- og soldatdeputerte, den annen allrussiske kongress av bondedeputerte osv. at denne parolen i virkeligheten er blitt en parole for kadettene og og deres medhjelpere. Hele folket blir klar over at denne parolen faktisk betyr kamp for å avskaffe sovjetmakten, og at den konstituerende forsamling uvegerlig ville være dømt til en politisk død hvis den kom i motsetning til sovjetmakten.

15. Til de særlig brennende spørsmål i folkets liv hører spørsmålet om freden. En virkelig revolusjonær kamp for freden begynte i Russland først etter revolusjonens seier den 25. oktober; de første frukter av denne seieren var offentliggjøring av de hemmelige traktatene, avslutningen av våpenhvileavtalen og opptagelsen av offentlige forhandlinger om alminnelig fred uten anneksjoner og krigsskatter.

Først nå får de brede folkemasser virkelig mulighet til åpent og i fullt omfang å se politikken med revolusjonær kamp for freden og å kontrollere de resultater den fører til.

Under valgene til den konstituerende forsamling hadde

folkemassene ingen slik mulighet.

Også når en ser saken fra denne side, er det klart at det er et uunngåelig misforhold mellom sammensetningen av de deputerte til den konstituerende forsamling og det virkelige folk i spørsmålet om å få slutt på krigen.

16. Av de ovenfor framlagte omstendigheter framgår det at en konstituerende forsamling innkalt på grunnlag av kandidatlistene til de partiene som besto før proletar- og bonderevolusjonen, på en tid da borgerskapet hersket, uunngåelig kommer i konflikt med viljen og interessene til de arbeidende og utbyttede klasser som begynte den sosialistiske revolusjon mot borgerskapet den 25. oktober. Selvsagt står denne revolusjonens interesser over de formelle rettighetene til den konstituerende forsamling, selv om disse formelle rettighetene ikke hadde vært krenket ved at det i loven om den konstituerende forsamling mangler anerkjennelse av folkets rett til å foreta nyvalg av deputerte på hvilket som helst tidspunkt.

17. Ethvert direkte eller indirekte forsøk på å betrakte spørsmålet om den konstituerende forsamling fra et normalt juridisk synspunkt, innenfor rammen av det alminnelige borgerlige demokrati, uten hensyntagen til klassekampen og borgerkrigen, ville være forræderi mot proletariatets sak og overgang til borgerskapets standpunkt. Det er en absolutt plikt for det revolusjonære sosialdemokrati å advare alle mot denne feilen som noen få bolsjevikiske toppfunksjonærer henfaller til, folk som ikke har evnet å vurdere oktoberoppstanden og det proletariske diktators oppgaver på en riktig måte.

18. Den eneste utsikt til en smertefri løsning på krisen som er oppstått som følge av misforholdet mellom valgene til den konstituerende forsamling og folkeviljen sammen med de arbeidende og utbyttede klassers interesser, består i at folket i størst mulig utstrekning og så hurtig som mulig

nytter retten til nyvalg på medlemmer av den konstituerende forsamling, at den konstituerende forsamling selv slutter opp om den loven den sentrale eksekutivkomite har gitt om disse nyvalgene, og erklærer at den uforbeholdent godkjenner sovjetmakten, sovjetrevolusjonen og dens politikk i fredsspørsmålet, i jordspørsmålet og i spørsmålet om arbeiderkontroll, og at den konstituerende forsamling avgjort slutter seg sammen med motstanderne av kadettes og Kaledins kontrarevolusjon.

19. Uten disse forutsetninger kan den krisen som er oppstått i samband med den konstituerende forsamling, bare løses på revolusjonær vis, gjennom de mest energiske, de raskeste, fasteste og mest resolute revolusjonære tiltak fra sovjetmakten mot kadettes og Kaledins kontrarevolusjon, uansett bak hvilke paroler og korporasjoner denne kontrarevolusjonen gjemmer seg (om det så er det at de tilhører den konstituerende forsamling). Hvert forsøk på å binde hendene på sovjetmakten i denne kampen ville bety å hjelpe kontrarevolusjonen.

Offentliggjort i avisen «Pravda» nr. 213, 26. (13.) desember 1917.

EN NY BOK AV VANDERVELDE OM STATEN

Først etter å ha lest Kautskys bok hadde jeg anledning til å bli kjent med Vanderveldes bok: «Le socialisme contre l'état» (Sosialismen mot staten), (Paris 1918). Det faller naturlig å foreta en sammenlikning mellom disse to bøkene. Kautsky er Den 2. internasjonales (1889-1914) åndelige fører. Vandervelde som formann i Det internasjonale sosialistiske byrå er formelt en representant for denne internasjonale. Begge representerer Den 2. internasjonales fullstendige bankerott, begge tilslører «behendig», med hele smartheten hos drevne journalister, denne bankerotten, sitt eget sammenbrudd og sin overgang til borgerskapet med marxistiske talemåter. Den ene viser oss

særlig tydelig det typiske hos den tyske opportunisten, den tungvinte teoretiserende opportunisten, som forfalsker marxismen grovt ved å amputere bort alt det som borgerskapet ikke kan akseptere. Den andre er typisk for den romanske – på sett og vis, kan en si, for den vesteuropeiske (i betydningen: vestenfor Tyskland) – avart av den herskende opportuniste, den smidige, mindre tungvinte opportunisten som forfalsker marxismen mer raffinert ved hjelp av den samme grunnleggende metode.

Begge forvansker fullstendig både Marx' lære om staten og hans lære om proletariatets diktatur, slik at Vandervelde kommer mer inn på det første og Kautsky mer inn på det andre spørsmålet. Begge tilslører at det er den mest intime, uatskillelige sammenheng mellom de to spørsmålene. Begge er revolusjonære og marxister i ord, men i handling er de renegater som setter alt inn på å bortforklare revolusjonen. Hos begge fins det ikke et spor av det som går som en rød tråd gjennom alle verker av Marx og Engels, det som skiller mellom sosialismen i handling og den borgerlige karikatur av sosialismen, nemlig klarleggingen av revolusjonens oppgaver til forskjell fra reformenes oppgaver, I klarleggingen av den revolusjonære taktikk til I forskjell fra den reformistiske, klarleggingen av proletariatets rolle ved ødeleggelsen av lønnslovs system eller orden, lønnslovs regime, til forskjell fra rollen til «stormakts»- proletariatet, som sammen med borgerskapet deler en liten del av dets imperialistiske ekstraprofitter og ekstrabytte.

For å underbygge en slik vurdering vil vi anføre av de viktigste betraktninger hos Vandervelde.

I likhet med Kautsky siterer Vandervelde Marx og Engels med stor iver. Og i likhet med Kautsky siterer han alt mulig, bortsett fra det som er absolutt uantakelig for borgerskapet, det som skiller den revolusjonære fra reformisten. Om proletariatets erobring av den politiske makt – så mye De bare ønsker, for det har praksis alt brakt inn i en utelukkende

parlamentarisk ramme. Om det at Marx og Engels etter Kommunens erfaringer anså for nødvendig å supplere det delvis foreldede «Kommunistiske manifest» ved å klarlegge den sannhet at arbeiderklassen ikke ganske enkelt kan overta den ferdige statsmaskinen, at den må slå denne maskinen i stykker – om det ikke et orda!

Både Vandervelde og Kautsky fortier fullstendig som om det var avtalt spill mellom dem nettopp det vesentligste i erfaringene fra den proletariske revolusjon, nettopp det som skiller proletariatets revolusjon fra borgerskapets reformer.

I likhet med Kautsky snakker Vandervelde om proletariatets diktatur for å komme vekk fra det med talemåter. Kautsky gjorde det ved hjelp av plumpe falsknerier. Vandervelde greier det samme på en noe mer raffinert måte. I den tilsvarende paragraf, paragraf 4 om «proletariatets erobring av den politiske makt», behandler han i avsnitt «b» spørsmålet om «proletariatets kollektive diktatur», han «siterer» Marx og Engels (som sagt, idet han nettopp utelater det som gjelder det viktigste, istykkerslåingen av den gamle, borgerligdemokratiske statsmaskin) og trekker slutningen:

«.. I sosialistiske kretser er det vanlig å forestille seg den sosiale revolusjon slik: En ny kommune, som denne gangen seirer, og det ikke bare på ett sted, men i hovedsentrene i den kapitalistiske verden.

En hypotese, men en hypotese som det ikke er noe usannsynlig ved i en tid da det alt blir åpenbart at etterkrigsperioden i mange land kommer til å få se uhørte klassemotsetninger og sosiale rystelser.

Om Pariskommunens nederlag – for ikke å snakke om den russiske revolusjonens vansker – overhodet beviser noe, så er det nettopp umuligheten av å gjøre slutt på det kapitalistiske samfunnssystemet før proletariatet er tilstrekkelig forberedt til å utnytte makten som

omstendighetene kunne legge i dets hender» (side 73).

Og absolutt ikke noe mer om sakens kjerne! Slik er de, førerne og representantene for Den 2. internasjonale. I 1912 underskriver de Baselmanifestet, hvor det uttrykkelig tales om sammenhengen mellom nettopp den krigen som brøt ut i 1914, og den proletariske revolusjon, og truer bent fra med revolusjonen. Men da krigen kom og det oppsto en revolusjonær situasjon, da begynner de, disse Kautsky og Vandervelde, å snakke seg fra revolusjonen med talemåter. Tenk bare: en revolusjon av Kommunens type er bare en ikke usannsynlig hypotese! Det er helt ut i stil med Kautskys betraktninger over sovjetenes mulige rolle i Europa.

Men slik resonnerer jo enhver dannet liberaler, som nå utvilsomt vil være enig i at en ny Kommune «ikke er usannsynlig», at sovjetene kommer til å spille en stor rolle osv. Den proletariske revolusjonære skiller seg fra liberaleren ved at han som teoretiker nettopp analyserer Kommunens og sovjetenes nye statlige betydning. Vandervelde derimot fortier alt det Marx og Engels gjør utførlig rede for om dette emne i sin analyse av Kommunens erfaringer.

Som praktiker, som politiker måtte marxisten gjøre det klart at bare forrædere mot sosialismen må kunne unndra seg den oppgave å klarlegge nødvendigheten av den proletariske revolusjon (av samme type som Kommunen eller sovjetene eller, la oss si, av en eller annen tredje type), å forklare hvorfor det er nødvendig å forberede den, propagere revolusjonen blant massene, gjendrive de småborgerlige fordommer mot revolusjonen osv.

Verken Kautsky eller Vandervelde gjør noe slikt, nettopp fordi de selv er forrædere mot sosialismen som gjerne vil beholde sitt gode rykte blant arbeiderne som sosialister og marxister.

Ta den teoretiske problemstillingen.

Også i den demokratiske republikk er staten ikke noe annet enn en maskin som tjener den ene klasses undertrykkelse av den andre. Kautsky kjenner, anerkjenner og er enig i denne sannheten – men ... men han går utenom det mest grunnleggende spørsmål, spørsmålet om hvilken klasse det er som skal bli undertrykt av proletariatet, hvorfor og med hvilke midler, når proletariatet har kjempet fram den proletariske stat.

Vandervelde kjenner, anerkjenner, er enig i og siterer denne grunnsetning i marxismen (side 72 i hans bok), men . . . ikke et eneste ord om det (for de herrer kapitalister) «ubehagelige» tema om undertrykkelse av utbytternes motstand!!

Vandervelde som Kautsky har gått helt utenom dette «ubehagelige» emne. Og nettopp deri består deres renegatvesen.

Vandervelde er i likhet med Kautsky en stor mester når det gjelder å erstatte dialektikken med eklektisisme((Eklektisme – filosofisk retning som velger lager en graut av bruddstykker fra forskjellige retninger -RK)). På den ene side er det umulig å la være å erkjenne, på den annen side må en anerkjenne. På den ene side kan en med stat mene «nasjonens fellesskap» (se Littres ordbok – et lærd verk, hva skal en da si – side 87 hos Vandervelde), på den annen side kan en med stat mene «regjeringen» (samme sted.) Denne lærde banaliteten, som Vandervelde godtar, skriver han inn i en rekke med sitater fra Marx.

«Den marxistiske betydningen av ordet «stat» skiller seg fra den vanlige betydning», skriver Vandervelde. «Som følge av dette er «misforståelser» mulig. «Staten» hos Marx og Engels er ikke staten i vid betydning, ikke staten som organ for ledelse, som representant for samfunnets allmenne interesser (interets generaux de la societe). Den er statsmakten, staten er organet for autoriteten, staten er redskapet for en klasses herredømme over en annen» (side 75-76 hos Vandervelde).

Om tilintetgjørelse av staten taler Marx og Engels bare i

denne annen betydning. .. «Altfor absolutte påstander ville risikere å vise seg unøyaktige. Mellom kapitalistenes stat, som bygger på en klasses eneherredømme, og proletariatets stat, som har til formål å avskaffe klassene, fins det mange overgangstrinn» (side 156).

Der har en Vanderveldes «maner», som bare skiller seg lite grann fra Kautskys maner, men i grunnen er identisk med den. Dialektikken, som klarlegger motsetningenes veksling og krisenes betydning i historien, forneker absolutte sannheter. Eklektikeren vil ikke ha «altfor absolutte» påstander for å kunne smugle inn sitt småborgerlige, sitt filisteraktige ønske om å erstatte revolusjonen med «overgangsstadier».

Om at overgangsstadiet mellom staten som organ for kapitalistklassens herredømme og staten som organ for proletariatets herredømme nettopp er revolusjonen, som består i å styrte borgerskapet og å knuse, å slå i stykker dets statsmaskin, om det tier Kautsky og Vandervelde.

At borgerskapets diktatur må bli avløst av en klasses, proletariatets, diktatur, at revolusjonens «overgangsstadier» blir etterfulgt av «overgangsstadierne» i den proletariske statens gradvise bortdøen, det underslår Kautsky og Vandervelde.

Nettopp deri består deres politiske renegatvesen.

Nettopp deri består teoretisk, filosofisk erstatningen av dialektikken med eklektisisme og sofistikk. Dialektikken er konkret og revolusjonær, den skjelner mellom «overgangen» fra en klasses diktatur til en annen klasses diktatur og den demokratiske proletariske stats «overgang» til ikkestat («statens bortdøen»). Kautsky og Vanderveldes eklektisisme og sofistikk tilslører, for å tekkes borgerskapet, alt det konkrete og presise i klassekampen, idet de disker opp med det allmenne begrep om en «overgang», hvormed man kan skjule sitt frafall fra revolusjonen (og bak hvilken ni tideler av de

offisielle sosialdemokrater i vår tid skjuler dette frafall).

Vandervelde er dyktigere og mer raffinert som eklektiker og sofist enn Kautsky, for ved hjelp av frasen: «Overgang fra stat i snever betydning til stat i vid betydning» kan en omgå alle tenkelige problemer i revolusjonen, kan en omgå alle forskjeller mellom revolusjon og reform, til og med forskjellene mellom en marxist og en liberaler. For hvilken europeisk dannet borger vil finne på «rett og slett» å fornekte «overgangsstadie» i en slik «allmenn» betydning?

«Jeg er enig med Guesde,» skriver Vandervelde,» i at det er umulig å sosialisere produksjons- og byttemidlene uten først å ha oppfylt de to følgende betingelser:

1. Forvandling av den nåværende stat, organet for en klasses herredømme over en annen, til det Menger kaller arbeidets folkestat, gjennom proletariats erobring av den politiske makt.

2. Atskillelse av staten som autoritetsorgan fra staten som organ for ledelse, eller for å bruke av Saint-Simonsk uttrykk, atskillelse av styret over mennesker fra forvaltning av ting.» (side 89).

Dette setter Vandervelde i kursiv for særlig å understreke betydningen av disse setningene. Men dette er jo den reneste eklektiske lapskaus, et fullstendig brudd med marxismen! «Arbeidets folkestat» er jo bare en kopi av den gamle «frie folkestaten» som de tyske sosialdemokratene pyntet seg med i syttiårene og som Engels stemplet som tøv. Uttrykket «arbeidets folkestat» er en frase som er en småborgerlig demokrat (av samme sort som våre venstresosialrevolusjonære) verdig – en frase som erstatter klassebegrepene med begreper som ligger utenfor klassene. Vandervelde likestiller proletariats (en klasses) erobring av statsmakten med «folke»staten uten å legge merke til at det bare blir rot. Hos Kautsky med hans «rene demokrati» har vi samme rot, samme

antirevolusjonære, småborgerlige ignorering av oppgavene til klasserevolusjonen, det proletariske klassesystemet, (den proletariske) klassestaten.

Videre. Styret over mennesker vil først forsvinne, vil først vike plassen for forvaltning av ting når enhver stat er dødd bort. Med denne forholdsvis fjerne framtid forkludrer og tilslører Vandervelde morgendagens oppgave: å styrte borgerskapet:

En slik framgangsmåte er igjen det samme som lakeitjeneste for det liberale borgerskap. Liberaleren er villig til å snakke om hvordan det blir når menneskene ikke lenger behøver noe styre. Hvorfor skulle en ikke beskjeftige seg med så uskadelige fantasier? Men om proletariatets undertrykkelse av borgerskapets motstand, borgerskapet som setter seg til motverge mot å bli ekspropriert, – om det tier vi. Det krever borgerskapets klasseinteresser.

«Sosialismen mot staten.» Det er Vanderveldes bukk for proletariatet. Å bukke er ikke vanskelig, enhver «demokratisk» politiker forstår å bukke for sine velgere. Men under dekke av «bukket» blir det smuglet inn et anti-revolusjonært, anti-proletarisk innhold.

Vandervelde forteller utførlig etter Ostrogorski hvor mye bedrag, vold, korrupsjon, løgn, hykleri og underkuing av de fattige som skjuler seg bak det moderne borgerlige demokratis siviliserte, slikkede, glatte ytre. Men noen slutning trekker ikke Vandervelde av dette. At det borgerlige demokrati undertrykker den arbeidende og utbyttede masse, at det proletariske demokrati vil måtte undertrykke borgerskapet det sier han ikke. Kautsky og Vandervelde er blinde for det. Klasseinteressene til det borgerskap som disse småborgerlige forrædere mot marxismen dilter etter, krever at dette spørsmålet blir omgått, de krever at dette spørsmålet blir tidd i hjel eller at nødvendigheten av en slik undertrykkelse blir direkte fornektet.

Småborgerlig eklektisisme mot marxismen, sofistikk mot dialektikken, filisteraktig reformisme mot den proletariske revolusjon, – det burde en ha satt som tittel på Vanderveldes bok.

Skrevet i oktober – november 1918. Utkommet som bok i 1918.